

ይድረስ:-

ለኢትዮጵያውያንና ኢትዮጵያውያት!
በተለይም: በመጀመሪያው መንገዳችን ጊዜ:
ሳንለያይ: አብረን ለተጓዝነው:-

በእግዚአብሔር ስም: ለኹለተኛ ጊዜ: ኢትዮጵያዊ
ሰላምታዬን አቀርብላችኋለሁ::

የኢትዮጵያ መካነ አእምሮ ወደሚገኝባት: የእውቀት
መዲና ለመጓዝ: ፈቃደኞች በመኾናችሁ: በድካም ሳትዝሉ:
አንደኛውን ክፍል ጨርሳችሁ: እስከዚህ ለመድረስ
ለቻላችሁት ኹሉ: አድናቆቴን እየገለጽሁ: እንደገና: “ኑ!”
እላለሁ::

ወደዚያች: የመጨረሻዋ ማረፊያ ከተማ
የሚያጓጉዛችሁ: ያ: በመንፈስ ቅዱስ የሚነዳው የውይይት
ሠረገላ: ይኸው: አኹንም ተዘጋጅቶ: ኹለተኛ ጉዛውን
ሊጀምር ይጠብቃችኋልና: ተሳፈሩ!

ፀሐፊ: ነጋሳ

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት

“እኔ ምንድር ነኝ? ማንስ ነኝ?”

“እግዚአብሔር ማነው?”

“የተፈጥሮ ባልንጀራዬስ?”

“ኢትዮጵያዊ መልኩን፡

ወይስ ነብር ዝንጉርጉርነትን ሊለውጥ ይችላል?”

ለዚህ አምላካዊ ቃል፡ ማብራሪያ፡

የኢትዮጵያና የኢትዮጵያዊው አንድነት፡

በተዋሕዶ ምሥጢር ስለተገለጸባቸው፡

ስለእነዚያ ሦስት ገጸ ባሕርያት፡ ለቀረቡት

ሰብአውያን ጥያቄዎችም፡ መልስ የተሰጠበት፡፡

ኢትዮጵያ፡ በቅዱሱ ኪዳን፡ ከእግዚአብሔር ተቀብላ
ሕዝቧን፡ ከጥንት ጀምሮ የምታስተዳድርበት፡ ዛሬም፡

ኪዳናውያንና ኪዳናውያት ልጆቿ፡ በያሉበት፡

ሕይወታቸውን የሚመሩበትን

ሥርዓተ መንግሥት ያያዙ፡፡

በንቡረ እድ ሌርምያስ ከበደ ወልደ ኢየሱስ

ፀሐፊ

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡

መታሰቢያ

ስለኢትዮጵያና ኢትዮጵያዊነት፡ በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ለተነገረው፡ ለእግዚአብሔር የእውነት ቃል፡ ሕያው ማኅደርና መገለጫ፡ በመጨረሻም፡ ምስክር ኾነው፡ ትናንት ለኖሩት፡ ዛሬ፡ እየኖሩ ላሉትና ነገ ለሚኖሩት፡ ኢትዮጵያውያን ነቢያትና ሓዋርያት፡ ጸድቃንና ሰማዕታት ኹሉ፡ ይህ መጽሐፍ፡ የዘለዓለም መታሰቢያ ይኾንልኝ ዘንድ፡ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስና በቅድስት እናቱ፡ ድንግል ማርያም መንበር ፊት፡ በእውነትና በመንፈስ ቅዱስ አምልኮ ሰግጄ፡ በፍጹም ትሕትና አቅርቤዋለሁ።

ምስጋና፡፡

ይህ ዝግጅቱ፡ በዚህ መልኩ፡ ከመጽሐፍነት ደረጃ ደርሶ፡ ለምንባብ ሊበቃ የቻለው፡ እንዳለፉት ድርሰቶቹ ኹሉ፡ ከመጀመሪያው አንሥቶ፡ በአሳብና በምክር፡ በእርማቱና በጎትመቱ፡ በጉልበትና በገንዘብ፡ ያልተቆጠበ አስተዋጽዖቸውን ባበረከቱት፡ ኪዳናውያንና ኪዳናውያት ባለቤቱ ራሔል ዘካርያስና ልጆቻችን፡ መልእክተ፡ ዳንኤልና ትምህርተ፡ ስብከተ፡ ጎሩዮ ሥላሴና ሃይማኖተ፡ ሰማዕተና ስብሐተ ኤርምያስ ስምምነትና ትብብር ነው።

ቤተሰቡ፡ በዚህ አገልግሎት፡ እንዲህ፡ እንድ መኾኑ፡ “አባት ሆይ! አንተ፡ በእኔ እንዳለህ፡ እኔም፡ በአንተ፡ እነርሱ ደግሞ፡ በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ አለምናለሁ፡ እኛ፡ አንድ እንደኾንን፡ እነርሱም፡ አንድ ይኾኑ ዘንድ፡ እኔም፡ በእነርሱ፡ አንተም፡ በእኔ ስትኾን፡ እነርሱም፡ በአንድ፡ ፍጹማን እንዲኾኑ፡ የሰጠኸኝን ክብር፡ እኔ ሰጥቻቸዋለሁ!” ያለው ቃሉ፡ በቸርነቱ፡ በዚህ ቤተሰብም ላይ እንዲፈጸም በመፍቀዱ ስለኾነ፡ ይህን ላደረገ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስና ለእናቱ ቅድስት ድንግል ማርያም ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

ጎትመት

የዚህ ድርሰት አዘጋጅ፡ “ትፈለጋለህ!” ተብሎ፡ በጦር ትጥቅ በተደራጁ ወታደሮች፡ ከመኖርያ ቤቱ ተወስዶ፡ ወደደርግ እሥር ቤት ከገባበት፡ ከሰኔ ፳፬ ቀን፡ ፲፱፻፷፮ ዓ. ም. ጀምሮ፡ ተልእኮውን፡ ከሰባት ዓመታት በላይ ለኾነ ዘመን፡ በዚያው እሥር ቤት ሲያካክድ ከቆየ በኋላ፡ በመስከረም፡ ፲፱፻፸፬ ዓ. ም. ሲፈታ፡ ያንኑ፡ ተልእኮውን፡ በአገር ውስጥ ግዞትና በውጭ አገሮች ሰደት በመቀጠል፡ በመከራና በልዩ ልዩ ምክንያት፡ ከአገራቸው ወጥተው፡ በአሜሪካ ምድርና በመላው ዓለም ተበትነው ወደሚኖሩ ኢትዮጵያውያን መገኘቱ፡ ራሱ እየተዘዋወረ፡ በቃል ያሰማውና በጽሑፍ ያደለው፡ በተለይም፡ በመስከረም ፳፩ ቀን፡ ፲፱፻፺፩ ዓ. ም. በጥራዝ መልክ አራብተ ያሠራጩ ዕትም፡ ተሰፋፍቶና ተሟልቶ፡ ይህ መጽሐፍ፡ በ፲፱፻፺፮ ዓ. ም. ከወጣው፡ ከአንደኛው ክፍል ቀጥሎ፡ በ፲፱፻፺፯ ዓ. ም. በአዲስ አበባ፡ ኢትዮጵያ ታተመ።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡

+ አካትብ ገጽዩ ወክለንታዩ፡ በትእምርተ መስቀል +

በሰመ እግዚአብሔር አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ፡ አሐዱ አምላክ፡

በሰመ እግዚእን ወአምላክን ወመድኃኒን ኢየሱስ ክርስቶስ፡

አንበሳ መዋሊ፡ ዘእምነገደ ይሁዳ፡ ሥርወ ለዳዊት፡

ካህኑ ለዓለም፡ በከመ ሢመቱ ለመልክ ጼዴቅ ኢትዮጵያዊ፡

ንጉሠ ጽዮን ወንጉሠ ነገሥት ወንግሥታት ዘኢትዮጵያ፡

በሰመ እግዚእትን ወእምነ ወመቅደስን ድንግል ማርያም ወላዲተ አምላክ፡

እንተ ይእቲ፡ ሀገሪትን ኢትዮጵያ፡

ዘታበጽሕ እደዊሃ ነብ እግዚአብሔር፡ በእንተ ኩሉ ዓለም፡

ንግሥተ ጽዮን ወንግሥተ ነገሥት ወንግሥታት ዘኢትዮጵያ፡

አኔ፡ ላእከ ኢትዮጵያ፡ ንቡረ እድ ኤርምያስ ከበደ ወልደ ኢየሱስ፡

አብጻሕኩ ለክሙ ዛተ መልእክተ! አሜን።

ትርጉም

+ በመስቀል ምልክት፡ ፊቲንና ኹለንተናዬን አማትቤ +

አንድ አምላክ በኾነ፡ በእግዚአብሔር አብ፡ ወልድ፡ መንፈስ ቅዱስ ስም፡

የጽዮን ንጉሥ፡ የኢትዮጵያ ንጉሦችና ንግሥቶች ንጉሥ፡

በኢትዮጵያዊው መልክ ጼዴቅ ሹመት፡ የዘለዓለም ካህን በኾነው፡

ከዳዊት ግንድ፡ ከይሁዳ ነገድም፡ በአሸናፊ አንበሳነት በወጣው፡

በጌታችን፡ በአምላካችንና በመድኃኒታችን፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም፡

የጽዮን ንግሥት፡ የኢትዮጵያ ንጉሦችና ንግሥቶች ንግሥት በኾነችው፡

አምላክን በወለደች፡ ይህችውም፡ አገራችን ኢትዮጵያ ኾና፡

ስለዓለሙ ኹሉ፡ እጆቿን ወደእግዚአብሔር በዘረጋችው፡

በእመቤታችን፡ እናታችንና መቅደሳችን ድንግል ማርያም ስም፡

እኔ፡ የኢትዮጵያ አገልጋይ፡ ንቡረ እድ ኤርምያስ ከበደ ወልደ ኢየሱስ፡

ይህችን መልእክት አምጥቼላችኋለሁ! አሜን።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤

የደራሲው ባለሙህንነት፡ በሕግ የተጠበቀ ነው።

፲፱፻፺፯ ዓመተ ምሕረት።

Copyright © 2005 Ermias Kebede Wolde-Yesus

ይህን መልእክታዊና ትምህርታዊ መጽሐፍ፡ ደግሞም፡ “ኢትዮጵያዊው በማንነቱ ፍለጋ!”፡ “ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረሻ!”፡ Ethiopia: The Classic Case እና “ኢትዮጵያና ኢትዮጵያዊነት -አንደኛ መጽሐፍ” የተባሉትን፡ ሌሎችንም፡ ወደፊት እየታተሙ የሚወጡትን መጻሕፍት ለማግኘት፡ ከዚህ በታች በተመለከቱት፡ ባሳታሚው አድራሻዎችና የመገናኛ መስመሮች፡ መጠየቅና መጠቀም ይቻላል።

አሳታሚ እና አከፋፋይ

Publisher & Distributor

ኢትዮጵያ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት አገልግሎት።

Ethiopia: The Kingdom of God Services

መልእክት ሣጥን ቁጥር ፳፻፲፪

P. O. Box 812

ሰልክና ዕምነቅ ቁጥር፡ ፬-፲፮-፲፰-፹፭ እና ፫-፳-፬፬-፹፭

Tel. & Fax. 4-16-18-85 & 3-20-00-85

አዲስ አበባ፡ ኢትዮጵያ።

Addis Abeba, ETHIOPIA

ወይም

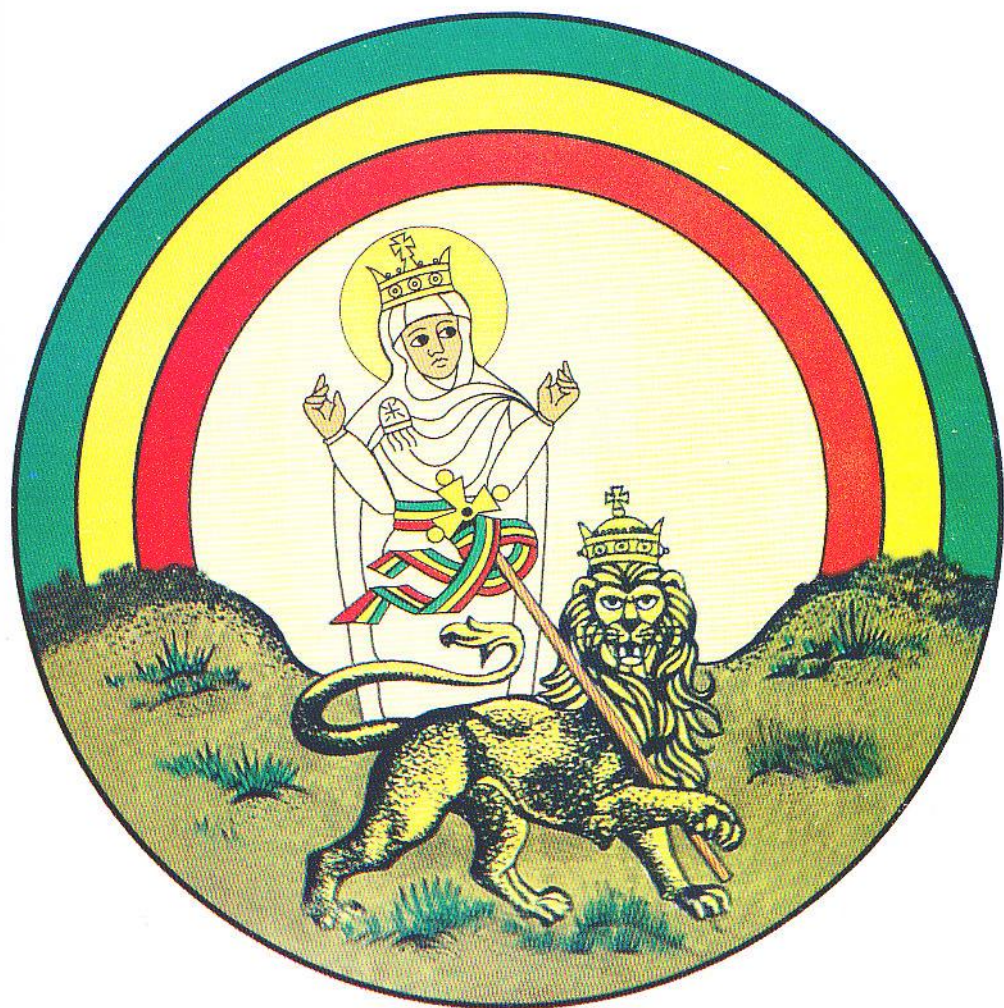
or

P. O. Box 43262 ~ Washington, DC 20010-9262 ~ USA.

Tel.: 301-587-8074 ~ Fax.: 301-587-1971

Email: ckogyesus@aol.com

Website: www.ethkogserv.org

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት

ከዚህ ገጽ ተቀዳሚ ላይ የሠፈረው፡
የመለኮታዊው መንግሥት ምልክትና ማኅተም
መግለጫ

በኅብረ ቀለማት የተከናወነው፡ ይህ ቅዱስ ዓርማ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት ለኾነችው ኢትዮጵያ፡ መለኮታዊ ምልክቷና ታላቁ ማኅተሟ ነው።

፩ኛ፡- በላይኛው ወገን ያለው፡ የአረንጓዴ፡ ብሔና ቀይ ቀለማትን የያዘው ሥዕላዊ ክብብ፡ ኖኅ፡ በቀስተ ደመና ምልክትነት፡ ከእግዚአብሔር የተቀበለውን ቃል ኪዳን የሚያመለክተው፡ የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ሲኾን፡ የሰንደቅ ዓላማውን፡ የአንድነቱንና የሦስትነቱን ምሥጢር፡ ከብዙው በጥቂቱ ለመጥቀስ ያህል፡-

አ-አ) የአብ፡ የወልድ፡ የመንፈስ ቅዱስን፡ አንድ አምላክነት፡

በ) የነፍስ፡ የሥጋንና የመንፈስን፡ አንድ ሰውነት፡

ገ) የኢትዮጵያዊን አንድ የውሕደት ዘር፡ ሲማዊነት፡ ካማዊነትና ያፌታዊነት፡

ደ) የኢትዮጵያን መለኮታዊ መንግሥት፡ ሕዝባዊነት፡ ከህታዊነትና መለካዊነት ያስረዳል።

፪ኛ፡- በመካከለኛው ወገን ያለው ሥዕላዊ ሰውነት፡ ኢትዮጵያ፡ እጆቿን ወደእግዚአብሔር እንደዘረጋች የሚያሳይ ሲኾን፡ ይህችው እመቤት፡ የአምላክ እናት፡ የጽዮንና የብሔረ ኢትዮጵያ፡ የፍጥረተ ዓለሙም ንግሥት የኾነችው፡ ድንግል ማርያም መኾኗን ያመለክታል።

፫ኛ፡- በታችኛው ወገን ያለው ሥዕላዊ አካል፡ በብሉይ ኪዳን፡ ኢትዮጵያዊው መልክ ጼዴቅ፡ ቀዳሚ ምሳሌው ኾኖ የተገለጸለትን፡ በአዲሱም ኪዳን፡ “ሞአ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ” ተብሎ፡ በእግዚአብሔር ቃል የተነገረለትን፡ ዘለዓለማዊውን ካህንና የጽዮንን ንጉሥ፡ የብሔረ ኢትዮጵያና የፍጥረተ ዓለሙም ንጉሠ ነገሥት የኾነውን ኢየሱስ ክርስቶስን ያሳያል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡

ከ ፍ ል ኹ ለ ት፡፡

“ፈጣሪዬ” የምለው

እግዚአብሔር፡

ማነው?

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤

ሃይማኖት - መንፈስ -

ኪዳነ መንፈስ ቅዱስ -

ጸሎት - ቤተ ክህነት፡-

ፍጡር፡ ፈጣሪውን የሚያውቅባቸውና የሚገናኝባቸው
ምስጢራት፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያውያን፤

၀၇ ၀၀ ၆၆

አርእስት

18

ይድረሱ፡ ለኢትዮጵያውያንና ለኢትዮጵያውያት!	የገበታው የውስጥ ሽፋን
የውስጡ ዋና ሽፋን ርእሰ፡ ከንቡሳን ኦርእስት ጋር፡	፩
ስለመጽሐፉ መታሰቢያነትና ስለምስጋና፡ ስለንትመቱ ዘመን፡ ከአዘጋጁ፡	፪
የትእምርተ መስቀል መግቢያ ጸሎት፡	፫
የመጽሐፍቱ አሳታሚና አከፋፋይ አድራሻ፡	፬
የመለኮታዊው መንግሥት ማንነትም፡	፭
“ ” ” ” መግለጫ፡	፮

ክፍል ሹለት፡፡

“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማንው? ጌ
ሃይማኖት - መንፈስ - ኪዳን መንፈስ ቅዱስ - ጸሎት - ቤተ ክህነት፡- ጌ
ፍጡር፡ ፈጣሪውን የሚያውቅባቸውና የሚገናኝባቸው ምሥጢራት፡፡ ጌ

070-561:: 0

ፖስቴራ ፅ።
መ ነ ሻ። 16

“ኢትዮጵያ”፡ ማንት? “ኢትዮጵያዊነት”ስ ምንድር ነው?	17
በመልካም ለፍር የቻለውና የማችለው ማንው?	17

ምዕራፍ ፪፡
ሃይማኖት፡፡

የዚያን አሪት፡ ዐሥሩ (ዐሥርቱ) ቃላት።	፳፭
መንፈሳዊው ሃይማኖትና ሥጋዊው ሥነ እውቀት።	፳፮
ስለሦስቱ የሃይማኖት ጸሎቶቻችን።	፴፩
፩ኛ፡ የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት።	፴፪
፪ኛ፡ የሐዋርያት የሃይማኖት ጸሎት።	፴፫
፫ኛ፡ የሠለስቱ ምዕት (የ፫፻፲፰ቱ) ሊቃውንት የሃይማኖት ጸሎት።	፴፬
በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን፡ የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት።	፴፭
ስለአ(ኧ)በገደ ፊደላችንና ስለመዓዛ ቅዳሴያችን።	፴፮

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤

ማ ው ጫ

አርእስት

ገጽ

በለኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት ሐተታ።	፵፭
በለኢትዮጵያውያኑ የቃል ኪዳን ጸሎት ሐተታ።	፵፱
የጋብቻ ሥርዓት፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ ተከብሮ ስለመኖሩ።	፷፬
በለኢትዮጵያና በለእሥራኤል የበዘረ ልጅነት ትርጓሜ።	፸፩
እሥራኤል፡ ከኢትዮጵያውያን ስለተማሩት ሥርዓተ መንግሥት።	፸፭
ጠላት፡ በሰንደቅ ዓላማችን ላይ ስላደረሰው ጠንቀኛ ጥቃት።	፸፮

ምዕራፍ ፫፤

አምስቱ አዕማደ ሃይማኖት።

፹፫

ምሥጢረ ሥላሴ።	፹፬
ስለቅድስት ሥላሴ።	፹፭
የእግዚአብሔር አንድነትና በስም ሦስትነት።	፹፮
የእግዚአብሔር አንድነትና በግብር ሦስትነት።	፹፯
የእግዚአብሔር አንድነትና በአካል ሦስትነት።	፹፱
የእግዚአብሔር አንድነት፡ በሦስትነት፡ ሦስትነት በአንድነት ምሥጢር።	፺
በለምሥጢረ ሥላሴ ማጠቃለያ።	፺፫
ምሥጢረ ሥጋዊ።	፺፮
እግዚአብሔር፡ ለምን ሰው መኾን ፈለገ?	፺፯
የሥጋዊ ምሥጢር የተገለጸበት ጊዜ።	፳፫
የመለኮትና የትስብእት (የሰውነት) መዋሐድ።	፳፻፩
የኢየሱስ ክርስቶስ፡ ኹለት ልደት።	፳፻፪
“ተዋሕዶ”፡ “Orthodox” እና “Coptic” ስለሚባሉት ቃላት።	፳፻፬
በለምሥጢረ ሥጋዊ ማጠቃለያ።	፳፻፳
ምሥጢረ ጥምቀት።	፳፻፱
የኢየሱስ ክርስቶስ ጥምቀት።	፳፻፲
የሰብአዊው ፍጡር ጥምቀትና የሚያገኘው ኹለተኛ ልደት።	፳፻፲፫
ሕፃናት፡ በ፵ እና በ፹ ቀን ስለሚጠመቁበት ኢትዮጵያዊው ሥርዓት።	፳፻፲፭
በለኢትዮጵያውያን የጥምቀት ሥርዓት።	፳፻፲፱
በለምሥጢረ ጥምቀት ማጠቃለያ።	፳፻፳፫
ምሥጢረ ቊርባን።	፳፻፳፯
ቅዱሱ ቊርባን ፡ በሰንደ ዓብስትና በወይን ቄማቂ ስለመኾኑ።	፳፻፳፱
ስለኃብስቱና ወይን፡ ወደመለኮት ሥጋነትና ደምነት መለወጥ።	፳፻፴
ስለአዲሱ ኪዳን ጽላትና ታቦት።	፳፻፴፩
የቅዱስ ቊርባን አስፈላጊነት።	፳፻፴፬
ስለቅዱስ ቊርባን የሚደረገው ሥርዓተ ቅዳሴ	፳፻፴፮

ሞት ስለሌለበት የእግዚአብሔር መንግሥት።	፳፻፵፩
ስለንስሐ፡ ፍቱን መድኃኒትነትና ስለመምህረ ንስሐ፡ ሥልጣኑ ክህነት።	፳፻፵፫
ራስን ለክህን የማሳየት ትርጓሜ።	፳፻፶
ከንስሐ ስለሚያርቁ ማስፈራሪያ መልእክቶች።	፳፻፶፩
ምሥጢረ ትንሣኤ ሙታን።	፳፻፶፭
የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ።	፳፻፶፱
የሦስት መዓልትና የሦስት ሌሊት ስሌት።	፳፻፷፭
የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ፡ ለመቀጠው ሰው፡ ያቀዳጀው የድል አክሊል።	፳፻፷፮
ስለትንሣኤ ዘጉባዔ።	፳፻፷፯
ስለፊተኛውና ኋለኛው ትንሣኤ።	፳፻፸፩
የምሥጢረ ትንሣኤ ነገር ሲጠቃለል።	፳፻፸፭
በትንሣኤ ብርሃን ያሸበረቀውን የቀብር ሥርዓታችንን እናጨልመው!	፳፻፸፰
የእግዚአብሔር ሕያው ታሪክ መገለጫ።	፳፻፹፩
ትክክለኛው የኢትዮጵያውያን የሣልስትና የአርባ ቀን ሥርዓት።	፳፻፹፫
ከትንሣኤ በኋላ ሰላሎው ህልውናችን።	፳፻፹፯
ስለጌታችን ዳግም ምጽአትና ስለዓለሙ ፍጻሜ።	፳፻፹፱
ትንሣኤ ሙታን አስፈላጊ የኾነበት ምክንያት።	፳፻፺፮
የምጽአቱ፡ ምልክቶቹ እንጂ፡ ቀኑ፡ በትውልዱ ዘንድ ስለአለመታወቁ።	፳፻፺፱
ከክርስትና ውጭ ስለኾኑት፡ ስለሌሎቹ ሃይማኖቶች።	፳፻፺፫

ምዕራፍ ፱፡

ሰባቱ የቤተ ክርስቲያን ምሥጢራት ሥርዓቶች።	፳፻፺፯
-----------------------------	------

ምዕራፍ ፳፡

ጸሎት።	፳፻፺፩
------	------

ስለጸሎት አስፈላጊነትና አፈጻጸሙ።	፳፻፺፫
ስለኢትዮጵያውያን፡ የምስጋና እና የሰላምታ ጸሎታት ሐተታ።	፳፻፺፮
“አባታችን እግዚአብሔር ሆይ!” ስለሚለው የምስጋና ጸሎት ሐተታ።	፳፻፳
“እናታችን ማርያም ሆይ!” ስለሚለው፡ የሰላምታ ጸሎት ሐተታ።	፳፻፵፮
መለኮት፡ በሰብአዊው ምርጫና ውሳኔ ውስጥ ያለው ተሳትፎ።	፳፻፷፪
የሴቶች ርዥሰትና መርገም፡ በቅድስናና በበረከት ስለመተካቱ።	፳፻፷፬
ለድንግል ማርያም ስለሚቀርበው ምስጋናና ሰግደት።	፳፻፸፪
ሥርዓተ ጸሎት።	፳፻፸፬
የጸሎት ጊዜያት።	፳፻፸፮

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡

ማ ው ጫ

አርእስት

ገጽ

የኅዳር ጽዮን፡፡	፫፻፳፬
ዘመነ ነቢያት፡፡	፫፻፳፭
ዕለተ ትስብእት፡፡	፫፻፳፭
ብሥራተ ገብርኤል፡፡	፫፻፳፮
ዕንሰታ ለማርያም፡፡	፫፻፳፯
ስለቅድስት ድንግል ማርያም ዕንሰት፡፡	፫፻፳፯
በኢታ ለማርያም፡፡	፫፻፪
ድንግል ማርያም፡ በስእሳት የተገኘ ልጅ ስለመኾኗ፡፡	፫፻፸፩
የታኅሣሥ ገብርኤል፡፡	፫፻፸፪
ዘመነ ስብከት፡፡	፫፻፸፫
የጥር ሥላሴ፡፡	፫፻፸፬
ዘመነ አስተርእዮ፡፡	፫፻፸፬
በዓለ ጥምቀት፡፡	፫፻፸፭
ጥምቀት፡ የእኛም፡ የየግላችን በዓል ስለመኾኑ፡፡	፫፻፸፯
ቃና ዘገለፋ፡፡	፫፻፸፰
የድንግል ማርያም፡ እመ አምላክነትና አማላጅነት፡ በይፋ የታወቀበት ሠርግ፡፡	፫፻፸፱
የቅዱሳን አማላጅነት ተረጋግጦ የተመሰከረበት ኹኔታ፡፡	፫፻፹፬
አስተርእዮ ማርያም፡፡	፫፻፹፭
የድንግል ማርያም፡ የዕረፍቷ፡ የትንሣኤዋና የዕርገቷ ዜና፡፡	፫፻፹፭
ኪዳነ ምሕረት፡፡	፫፻፹፰
የአጽዋማት ሰንበታት፡፡	፫፻፹፰
መርዓዋ፡፡	፫፻፹፱
ዘዘወረደ፡፡	፫፻፺
ቅድስት፡፡	፫፻፺፩
ምክራብ፡፡	፫፻፺፪
መዓገሳ፡፡	፫፻፴፬
ደብረ ዘይት፡፡	፫፻፺፭
ገብር ኄር፡፡	፫፻፺፮
ኒቆዲሞስ፡፡	፫፻፺፰
ሆሣዕና፡፡	፫፻፺፱
ትንሣኤ/ፋቢካ፡፡	፬፻፫
የትንሣኤ ፍጹም ደስታና ሓሜት የሚገለጽበት ሥርዓት፡፡	፬፻፭
ማዕደት፡፡	፬፻፰
ጸግማዊ ትንሣኤ፡፡	፬፻፰
በዓለ ዕርገት፡፡	፬፻፱
ርክበ ካህናት፡፡	፬፻፲

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤

ማ ው ጫ

አርእስት

ገጽ

በዓለ መንፈስ ቅዱስ (በዓለ ሃምሳ) ።

ፀፃ፲፩

ዘመነ ክረምት።

ፀፃ፲፬

ጴጥሮስ ወዳውሎስ፡ ቅዱሳን ሓዋርያት።

ፀፃ፲፭

የአብርሃሙ (የሓምሌ) ሥላሴ።

ፀፃ፲፮

ደብረ ታቦር።

ፀፃ፲፯

ቡሔ።

ፀፃ፳፩

በዓለ ፍልሰታ ለማርያም።

ፀፃ፳፪

የፍልሰታ በዓል ሰማያዊ ልዕልና።

ፀፃ፳፬

ምዕራፍ ፯፡

መንፈስ - ኪዳነ መንፈስ ቅዱስ - ቤተ ክህነት።

ፀፃ፳፯

ጊዜያዊ መሰናበቻ።

ፀፃ፳፱

ስለክፍል ሦስት መጽሐፍ መግለጫ።

ፀፃ፳፱

የክፍል ኹለት ጥቅሶችና ማብራሪያዎች።

ፀፃ፴

+ + +

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ምዕራፍ ፩፤

መ ነ ሻ፡፡

“ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት” በሚለው፡ በዚህ አጠቃላይ አርእስት ሥር ተዘጋጅተው ከሚወጡት፡ ሦስት ተከታታይ መጻሕፍት መካከል፡ የመጀመሪያው ክፍል፡ “እንደኛ መጽሐፍ” በሚል፡ ንዑስ ርእስ፡ በእግዚአብሔር ፈቃድና ቸርነት ታትሞ ወጥቶ፡ ለሥርወ-ጥቅና ለንባብ በቅቷል፡፡

ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያዊነትን በሚመለከት፡ ሊገለጹና ሊታወቁ የሚገባቸው ቀላም ነገሮች ችሉ፡ በዚያ መጽሐፍ ምዕራፎች ፩፡ ፪ እና ፫ ውስጥ እንዲካተቱ ስለተደረገ፡ ያ፡ ሰፊ ማብራሪያን የያዘው ጽሑፍ፡ ለዚያ ለአንደኛው፡ ለዚህ፡ ለኹለተኛውና ለሚቀጥለው፡ ለሦስተኛው መጻሕፍት፡ መቅድም፡ መግቢያና መቃረቢያ ሾኖ እንዲያገለግል የተዘጋጀ ስለሆነ፡ እዚህ ላይ ማከሉ፡ ወይም፡ ሌላ ተጨማሪ ሐተታ መስጠቱ አላስፈለገም፡፡

የዚህ ውይይት፡ የመጀመሪያ ክፍል የሆነው፡ “እኔ” የምለው እኔነቴ፡ ማነው?” የሚለው ዓቢይ ርእስ፡ በውስጡም፡ ከእርሱ ጋር ተዛማጅነት ያላቸውንና ንዑሳን አርእስት የሆኑትን፡ ከሦስቱ የሕይወት ሥርዓታት፡ ሥነ ፍጥረትን፡ ከሦስቱ፡ የሰውነት አባላት፡ ነፍስን፡ ከሦስቱ መሣሪያ ኃይላት፡ ጸምን፡ ከሦስቱ፡ የቅዱሱ ኪዳን ሀብታት፡ ኪዳን ልቦናን እና ከሦስቱ የእግዚአብሔር መንግሥት ዘርፎች፡ ቤተ ሕዝብን የያዙት፡ ፍጡር፡ ራሱን የሚያውቅባቸውና የሚጠቅምባቸው ምሥጢራት፡ በአንደኛው መጽሐፍ፡ በሚበቃ የተብራሩ መሆናቸው፡ በአንባቢያን ዘንድ ይታወቃል፡፡

ይኸው ውይይት፡ በኹለተኛው ክፍል፡ በዚሁ መልኩ እንዲቀጥል፡ ከአዳምና ሔዋን ጋር ተስማምተን፡ ከዚያ ደረጃ ያደረሰንን፡ ችሩ እግዚአብሔርን ካመሰገንን በኋላ፡ ለሚቀጥለው ቀጠሮአችን እንዲያበቃን ጸልየን፡ በተለመደው አሸኛኘት፡ በፍቅር ተሳስመን፡ ለጊዜው ተለያይተን እንደነበረም ይታወሳል፡፡

ፈጣሪያችን፡ ለዚያ ስምምነታችንና ቀጠሮአችን አብቅቶን፡ እነሆ፡ እንደገና ለመገናኘት ችለናል፡፡ በዚህ በኹለተኛው መጽሐፍ ደግሞ፡ የውይይታችን ኹለተኛ ክፍል የሆነውን፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?” የሚለውን ዓቢይ ርእስ፡ በውስጡም፡ ከእርሱ ጋር ተዛማጅነት ያላቸውንና ንዑሳን አርእስት የሆኑትን፡ ከሦስቱ የሕይወት ሥርዓታት፡ ሃይማኖትን፡ ከሦስቱ፡ የሰውነት አባላት፡ መንፈስን፡ ከሦስቱ መሣሪያ ኃይላት፡ ጸሎትን፡ ከሦስቱ፡ የቅዱሱ ኪዳን ሀብታት፡ ኪዳን መንፈስ ቅዱስን እና ከሦስቱ የእግዚአብሔር መንግሥት ዘርፎች፡ ቤተ ክህነትን የያዙትን፡ ፍጡር፡ ፈጣሪውን የሚያውቅባቸውንና የሚገናኝባቸውን ምሥጢራት፡ በጥልቀትና በምጥቀት ተንትንን በመጠያየቅና በመመላለስ ልንነጋገርበት፡ ይኸው ተዘጋጅተናል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ይህም ሲያበቃ፡ በዚሁ ይዘት የምናካክደውንና የመጨረሻው የውይይታችን ሦስተኛ ክፍል የኾነውን፡ “ባልንጀራዬ” የምለው ፍጡር ማነው?” የሚለውን ዓቢይ ርእስ፡ በውስጡም፡ ከእርሱ ጋር ተዛማጅነት ያላቸውን፡ ንዑሳን አርእስት የኾኑትን፡ ከሦስቱ የሕይወት ሥርዓታት፡ ምግባርን፡ ከሦስቱ የሰውነት አባላት፡ ሥጋን፡ ከሦስቱ መግሪያ ኃይላት፡ ምጽዋትን፡ ከሦስቱ የእግዚአብሔር መንግሥት ዘርፎች፡ ቤተ ምልክትን እና ከሦስቱ፡ የትዱሱ ኪዳን ዐብታት፡ ኪዳን አራትን፡ የያዙትን፡ ፍጡር፡ “ባልንጀራዬ” የሚለውን ፍጡር የሚያውቅባቸውንና የሚያገለግልባቸውን ሥሥጢራት፡ በሦስተኛው መጽሐፍ፡ እናከናውናለን።

እንግዲህ፡ ኢትዮጵያዊነታቸውን ለማጽደቅ፡ ቆርጠው ከተነሡት፡ ከኩልማሳው አዳምና ከኩረዳይቱ ሔዋን ጋር፡ እስከዚህ ያደረሰነው ውይይታችን፡ በዚያው፡ በቀደመው መልክ፡ እያንዳንዳቸው፡ በተራ ባቀረቧቸው ጥያቄዎች፡ እኔም በሰጠኋቸው መልሶች፡ የተቀናበረው መጽሐፍ ድርሰት፡ እንዲህ ሲል ይጀምራል።

እንባቢም፡ ይህን፡ ኹለተኛውን፡ የውይይት ጉዟችንን፡ በዚያው፡ በቆዩበት፡ የተናና የነቃ መንፈስ ኾነው፡ ከእኛ ጋር፡ አብረውን ይቀጥሉ ዘንድ፡ በኢትዮጵያዊው ትሕትናና ፍቅር፡ እነሆ፡ ጋብዘንዎታል።

“ኢትዮጵያ”፡ ማናት? “ኢትዮጵያዊነት”ስ ምንድር ነው?

ጥያቄ፡- ወደኹለተኛው ዋና ውይይታችን ከመግባታችን በፊት፡ በመጀመሪያው ውይይታችን ጊዜ፡ ስለ“ኢትዮጵያ” እና ስለ“ኢትዮጵያዊነት” ገልጸህልን ከነበረው የቀም ነገር ዘርዘር መካከል፡ በተለይ፡ እዚህ ላይ ትዝ ያለንን፡ አንዱን፡ አስተድመን እናወሳልህ ዘንድ ብትፈቅድልን? ይኸውም፡ ለአንድ አካል፡ የተለየ ብዙ ስም ሊወጣለት እንደሚችል፡ ይህም አካል፡ በማናቸውም ዓይነት ስም ቢጠራ፡ ለምሳሌ፡ እኛ፡ ‘አዳም’ ወይም ‘መልካሙ’፡ ‘ሔዋን’ ወይም፡ ‘ቆንጂት’ ብንባል፡ በሰሙ እንጂ፡ በእኛ ማንነት ላይ የሚያስከትለው የባሕርይ ለውጥ እንደሌለ ኹሉ፡ “ኢትዮጵያ”፡ ወይም፡ ከዚህ ስም የወረበው፡ “ኢትዮጵያዊነት” የሚለው የቃላቱ ምንጭና ትርጉም፡ በ“ኢትዮጵያ” እና በ“ኢትዮጵያዊነት” ባሕርይ ላይ የሚኖረውም ውጤት፡ ከዚህ የተለየ ሊኾን እንደማይችል የሚያረጋግጠው እውነታ ነው። ይህም ማለት፡ በዚህ ውይይት፡ ትኩረት የተሰጠው፡ የ“ኢትዮጵያ” እና የ“ኢትዮጵያዊነት” ነገር፡ የኹለቱም እውነተኛ የባሕርይ ምንነት፡ ምን እንደኾነ፡ በትክክል የማወቁና የማሳወቅ፡ የመታወቁም ጉዳይ እንጂ፡ የሰሙና የቃሉ ትርጉም አለመኾኑን ያስገነዘበን መግለጫ ነው።

በዚያ መሠረት፡ “እኔ” የምለው እኔነቴ፡ ማነው?” የሚለውን፡ የመጀመሪያውን ውይይታችንን ፈጽመን፡ “ባልንጀራዬ” የምለው ፍጡር ማነው?” ወደሚለው፡ ወደመጨረሻው ውይይታችን ከመሸጋገራችን በፊት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?” ወደሚለው፡ ወደመካከለኛው ውይይታችን ርእስ ለመግባት፡ ይኸው፡ ከደጃፉ ላይ ቆመን እንገኛለን።

ምዕራፍ ፩፡ መ ነ ሻ፡

“ኢትዮጵያ”፡ ማናት? “ኢትዮጵያዊነት”ስ ምንድር ነው?

በሰዚህ፡ ወዳለፍነው የገላገላውና ወደምንቀጥለው የፈታችን ገሳለመነሳት፡ እንዲህ ቆመን በምንገኝበት አማካይ ቦታ ላይ ማለን፡ ስለ“ኢትዮጵያ” እና ስለ“ኢትዮጵያዊነት” እውቀት፡ ባጭር ቃልም ቢኾን፡ እንደተለመደው፡ የምታስጨበጠን መሣሪያና የምታስታጥቀን ኃይል ይኖራል?

መልስ፡- የመጀመሪያውና የመጨረሻው ጉዞአችን መገናኛ በኾነው፡ በዚህ፡ በማዕከላዊው መድረክ ላይ ማለን፡ አዎን! “ኢትዮጵያ”ን እና “ኢትዮጵያዊነት”ን በሚመለከት፡ የማስታውሳችሁ፡ እንደ ቁም ነገር ይኖራል፡ እርሱም፡ ባጭር ቃል፡ እኛ ኢትዮጵያውያን፡ “ኢትዮጵያ”፡ ድንግል ማርያም ናት፡ “ኢትዮጵያዊነት”፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው!” በምንለው፡ የእውነትና የእውቀት ትጥቃችን፡ ምንጊዜም፡ በመንፈስ በቅታችሁ፡ በአእምሮ ነቅታችሁና በአካል ጉልበታችሁ መገናኛ የሚገባችሁ መኾኑን ነው።

በዚህ፡ የእውነት ኃይልና የእውቀት መሣሪያ በኾነው ትጥቃችን ላይ ስለተመሠረተው፡ ስለኢትዮጵያ እና ስለኢትዮጵያዊነት ሃይማኖታችን፡ በእያንዳንዳችሁ ውስጥ የሚሰማችሁ፡ ልዩ ፍቅርና ቅንዓት ካለ፡ የዚህ መንፈሳዊ ስሜታችሁ፡ ትክክለኛው ምክንያት፡ ምን እንደኾነ፡ መነሻውን፡ በቀላሉ ታውቁታላችሁ። ያም መነሻ፡ እናታችን ኢትዮጵያ የኾነችውን፡ ቅድስት ድንግል ማርያምንና ፍጹሙ የኢትዮጵያዊነት ሕያው መገለጫ የኾነውን፡ ልጇን፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን፡ ፔለቱንም፡ በአንድነት፡ እንደእግዚአብሔር ቃል፡ “በፍጹም ነፍሳችሁና በፍጹም ልባችሁ፡ በፍጹም አካላችሁና በፍጹም ኃይላችሁ” ስለምትወድዷቸው መኾኑን፡ ስለእነርሱ ያላችሁ፡ ይኸው ፍቅራችሁም፡ በውስጣችሁ፡ ሃይማኖታዊዉን የቅንዓት እሳት ስለሚያቀጣጥልባችሁ መኾኑን፡ ገሊናችሁ በቀጥታ ሲነግራችሁ ታገኙታላችሁ።

በዚህ አንጻር ደግሞ፡ በኢትዮጵያ እና በኢትዮጵያዊነት ላይ ጥላቻ ኖሮአቸው፡ በእነዚህ ባሕርያት ላይ በደልንና ጥፋትን ለማድረስ የሚያስቡ፡ ያገር ተወላጆችም ኾኑ፡ ባዕዳን ካሉ፡ ያን የማጥቃት ዓላማቸውን የሚፈጽሙት፡ በእነማን ላይ መኾኑን አውቀውት፡ እየራሳቸውን፡ ከጊዜያዊውና ከምድራዊው፡ ከዘለዓለማዊውና ከሰማያዊው ቅጣት ለማዳን፡ ዛሬውኑ በንስሐ መመለስ ይኖርባቸዋል።

በመልካም ሊኖር የቻለውና የሚችለው ማነው?

ጥያቄ፡- “እኔ” የምለው እኔነቴ፡ ማነው?” በሚለው፡ በመጀመሪያው ወይይታችን ጊዜ፡ ይህንኑ ርእሰ በሚመለከት፡ ስለእየራሳችን ምንነትና ማንነት፡ በጥልቀትና በምጥቀት እንድንመራመር፡ ወደእውነተኛው የእግዚአብሔር እውቀትም ለመድረስ የምታስችለንን ጠባቢቱን መንገድ ይዘን እንድንጓዝ ማድረግህ ይታወሳል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ይህም፡ ለዚያ ላለፍንበትና ለዚህ ላለንበት፡ ወደፊትም ለሚጠብቀን የውይይት ጉዞአችን፡ መነሻ መደብ፡ መንደርደሪያ ሠረገላና መድረሻ ግብ የሆነን፡ የቅዱሱ ኪዳን ነገር ነው።

በዚህ ረገድ፡ ተጨማሪ ማብራሪያን ትሰጠን ዘንድ፡ ልናቀርብልህ የፈለግነው ጥያቄ አለ፡ ይኸውም፡ እንደ ሰብአዊ ፍጡር፡ ይህንኑ፡ ቅዱሱን ኪዳን፡ ጠብቆና አክብሮ፡ ወይም ሳይጠብቅና ሳይከብር፡ በመልካም ለመኖር ስለመቻሉ፡ ወይም፡ ስላለመቻሉ፡ አጥጋቢ ምላሽ ሊሰጥበት የሚያስፈልገው ጥያቄ ይኾናል፡ ይህም ማለት፡ የቅዱሱ ኪዳን አካላት የሆኑትን፡ “ሰባቱን ቃል ኪዳናት፡ በሃይማኖት የተቀበላቸውና በምግባር ጠብቆ የሚፈጽማቸው ግለሰብም ኾነ ኅብረተሰብ፡ ሕዝብም ኾነ መንግሥት፡ በመልካም ይኖራል!” ሲባል፡ ይህን መልካም አፈፃፀር፡ የሚያገኘው፡ “በሥጋው ብቻ ነውን? ወይስ፡ በነፍሱ ብቻ? ወይስ፡ በሥጋውም፡ በነፍሱም ጭምር?” ለሚሉት አጠያያቂ ፕሬዝዳንቶች፡ በቂ ማብራሪያን መስጠትና ማግኘት ያስፈልጋል ማለት ይኾናል።

ለቅዱሱ ኪዳን ታማኝ ኾኖ የሚገኝ፡ ግለሰብ፡ ወይም፡ ኅብረተሰብ፡ ወይም፡ ሕዝብ፡ ወይም፡ መንግሥት ቢኖር፡ ቀድሞም ኾነ ዛሬ፡ በመልካም ሊኖር የቻለውና የሚቻለው፡ ምናልባት፡ ለእኛ፡ እንደሚመስለን፡ በመንፈስ ብቻ እንጂ፡ በሥጋ፡ እውንና ገሃድ ኾኖ የታየበት ጊዜ እንደነበረ፡ የምናስታውሰው ነገር የለንም። አንተ፡ ስለዚህ ነገር ምን ትላለህ?

መልስ፡- ለዚህ ጥያቄያችሁ፡ መልስ የሚሆነውን የተሟላ ቃል፡ ካለፈው ውይይታችን ብቻ ሳይኾን፡ ከዚህ፡ አኹን ከምንጀምረውና ወደፊት ከምንቀጥለው፡ ከመጨረሻው ውይይቶቻችን ጭምር፡ ተጠቃልሎ ታገኝታላችሁ፡ እስከዚያው ድረስ ግን፡ ለጊዜው፡ በኹለት ተራ ቊጥሮች የተወሰነውን ማብራሪያ፡ እንደሚከተለው እሰጣችኋለሁ፡ ይህንም ሳደርግ፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን፡ በህልውናቸውና በኑሮአቸው፡ በሃይማኖታቸውና በአምልኳቸው፡ በምግባራቸውና በሥርዓታቸው ላይ ያላቸው አቋም፡ ከእግዚአብሔር ያገኙት የፈጣሪ ሥራ ስለኾነ፡ ምንጊዜም ቢኾን፡ ጥርጥርና ውልውል፡ ማመንታትና መሸፋፈን የሌለበት፡ የማይናወጽና እንደፀሐይ ብርሃን ግልጽ መኾኑን፡ ለየራሳቸውና ለአምላካቸው፡ ለሌላውም ፍጡር ኹሉ አረጋግጠው ከማሳወቅ የጠነቡበት ጊዜ አለመኖሩን እያስገነዘብኋችሁ ነው።

ማብራሪያዬም ይኸውላችሁ፡-

ጆኛ. “ቅዱሱን ኪዳን፡ ጠብቆና አክብሮ የሚገኝ ሰው፡ በመልካም ይኖራል!” ማለት እኮ፡ “ያ ግለሰብ፡ ሥጋዊው ሰው በሚመኘው ዓይነትና መጠን፡ ምድራዊ ኑሮው ብቻ፡ ፍጹም ተመቻችቶለት፡ ዓለማዊውን ተደላ ደስታ ያገኛል!” ማለት አይደለም።

ምዕራፍ ፩፡ መ ነ ሻ፡፡
በመልካም ሊኖር የቻለውና የሚችለው ማነው?

“ለቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊ፡ በዚህ ዓለም፡ በመልካም መኖር” ማለት፡ “እግዚአብሔር የሰጠውን፡ ወይም፡ እርሱ የፈቀደለትን፡ ወይም፡ የራሱ ነፍስ፡ ሥጋዊዉንና መንፈሳዊዉን አስማምታ በማዋላድ፡ በአግባቡ ፈልጋና መርጣ የተከተለችውን፡ ማናቸውንም ኑሮ፡ በምስጋና ተቀብሎ፡ በፈጣሪው ሥርዓት፡ በደስታ ይኖረዋል፡” ማለት ነው። ይህም፡ በማግኘትም፡ በማጣትም፡ በክብርም፡ በጦርደትም፡ በሕመምም፡ በጤናም፡ በነዘንም፡ በደስታም፡ በመሳሰሉት ኹኔታዎች ጊዜ፡ የሚገጥመውን የሕይወት ዕድል ኹሉ ያጠቃልላል።

በዚህ እውነታ፡ ሌላውን፡ የራቀውንና የማላውቀውን ትቼ፡ ራሴን ምሳሌ አድርጌ፡ በማስረጃነት እንዳቀርብላችሁ ፍቀዱልኝ! አምን! “እግዚአብሔር ሥርዓተ መንግሥቶች ጸንቶ ይሠራበት ነበር” ይባል በነበረው፡ በአጼ ኃይለ ሥላሴ ዘመን፡ እኔ፡ ከፍተኛ ኃላፊነት ባለው ሹመት ሳይቀር፡ የዛሬውን አገልግሎቴን እፈጽም ነበረ፡ በደርግ አገዛዝ፡ “በመንግሥታዊ ሥልጣን እሥረኛነት”፡ ወደመህኒ ቤት ጉበቼ፡ በዚያ፡ ከሰባት ዓመታት በላይ በቆየሁበት ጊዜም፡ ያንኑ አገልግሎቴን፡ አካኼድ ነበር፡ ከዚያም ተፈትቼ ከወጣሁ በኋላ፡ በግዛትና በስደት ኑሮ ሣለሁም፡ ያን አገልግሎቴን ቀጠልሁት እንጂ፡ አላቋረጥሁትም።

የእኔ፡ ከሥልጣን ተሸር፡ ከክብርም ተዋርዶ፡ ኹሉን ማጣት፡ ተይዞም፡ ወደእሥር ቤት መጣል፡ ከዚያም ወጥቶ፡ በግዛትና በስደት መከራ መኖር፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነቴና በአገልግሎቴ ላይ ያስከተለው ምንም ዓይነት ለውጥ አልነበረም፡ ለእኔ፡ ከእሥራቴ በፊትና በኋላ፡ በግዛትና በስደትም፡ ያሳለፍሁት የኑሮ ኹኔታ፡ ኹሉም፡ “መልካም” ነበር እንጂ፡ በከፋት መልክ ያሳደረብኝ ሰሜቱም፡ ትዝታውም እንኳ፡ አልነበረብኝም፡ ምንጊዜም አይኖርብኝምም።

ታዲያ! ይህ ሊኾን እንዴት ቻለ? ሊኾን የቻለው፡ ከቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነቴ የተነሣ ነው። በዚሁ ማንነቴ፡ የማገለግላት፡ የእግዚአብሔር እውነትና የእግዚአብሔር መንግሥት የኾነችው፡ መልካሚቱ ኢትዮጵያ፡ በማናቸውም ጊዜ፡ ኹኔታና ቦታ፡ ከመልካምነት ባሕርይዋ ስለማትለወጥ፡ በእኔም በአገልጋይዋ ላይ፡ በማናቸውም ጊዜ፡ ኹኔታና ቦታ የሚደርሰውን፡ ማንኛውንም የሕይወት ዕድል፡ በመልካምነት እንድቀበለው ስለምታበቃኝ፡ ያ፡ በሥጋውያን ዘንድ “ክፉ” ተብሎ፡ በከፋት የተፈጸመብኝ የጭካኔ ተግባር፡ ለእኔ “መልካም” ኾኖልኝ፡ በዚያው በመልካም ኹኔታው ጸንቶ ሊቀጥል ችሏል። ይህን እውነታ፡ እውን አድርጎ ሊያሳየን፡ ራሱ “እውነት” የኾነው እግዚአብሔር፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ኾኖ፡ ከቤዛነቱ ጋር፡ በእርአያነቱ ጭምር ያስተማረን መኾኑ፡ ከቶ፡ ለአፍታም ቢኾን፡ ሊዘነጋ አይገባም።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ታላቁ መጽሐፍ፡ በብሉይ ኪዳን መነሻ ላይ፡ እግዚአብሔር፡ በእያንዳንዱ፡ በመለኮታዊ ቀኑ የፈጸመውን፡ የፈጣሪነት ሥራውን የገለጸው፡ “ይ፡ መልካም እንደሆነ አያ!”፡ በሰባቱ የእርሱ ቀኖች የፈጠረውን፡ ፍጥረቱን ባካተተበት፡ በመጨረሻው ቀን ደግሞ፡ “እግዚአብሔርም፡ ያደረገውን ሹሉ አየ፡ እነሆም፡ እጅግ መልካም ነበረ።” በሚል ቃል ሲኾን፡ በሓዲስ ኪዳን መጻረሻም ላይ፡ “ነገር ሹሉ፡ ለመልካም እንዲደረግ እናውቃለን።” ባለው በሐዋርያው መልእክት፡ ይህንኑ የመልካምነትን ምሥጢር አጽንቶታል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ “በመንፈስ፡ ደሆኝ የሆኑ ብዙዓን ናቸው!” ያላቸው እነማን ይመስሉናል? እኒህ እኮ፡ ገንዘቡንና ንብረቱን፡ ሥልጣኑንና ኃይሉን፡ እውቀቱንና ጥበቡንም ይዘውት እያሉ፡ “ይህ ሹሉ፡ ገንዘብና ንብረት፡ ሥልጣንና ኃይል፡ እውቀትና ጥበብ፡ የእግዚአብሔር እንጂ፡ የእኔ አይደለም፡ ከእነዚህ መካከል፡ አንዱን፡ ሹሉቱን፡ ወይም፡ ሦስቱንም፡ ለፈለገው የሚሰጠውና የሚነሳው፡ እርሱ ነው፡ ለእኔ እንደሰጠኝ፡ ከእኔ መልሶ ሊወስዳቸውና ለሌላው፡ ላለው ሊጨምርለት፡ ወይም፡ ምንም ለሌለው ሊሰጣቸው ይቻለዋል!” ብለው፡ አደራቸውን በሚገባ ሠርተውበት የሚያስረክቡ ታማኞች አገልጋዮች ናቸው።

እነዚህ ሹሉ ሀብቶች የሌሏቸው ደሆኹም እኮ፡ “እነዚህን ሹሉ ያጣን ምስኪኖች ነን!” ብለው ሳያዘኑ፡ “እግዚአብሔር ቢፈቅድና እኛም፡ በእውነት ብንፈልግ እኮ፡ ለእርሱ የሚሳነው፡ ምንም ነገር ስለሌለ፡ ሊሰጠን ይችላል።” ብለው በማመን፡ በሥጋዊ ፍላጎት፡ ፍትወትና ምኞት ሳይቃጠሉ፡ ወይም፡ እነዚያን ሀብታት ባገኙት ላይ ስስት፡ ቅንዓትና ምቀኝነት ሳይሰማቸው፡ የድህነት ኑሮአቸውን፡ ያለማማረር፡ በምስጋና ተቀብለው፡ ዕድላቸው ያስገኘላቸውን ‘ማናቸውንም’ ተግባር፡ በቅንነትና በትጋት እየሠሩ፡ በደስታ የሚቀጥሉ ናቸው።

ይህን ሹሉ እውነታ ለማረጋገጥ፡ የሰባቱ ቅዱሳት ኪዳናት ተካያጆች (ተዋዋዮች)፡ በዚህ ዓለም ያሳለፉት፡ የሕይወት ሥጋ አኗኗራቸው ዜና መዋዕል፡ አብነት ኾኖን፡ በማስረጃነት ሊያገለግሉን ይበቃል፡ እኒያ ተካያጆች፡ አዳምና ኖሳ፡ መልክ ጼዴቅና አብርሃም፡ ሙሴና ጳዊት፡ ከነቤተሰቦቻቸውና ወገኖቻቸው ጋር፡ በመጨረሻም፡ ራሱ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እና እናቱ ቅድስት ድንግል ማርያም፡ በምድራዊው ዕድሜያቸው ያሳለፉትን፡ የፈተናና የመከራ ሕይወት የምናውቀው አይደለምን? ያን የመሰለውን ኑሮአቸውን፡ መልካም አድርገው፡ በምስጋና ከመቀበል በቀር፡ ስለማማረራቸው፡ በዚና መዋዕላቸው የሰማነው፡ አንዳች ነገር ነበርን? የለም። እነርሱን የመሰሉት፡ ኢትዮጵያውያን አባቶችና እናቶች፡ ቀድሞ እንደነበሩ፡ ዛሬም፡ በብዛት ስላሉ፡ የሰንቆቹን፡ ስም ጠቃቅሶ መጨረስ ይቻላል? አይቻልም። ለመኾኑ፡ ይህ፡ የሥጋ ምቹት ጉዳይ፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ ከቶ፡ ከቁም ነገር ገብቶ ተቈጥሮ ያውቃልን? እንኳንስ ሊቈጠር፡ ተወስዶም አያውቅም።

ምዕራፍ ፩፡ መ ነ ሻ፡፡
በመልካም ሊኖር የቻለውና የሚችለው ማነው?

ጀኛ. ሌሎቹ፡ በማወቅም ኾነ ባለማወቅ፡ በኑሩቂም ኾነ በክህደት፡ በማመንታትም ኾነ በዓመዕ፡ በምርጫም ኾነ በግዳጅ፡ በፍላጎትም ኾነ በንቀት፡ በማናቸውም ዓይነት ተቃራኒ መልኩ፡ ከቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነት የተለዩት ወገኖችና ከቃል ኪዳን ውጭ የኾኑት ባዕዳን፡ ሥጋውያኑም ኾኑ መንፈሳውያኑ፡ ኹሉም፡ “እፎይ!” ብለው፡ በሥጋቸው ተመችቷቸው፡ በመልካም የሚኖሩ መስለው የሚታዩት እኩ፡ በዚያ፡ ፈጣሪ፡ ከአዳምና ከሔዋን ጀምሮ፡ ለፍጡሩ በሰጠው፡ የመምረጥ ነጻነትና የመወሰን ሥልጣን ተጠቅመው፡ ያገኙት መኾኑን፡ ልንረሳ አይገባም፡፡

ታዲያ! ያን፡ እነርሱ ያገኙትን፡ ሥጋዊውን የምችት ኑሮ፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን፡ የሚፈልጉትና የሚመኙት ኾኖ፡ የሚያስቀናቸው ይመስላችኋልን? አውቀውና ንቀውት የተዉት ስለኾነ፡ ይጸዩታል፡ ያዘቡበታል እንጂ፡ ከቶ፡ በሕሊናቸው እንኳ አይመኙትም፡ በዓይናቸውም፡ ዘወር ብለው አያዩትም፡፡

እነዚያ፡ ሥጋውያኑና ዓለማውያኑስ ቢኾኑ፡ ከቶ፡ የፈለጉትን፡ ያችን፡ እውነተኛ ተድላ ደስታ፡ በጊዜያዊነትም እንኳ ቢኾን፡ የሚያገኝት ይመስላችኋልን? አያገኝትም! በንሱ ካልተመለሱ በቀር፡ መርጠው የያዙትን፡ ያን፡ የምችት ኑረአቸውን፡ ዛሬ፡ በሥጋትና በጭንቀት ያሳልፉታል፡ የኋላ ኋላም፡ ለዘለዓለም ይጎዱበታል እንጂ፡ አዎን! አያገኙትም፡፡

የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነታቸውን፡ በክህደት፡ በዓመዕና በአመንዝራነት ትተው፡ ማንነታቸውንም ለውጠው፡ ዓለማዊነቱን የመረጡት፡ እኒህ ቅምጥሎች፡ “የመጨረሻው ድህነት” የሚሉትን፡ ማናቸውንም፡ የዚህን ዓለም፡ የሥጋ ፈተናና የመከራ ኑሮ፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን፡ “እጅግ መልካም ነው!” ብለው፡ በምስጋናና በደስታ ሲቀበሉት፡ እነሆ፡ ራሳቸው ትመለከቱታላቸው፡፡ ያን የመሰለውን የሥጋ ፈተናና የመከራ ኑሮ፡ እንዲህ እንዲቀበሉት የሚያደርጋቸውም፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነታቸው ሲኾን፡ እነርሱም፡ ይህንኑ፡ የቃል ኪዳን ሃይማኖት፡ አምነውበት፡ አክብረውትና ጠብቀውት ሊይዙት የቻሉትኩ፡ በዚያ፡ የመምረጥ ነጻነታቸውና የመወሰን ሥልጣናቸው ስለተጠቀሙ መኾኑንም፡ እንዳትዘነጉት ያስፈልጋል፡፡ እኒሁ፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያውያን፡ ያን ፈተናና መከራ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ የድል ኃይል ተቋቁመው፡ አኹን በሚገኙበት፡ በምድራዊው ህልውናቸው፡ የመጀመሪያውን የትንሣኤ ሕይወት፡ በብዕዕና ታድለው፡ በመንፈስ ይኖሩት ዘንድ፡ ለዚህ ዕድል ያበቃቸው፡ ያ ምርጫቸውና ውሳኔያቸው መኾኑን፡ በሚገባ እንዳስተዋላችሁት አምናለሁ፡፡

ይህ ዓለም፡ እያንዳንዱ ሰብአዊ ፍጡር፡ ከየራሱ ክፋት የተነሣ፡ የሚቆይበት ዘመኑ፡ አጭር ኾነበት እንጂ፡ ደግሞም፡ ኃይለኛው የተፈጥሮ ወገኑ፡ መብቱን ወሰነበት እንጂ፡ በፈለገውና በመረጠው መልኩ፡ በፍጹም ነጻነት ይኖርበት ዘንድ፡ ከፈጣሪው የተሰጠው ሰፊ ሜዳ መኾኑን፡ ዛሬ፡ እናንተም፡ ልታውቁ ችላችኋል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ጥያቄ፡- ሃይማኖት ምን እንደሆነ፡ ጠለቅ ብሎ እንዲገባ፡ ስለዚህ ምሥጢራዊ ቃል፡ ጥቂት ዘርዘር አድርገህ ብትገልጽልን?

መልስ፡- መልካም። “ሃይማኖት”፡ ለኢትዮጵያዊው፡ ምን ማለት እንደሆነ፡ እንዲህ በሚል ሐረግ አጠቃልሎ ላቅርብላችሁ! “እኔ ፍጡር ነኝ! የፈጠረኝ አምላክም፡ ‘እግዚአብሔር’ ይባላል! የእርሱን፡ ስሙን እየቀደስሁ፡ ክብሩን ወርሼ፡ በዘለዓለም ሕይወት እኖር ዘንድ፡ ጥንቱን፡ በራሱ ፈቃድ፡ የእርሱ መልኩና ህላዌው በሆነችው በረቂቃ የነፍስ አካልና ባሕርይ የፈጠረኝ ነኝ፡ ቀጥሎ፡ የአባቴን የአብራክ ዘር፡ ከእናቴ የደም አስኳል ጋር በማሕፀን በማዋሐድ፡ ግዙፋን፡ የሥጋን አካልና ባሕርይ አልብሰ፡ እንዲህ፡ በረቂቅነትና በግዙፍነት አከናውኖ የሠራኝ ነኝ፡ በመጨረሻ፡ ራሱ፡ ከድንግል ማርያም፡ ሰው ሆኖ ተወልዶ፡ ከክፋት አገዛዝ፡ ከኃጢአት ቀንበርና ከሞት ፍጹ፡ ነጻ ያወጣኝ ነኝ።

“ይህ ብቻ አይደለም፡ እርሱ፡ የዘለዓለም አባት፡ ቅድስት እናቱም፡ የዘለዓለም እናት ሆነውኝ፡ እኔም፡ የዘለዓለም ልጄቸው ኾኜ፡ በእነርሱ ሕይወትና መንግሥት፡ በዘለዓለም ሕይወት ነግሼ እኖር ዘንድ፡ በመንፈሳዊው ቅዱስ አካልና ባሕርይ እንደገና የወለደኝ ነኝ፡ በዚህ፡ የእግዚአብሔር ልጅነቴ አካልና ባሕርይ፡ ዛሬ፡ በምድራዊው ዓለም፡ በሕይወተ ሥጋ፡ ኋላም፡ በመንፈሳዊው ዓለም፡ በአዲሱ የትንሣኤ አካል፡ በሕይወተ ነፍስ፡ ለዘለዓለም፡ በተድላ ደስታ የሚያኖረኝ፡ ድንቅ የሥራ ፍሬው ነኝ።

“ከዚህ ጋር፡ ለእኔ ጥቅምና አገልግሎት ይውል ዘንድ፡ ሌላውን ፍጥረት ሹሉ፡ በየወገኑና በየመልኩ ፈጥሮ፡ በሥርዓት የሚመራና የሚያስተዳድር፡ ሹሉን የያዘና ሹሉን የሚቸል፡ የሹሉ በላይና የሚሳነው የሌለ፡ ፍጥረቱን ሹሉ አስተካክሎ የሚወድ፡ እያንዳንዱ ፍጡሩ፡ በተፈጥሮ ዓቅሙ፡ የፈለገውን ያደርግ ዘንድ፡ ፍጹም የመምረጥ ነጻነትንና የመወሰን ሥልጣንን የሰጠ፡ እውነተኛ ጻኛ፡ የጠፋውን ፊልኅ ያዳኑና የሚያድን፡ ቸርና ደግ፡ ሰላማዊና ርኅሩኅ፡ መሐረና ይቅር ባይ፡ በመጨረሻ፡ ለሹሉም፡ እንደየሥራው ዋጋውን የሚከፍልና የማያልፍ መንግሥት ያለው፡ አንድ አምላክ አለ!” ብሎ ማመን ነው፡ ሃይማኖት ማለት።

ይህ፡ አንድ አምላክ የፈጠረው፡ የሥነ ፍጥረት ሥራና የእርሱ የሆነው ምሥጢራዊ ነገር ሹሉ፡ በዚህ መልክ የሚታወቅበት ሥርዓተ እውቀት፡ አዎን! “ሃይማኖት” ይባላል፡ ይኸው አንድ አምላክ፡ መላእክትን ሆነ ሰውን በፈጠረባቸው ጊዜያት፡ ይህችንም “ሃይማኖት” አብሮ ፈጥረዋታል፡ ይህም እውነታ፡ መላእክት፡ ከፈጣሪ ባሕርይ በመገኘታቸው፡ ሰውም፡ በእርሱ መልክ በመፈጠሩ ተረጋግጦ ታውቋል።

ፈጣሪ፡ በነቢያቱ፡ “ሕጌን በልቦናቸው አኖራለሁ፡ በልባቸውም እጽፈዋለሁ።” ብሎ እንደተናገረው፡ የሕይወት ሕግ የሆነችው፡ ይህችው “ሃይማኖት”፡ በተለይ፡ በእኛ፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ በዚያን ልቦና ተጠብቆ ኖራለች።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡

ይኸውም፡ ጥንት፡ ከፍጥረት መጀመሪያ ጊዜ አንሥቶ፡ በእነዚህ ፍጡራን ሰውነት ውስጥ፡ “ሕሊና” ከተባለው የነፍስ ባሕርይ ጋር ተፈጥራ፡ በመካከለኛውም ዘመን፡ በእግዚአብሔር ጣቶች፡ በድንጋይ ጽላት ላይ፡ በዓሥሩ ቃላት ተጽፋ፡ በኪዳነ እራት ተገልጻለች፡፡

የኪዳነ እራት፡ ዐሥሩ (ዐሠርቱ) ቃላት፡፡

ከእነዚያ ቃላት መካከል፡ ከሃይማኖታዊው ምግባር ጋር የተያያዙትን፡ የጓለኞቹን አምስቱን፡ ለመጨረሻው ውይይታችን አቆይቼ፡ ከሃይማኖታዊው አምልኮ ጋር የተያያዙትን፡ የመጀመሪያዎቹን አምስቱን ብቻ፡ እንደሚከተለው ልጥቀስላችሁ!

“ፊኛ. አምላክህ፡ እኔ፡ ፈጣሪህ ነኝ!

“፪ኛ. ከእኔ በቀር፡ ሌሎች አማልክት አይኹኑልህ! በላይ፡ በሰማይ ካለው፡ በታችም፡ በምድር ካለው፡ ከምድርም በታች፡ በውኃ ካለው ነገር፡ የማናቸውንም ምሳሌ፡ የተቀረጸውንም ምስል፡ ለአንተ አታድርግ! አትሰገድላቸው! አታምልካቸውምም! በሚጠሉኝ ዘንድ፡ እስከሦስተኛና እስከአራተኛ ትውልድ ድረስ፡ የአባቶችን ኃጢአት፡ በልጆች ላይ የማመጣ፡ ለማወድዱኝና ትእዛዜን ለሚጠብቁ ግን፡ እስከሺ ትውልድ ድረስ፡ ምሕረትን የማደርግ፡ እኔ ፈጣሪህ፡ ቀናተኛ አምላክ ነኝ፡፡

“፫ኛ. ፈጣሪህ፡ ስሙን በከንቱ የሚጠራውን፡ ከበደል አያነጻውምና፡ የአምላክህን ስም፡ በከንቱ አትጥራ!

“፬ኛ. የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ እስጢ! ሰድስት ቀን ሥራ! ተግባርህንም ኹሉ አድርግ! ሰባተኛው ቀን ግን፡ ለእግዚአብሔር ለአምላክህ፡ ሰንበት ነው! አንተ፡ ወንድ ልጅህም፡ ሴት ልጅህም፡ ሎሌህም፡ ገረድህም፡ ከብትህም፡ በደጆችህም ውስጥ ያለ እንግዳ፡ በእርሱ፡ ምንም ሥራ አትሥሩ! እግዚአብሔር፡ በሰድስት ቀን፡ ሰማይንና ምድርን፡ ባሕርንም፡ ያለባቸውንም ኹሉ ፈጥሮ፡ በሰባተኛው ቀን ዐርፎአልና! ስለዚህ፡ እግዚአብሔር፡ የሰንበትን ቀን፡ ባርኮታል፡ ቀድሶታልም፡፡

“፭ኛ. ፈጣሪህ፡ በሚሰጥህ ምድር፡ ዕድሜህ እንዲረዝም፡ አባትህንና እናትህን አክብር!”

ጥያቄ፡- በእግዚአብሔር ጣቶች፡ በድንጋይ ጽላት ላይ ተጽፈው፡ ለሙሴ የተሰጡት ትእዛዛት፡ ዐሥር መኾናቸውን፡ ቀደም አድርገን እውቀናል፡ እዚህ ላይ ግን፡ አምስቱ ብቻ ተለይተው የተከፈሉት ለምንድር ነው?

መልስ፡- አዎን! የእግዚአብሔር መንግሥት ሕግጋት፡ ዐሥሩ ቃላት ሲኾኑ፡ አነርሱም፡ የመጀመሪያዎቹ አምስቱ፡ ነፍስ፡ ሃይማኖቷን የምትመሠርትባቸውና እውነተኛነቷን፡ ለራስዋና ለፈጣሪዋ አረጋግጣ የምታሳይባቸው ባሕርያት ናቸው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

የቀሩት፡ የኋለኞቹ አምስቱ ደግሞ፡ ነፍስ፡ በሥጋዋ አማካይነት፡ ሃይማኖታዊ ምግባርዋን፡ ለሌሎቹ ፍጡራን አረጋግጣ የምታሳይባቸው የሥራ መግለጫዎች ናቸው። እነዚህን፡ የኋለኞቹን፡ አምስቱን ቃላት፡ “በመጨረሻው ውይይታችን ጊዜ፡ መነሻ አድርገን እንነጋገርባቸዋለን።” ያልጓችሁን ታስታውሱታላችሁ።

እንግዲህ፡ “ዐሥሩ ቃላት” ከተባሉት፡ መካከል፡ እነዚህ፡ አጅን የዘረዘርሁላችሁ አምስቱ ትእዛዛት፡ “ነፍስ”፡ ረቂቅ ሕሊናዋ በኾነው “ሃይማኖቷ”፡ ለፈጣሪዋ ያላትን ታማኝነትና ፍቅር የምታረጋግጥባቸው እውነታዎች መኾናቸውን በመጠኑም ቢኾን፡ እንደሚከተለው ላብራራላችሁ፡-

እንደኛው እውነታ፡ የሰብአዊው ፍጡር ነፍስ፡ “ፍጠረኛ ሳልለው፡ ራሱ፡ ወድዶና ፈቅዶ፡ እኔን፡ በመልኩ ከመፍጠሩና ይህን የሥጋ አካል ከማልበሱ ፍቅር ጀምሮ፡ ለመልካም ህልውናዬና ሕይወቴ፡ የሚያስፈልገኝን የሥነ ፍጥረት ጸጋ ኹሉ፡ ግዙፉንና ረቂቁን፡ ሥጋዊወንና መንፈሳዊወን፡ አስቀድሞ አዘጋጅቶና አትረፍር። እስከመስጠት የሚጨነቅልኝን እግዚአብሔርን፡ በፍጹም ልቤ፡ በፍጹም ነፍሴ፡ በፍጹም አሳቤና በፍጹም ኃይሌ በመውደድ፡ ‘ፈጣሪዬ፡ መጋቢዬ፡ ጠባቂዬ፡ አዳኜና አምላኬ’ ብዬ፡ የማመልከው፡ እርሱን ብቻ ሊኾን ይገባል!” የምትልበት አምላካዊ ቃል ነው።

ኹለተኛው እውነታ ደግሞ፡ ይኸው ሰብአዊ ፍጡር፡ የራሱን ፍጡርነት፡ የእግዚአብሔርንም ፈጣሪነት አምኖ ከተቀበለ በኋላ፡ እርሱን፡ ፈጣሪውን ብቻ የሚያመልክ ለመኾኑ፡ ፈጣሪውም እርሱን፡ በአምላክነቱ የሚጠብቀው ለመኾኑ፡ ኹለቱም፡ ቃል ኪዳን መጋባታቸውን፡ ምናልባትም፡ በእርሱ፡ በፍጡሩ በኩል፡ ቃል ኪዳኑን በማፍረስ፡ ጥፋት ቢፈጽም እንኳ፡ ከፈጣሪው ዘንድ፡ ይቅርታ እንዲደረግለት ከጠየቀ፡ ምሕረትን እንደሚያገኝ፡ በዚህ ቃል ኪዳን ውስጥ መተማመኛ መስጠቱን፡ ጻሩ ግን፡ ፍጡሩ፡ በዚህ መብቱ መጠቀምን ትቶ፡ ጨርሶ ክዶና ዐምዶ፡ ወደሰይጣን፡ ወደሰውና ወደሌላ ፍጡር፡ ወይም፡ ወደጣዖት፡ ወደገንዘብና ወደሥነ እውቀት፡ ወደሥልጣንና ወደመሳሰሉት ባዕዳን አምልኮዎች፡ በምንም ዓይነት መልኩ ተማርኮ፡ በአመንዝራነት የሚኼድ የኾነ እንደኾነ፡ ቀናተኛነቱን፡ አስቀድሞ በገለጸለት አምላኩ፡ የሚቀጣ መኾኑን፡ የተረዳቸው ነፍስ፡ ይህን ግዳጅዋን አክብራ ሳትፈጽም በምትቀርበት ጊዜ፡ የሚደርስባትን ጉዳትና ጥፋት የምታውቅበት አምላካዊ ቃል ነው።

ሦስተኛውም እውነታ፡ ይኸው ሰብአዊ ፍጡር፡ እግዚአብሔርን፡ ስሙን፡ በከንቱ መጥራት ብቻ ሳይኾን፡ የእርሱ፡ የመለኮት የኾኑትን ኹሉ፡ ለራሱና ለሌላ የግል ዓላማው ማስፈጸሚያ እንዲውሉ ማድረግ፡ ወይም፡ ለማድረግ መሞከር፡ አድራጊውን ፍጡር፡ በእግዚአብሔር ላይ ታላቅ በደልን እንደመፈጸም የሚያስቆጥርና ጽኑ ቅጣትን የሚያስከትል ስለኾነ፡ ነፍስ፡ እንዲህ ያለውን አድራጎት፡ መፈጸሙ ቀርቶ፡ ከማሰብ እንኳ እንድትታቀብ የሚያስጠነቅቃት አምላካዊ ቃል ነው።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡ የኪዳነ ኦሪት፡ ዐሥሩ ቃላት፡፡

ይኸውም፡ ግለሰቡ፡ የእግዚአብሔር እገልጋዮች የኾኑትን ካሳናት፡ እንዲሁም፡ ምልክቱን፡ ሃይማኖቱንና ሥርዓቱን፡ ንዋዩት ቅድሳቱንና መሣሪያዎቹን፡ ቦታዎቹንና ቤቶቹን፡ እነዚህን የመሰሉትን ኹሉ፡ በእውነትና ለእውነት ሳይኾን፡ በሐሰትና ለሐሰት፡ ለመልካም ሳይኾን ለክፋት፡ ለልማት ሳይኾን፡ ለጥፋት፡ ለማዳን ሳይኾን ለመግደል፡ ለመጥቀም ሳይኾን ለመጉዳት፡ ይልቁንም፡ በማስመሰል፡ የሚጠቀምባቸው የኾነ እንደኾነ ማለት ነው፡፡

አራተኛው እውነታ፡ ይኸው ሰብአዊ ፍጡር፡ በቃል ኪዳነ መሠረት፡ ፈጣሪውን፡ በእውነትና በመንፈስ የሚያመልከው መኾኑን፡ ለራሱም፡ ለፈጣሪውና ለሌላው ፍጥረት ዓለም የሚያረጋግጠው፡ “የእግዚአብሔር ስንበት” የተባሉትን፡ የሳምንቱን ሰባተኛና የመጨረሻ ዕለት፡ እርሱን፡ ፈጣሪውንና አምላኩን እግዚአብሔርን ብቻ በማሰብ፡ ስለእርሱ ብቻ በመናገርና እርሱን የሚያስደስተውን በጎ ምግባር ብቻ በማድረግ የሚያሳልፍባት መኾኑን፡ ነፍስ፡ ራስዋን የምታሳውቅበት አምላካዊ ቃል ነው፡፡

አምስተኛውም እውነታ፡ ይኸው ሰብአዊ ፍጡር፡ “ነፍስ አወቀ!” ተብሎ፡ እግዚአብሔር አምላኩን፡ የራሱ አእምሮ ጠባይዕ (የተፈጥሮ ሰብአዊ እውቀት) በሚያስገኝለት “ሃይማኖቱ” አማካይነት እስከሚያውቀውና እስከሚያየው ድረስ፡ የማያየውንና የማያውቀውን ፈጣሪውን፡ እንዲያየውና እንዲያውቀው፡ እንዲወድደውና እንዲታመንበት የሚያደርገው፡ ቀደም ብሎ፡ ከሕፃንነቱ ጀምሮ፡ በሥጋ ከወለዱት አባትና እናት፡ በፍጹም ፍቅር የተለገገው፡ ልዩ ጥበቃና እንክብካቤ፡ ምስክርና ማሰረጃ ሊኾነው እንደሚችል አሳይቶ ለማሳመን፡ ወላጆች፡ በፈጣሪ ደረጃ እንዲወደዱ፡ እንዲከበሩና እንዲፍፈርሩ፡ እግዚአብሔር፡ ምሳሌ፡ እንዳደረጋቸው፡ ነፍስ፡ አስቀድማ፡ በመለማመድ ታውቅ ዘንድ፡ የተሰጣት አምላካዊ ቃል ነው፡፡

መንፈሳዊው ሃይማኖትና ሥጋዊው ሥነ እውቀት፡፡

ጥያቄ፡- ከዚህ ቀደም ብለህ፡ በውይይታችን አርእስት መነሻ ላይ፡ ሃይማኖትን በሚመለከት ስትጀምርልን፡ “ሃይማኖት”፡ በሰብአዊ ፍጡር፡ መንፈሳዊ ልቦና ላይ በተመሠረተ፡ ነፍሳዊ ሕሊናና ሥጋዊ አእምሮ፡ “እኔ ፍጡር ነኝ!” የሚያሰኝ፡ ምሥጢርና ሥርዓተ እውቀት እንደኾነ አድርገህ፡ የሠነዘርኸው አገላለጽ፡ ረቅቆብናልና፡ እስኪ፡ አባከህ በበለጠ አብራራልን?

መልስ፡- ሥጋዊ አእምሮ፡ በሕዋሳት ስለሚታየውና ስለሚዳሰሰው፡ ስለሚሰማውና ስለሚሸተተው፡ ስለሚቀመስውና ስለመሳሰለው ግዙፍና ረቂቅ ነገር ማሰብ፡ ያሰበውንም በሒሳብ ማስላት፡ ወይም በንግግር፡ በጽሕፈት፡ በሥዕል፡ በቅርጽና በመሳሰለው ዘዴ ስሜቱን ወይም አሳቡን መግለጽ እንጂ፡ መንፈሳዊ የኾነውን ነገር ወይም አሳብ፡ ሊያውቅና ሊረዳ አይቻለውም፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ሥጋዊ ስለኾነ፡ የማሰብ፡ የማወቅና የመረዳት ኃይሉ፡ እጅግ ቢበዛ፡ ከተራቀቀው፡ ከሥጋዊው ሥነ እውቀት (science) አልፎ እንዲመራመር፡ ዓቅሙ አይፈቅድለትም፡ “ሥጋዊ” የኾነውንም እንኳ ሊያደርግ፡ ዓቅሙ የተወሰነ ነው።

ይህንም እውነታ፡ ዓይን፡ የፀሐይን ቀርቶ፡ ኃይለኛ የኾነ፡ ሰው-ሠራሽ ብርሃንን ለማየት፡ ጆሮም፡ ሊቀበለው ወደሚችል፡ የሞገድ ኃይል መጠን፡ እንዲገዘፍ፡ ተደርጎ ካልተለወጠለት በቀር፡ ረቂቁን ንዋዊ ድምፅ ሊሰማ፡ እጅም፡ ሊሸከም ከሚገባው ከብደት በላይ ሊያነሣ አለመቻሉን፡ በምሳሌነት በመጥቀስ፡ በቀላሉ መረዳትና ማስረዳት አያጸግትም።

የእግዚአብሔር ነገር ደግሞ፡ “ረቂቅ” የሚባለውን፡ ሥጋዊውን የእውቀት አድማስ ሳይቀር አልፎ፡ ጽንፍ ወደሌለው ወደመንፈሳዊው ህልውና ዘልቆ የሚገባ በመኾኑ፡ ሰብአዊት ነፍስ፡ ማለትም፡ የሰው ነፍስ፡ የእግዚአብሔርን ነገር፡ በመንፈሳዊው ልቦናዋ ካልኾነ በቀር፡ በነፍሳዊው ባሕርይዋ ብቻም እንኳ ቢኾን፡ ልትደርስበት ይከብድባታል፤ በሥጋዊ አእምሮዋም፡ ፈጽሞ አይቻላትም። መቸም፡ ስለሰው ነፍሳዊ፡ ሥጋዊና መንፈሳዊ አካላትና ባሕርያት፡ በውይይታችን የመጀመሪያው ክፍል የሰጠኋችሁ ማብራሪያ በቂ ስለኾነ፡ “ነፍሳዊ አስተሳሰብ”፡ “ሥጋዊ አእምሮ” እና “መንፈሳዊ ልቦና” ስል፡ ምን ማለቱ እንደኾነ፡ እናንተም፡ አሁን በደረሳችሁበት የእውቀት ደረጃ፡ በሚበቃ “ተገንዝባችሁታል!” ብዬ አምናለሁ።

እንዲህ፡ በሃይማኖት እውቀት የምንቀበለው እውነታ፡ ምን ዓይነት ከባድና የቱን ያህል ረቂቅ እንደኾነ፡ በዚህ ረገድ፡ ሲነገሩና ሲጻፉ ከኖሩት የመለኮት ዕውቀት ድንቅ ትንግርታዊ ሥራዎች መካከል፡ ዋና ዋናዎቹን ለዓይነትና በምሳሌነት፡ ከዚህ እንደሚከተለው፡ በመጠኑ እጠቃቅሳችኋለሁ፡-

- “እግዚአብሔር፡ በቃሉ፡ ይህን ዓለም፡ ‘እምነብ አልቦ፡ ነበረ’፡ ማለትም፡ ‘ካለመኖር ወደመኖር’፡ ወይም፡ ‘ከምንምነት፡ ወደምንነት’ አምጥቶ፡ በርቅቀትና በግዝፈት ፈጠረ።”

- “‘ብርሃን ይኼን!’ ሲል፡ ብርሃን ኾነ።

- “ሰውን፡ በመልክ ፈጠረ፤ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው፤ ከወንዱ ከእጻም ጎን፡ አንዲት አጥንትን ወሰደ፡ ሔዋንን ሴት አድርጎ ሠራት።

- “ራሱ፡ በአንድነትና በሦስትነት ይኖራል።

- “ያ፡ ፍጥረትን ያስገኘ ቃሉ፡ በተለየ አካሉ፡ ያለወንድ ዘር፡ በድንግል ማሕፀን ተፀንሶ፡ በጎቱም ድንግልና (የድንግልናዋን ማጎተም፡ በንጽሕና አጽንታ ከጠበቀችና ድንግልናዋ፡ ለዘላለም ሳይገሠሥ ከምትኖር ልጃገረድ፡ ያለወንድ ዘር) ተወለደ።

- “በቃሉ ብቻ፡ ሕሙማንን ፈወሰ፤ ሙታንን አስነሣ፤ የዕውራንን ዓይኖች፡ በእጁ ዳስሶ አበራ፤ ማዕበል ባናወጸው ባሕር ላይ እየተራመደ ኼዶ፡ ማ፡ በሉን ጸጥ አደረገው።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡ መንፈሳዊው ሃይማኖትና ሥጋዊው ሥነ እውቀት፡፡

“የመስቀል መከራን ተቀብሎ ከሞተ በኋላ፡ በነፍሱ፡ ወደሲኦል ወርዶ፡ በዚያ ለነበሩት፡ ለተነሣሕያኑ ምእመናን ነፍሳት፡ የመፈታታቸውን ዜና አበራረሳቸው፡ በሥጋው ደግሞ፡ በተቀበረበት፡ ላይበሰብስና መቃብሩን፡ “ከፈቱልኝ!” ሳይል፡ በፆስተኛው ቀን፡ ሕያው ኾኖ፡ በኹለንተኛው፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ፡ በሕይወተ ሥጋ አብረውት የነበሩት ደቀ መዛሙርቱ ወዳሉበት ዝግ ቤት ገቡቶ፡ ምሥራቸን፡ በሰላምታ አስማቸው፡ አብሩዋቸውም ተመገቡ፡፡

“ስለእግዚአብሔር መንግሥት ምሥጢር፡ እርባ ቀኖች ሙሉ፡ እየገለጸላቸው ከቆዩ በኋላ፡ እያዩት፡ ወደሰማይ ዐረገ፡፡

“በመንፈስ ቅዱስ አካልም ተመልሶ፡ በጸጋው፡ ዓለሙን ኹሉ መላው፡፡

“ከዚህ ጸጋው የተነሣም፡ ሰው፡ በውኃ ጥምቀት፡ ከእግዚአብሔር፡ በመንፈስ ሊወለድ የሚችል ኾነ፡፡

“የሰንዴ ጎብስትና የወይን ጭማቂ፡ በቅዳሴ ጸሎት፡ ተለውጦ፡ የመለኮት ሥጋና ደም ይኾናል፡፡

“ሰው ኹሉ፡ ከሰብአዊት ነፍሱ የተነሣ፡ ጨርሶ አይጠፋም፡ በሥጋ አካሉ ምክንያት፡ የሚሞትና በመቃብር የሚበሰብስ ቢኾንም፡ በክርስቶስ ትንሣኤ ምክንያት፡ የእውነት ወገን ከኾነ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት በኾነችው፡ በመልካሟ ሕይወት፡ መጀመሪያ፡ በምድር ላይ፡ በሕይወተ ሥጋ እያለ፡ በመንፈስ፡ በመጨረሻም፡ በሌላ አዲስ አካል፡ ተነሥቶ፡ ለዘለዓለም፡ በሕያውነት፡ የሕሰት ወገን ከኾነ ደግሞ፡ ለሰይጣንና ለሠራዊቱ በተዘጋጀው በገሃነም ሲሠቃይ ይኖራል!” የሚሉት ናቸው፡፡

እነዚህን እውነታዎች፡ ማንኛውም ሰው፡ በለባዊት ነፍሱ፡ ወይም በሥጋዊ አእምሮው ብቻ፡ እንኳንስ ተረድቶና አውቆ፡ አምናባቸውም ሊቀበላቸው ይቅርና፡ ‘ሊኾን ይችላል!’ ብሎ ሊያስበውም፡ ያዳግተዋል፡፡ ሥጋዊ በኾነው ሥነ እውቀት ተሰልቶና በምርምር ተረጋግጦ ሊቀርብለት ስለሚያስቸግር፡ የበበለ አንጉል ያለው ሥጋዊ ምሁርም ቢኾን፡ ሊቀበለው አይቻለውም፡፡ ነገር ግን፡ ያው ሰው፡ ይህንኑ ትንግርታዊ ኹኔታ፡ በመንፈሳዊ ልቦናው ተቀብሎ ለማመዛዘንና ለማስተዋል ፍጹም ፍላጎት ካለው፡ በቀላሉ ተረድቶትና አውቆት ሊያምንበት ይቻለዋል፡፡ ሥጋዊ አእምሮአቸው፡ በፍልስፍናና በሥነ እውቀት ላይ ተመሥርቶ የተጠናከረው ያፌታውያን (የነጭ) ወገኖች፡ መንፈሳዊውን የእግዚአብሔርን ነገር በቀላሉ ሊቀበሉት የሚከብዳቸው፡ በኪነ ጥበብና በተግባረ እድሙ ያ ግን፡ እጅግ ተራምደው፡ ይኸው እንደሚታየው፡ የምርት ሀብታቸው፡ በዚሁ አግጣሚ ዱብሮና ተትረፍርፎ፡ ዓለምን እንዳጥለቀለቀው፡ ይኸው፡ በየራሳችሁ ዓይን፡ በገሃዩ ትመለከቱታላችሁ፡፡

**ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?**

በዚህ አንጻር ደግሞ፡ እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በሃይማኖተኛነት፡ የእግዚአብሔርን ነገር፡ በመንፈሳዊው ልቦናችን፡ በቀላሉ ተቀብለን የምንኖር በመሆናችን፡ ማለትም፡ የያፈታውያንን ፈለግ ባለመከተል፡ ከሥጋዊው ይልቅ፡ ለመንፈሳዊው የእግዚአብሔር ነገር፡ ቅድሚያንና ብልጫን ሰጥተን፡ በመንፈሳዊው እምነትና ሥርዓት የምንኖር ከመሆናችን የተነሣ፡ በሥጋውያኑ ዘንድ፡ እንደድሆች ተቆጥረንና በዚያ ፈርጅ ተመድበን እንደምንገኝ ታውቃላችሁ። የኢየሱስ ክርስቶስ ሓዋርያ የኾነው ቅዱስ ጳውሎስ፡ “ለፍጥረታዊ ሰው”፡ ማለትም፡ ለሥጋዊ ሰው፡ “የእግዚአብሔር መንፈስ ነገር፡ ምንነት ነውና፡ አይቀበለውም፡ በመንፈሳዊ ልቦናም የሚመረመር፡ ስለኾነ፡ ሊያውቀው አይችልም።” “መንፈሳዊ ሰው ግን”፡ በመንፈሳዊ ልቦናው፡ “ኹሉን ይመረምራል፡ ራሱ ግን፡ በማንም አይመረመርም።” ያለው ይህንኑ ለማመልከት ስለኾነ፡ ለእናንተም፡ የተፈነጠቀላችሁን፡ ይህን የሃይማኖት ጭራ ለመቀበል፡ ፍጹሙ ፍላጎት ካላችሁ፡ በዚህ፡ የወጣኒነት (የጀማሪነት) ደረጃም ቢኾን፡ ምላሹን አግኝታችሁ፡ እውነቱን ልትገነዘቡት ትችላላችሁ።¹⁶

ጥያቄ፡- ስለዚህ የሃይማኖት ጉዳይ ለማወቅ በሞከርን መጠን፡ እየረቀቀብን ስለሚኼድ፡ እስኪ ሳትሰለች፡ የዚህኑ ምሥጢር የኾነብንን ነገር፡ መልክና ሥርዓት ባለው መንገድ፡ እኹንም፡ ዘርዘረህና አስፋፍተህ አስረዳን?

መልስ፡- “እግዚአብሔር” የምንለው ፈጣሪያችንና አምላካችን፡ ማን እንደኾነ፡ በውይይታችን ቀዳማዊ ክፍል፡ ግዙፍ በኾነው፡ በሥጋዊው መንገድ፡ በመጠኑ ተብራርቶላችሁ እንደነበረ ታስታውሱታላችሁ። ነገር ግን፡ እኹን፡ በዚች አፍታ ደግሞ፡ ምንጊዜም፡ ከእያንዳንዳችን፡ ለአንዲት ቅጽበት እንኳ ሳይለየን፡ አብርን የሚኖር መኾኑን፡ ለእየራሳችን ሳረጋግጥላችሁ የምችልበት፡ ግልጽና ቀላል፡ ቀጥተኛም መንገድ አለ፡ ይኸውም፡ “እግዚአብሔር ማን እና/ወይም ምን እንደኾነ ለማወቅ፡ እርሱንም ለማየትና ተገናኝቶ ለማነጋገር፡ ወደአንድ፡ ቅርብ ወይም ሩቅ ቦታ መኼድ፤ እዚያም፡ የመግቢያ ፈቃድ መጠየቅ፡ ወይም፡ የሚያገናኝ ሰው መሻት የሚያስፈልገው ሳይኾን፡ እዚያው፡ እውስጣችን፡ በየልቦናችን ይገኛል።” የሚል ነው። እግዚአብሔር፡ በዚያ ቦታ ስሙ፡ “ሕሊና” ይባላል።

ሓዋርያት፡ “ራሱን፡ ያለምስክር አልተወም!” ሲሉ፡ ሥነ ፍጥረትን በመጥቀስ የተናገሩለትና ለእኛም፡ በአንድነትና በሦስትነት ተገልጾልን፡ በመንፈሳዊው አእምሮአችን ያወቅነው እግዚአብሔር አምላክ፡ ማንነቱንና ምንነቱን፡ በሥጋውያኑ ሕዋሳታችን፡ በግዘፍ በምናያቸው ፍጡራን አካላት በበለጠ እንድንገነዘብ አድርጎናል።

ለዚህም ማስረጃ፡ ከፍጡራኑ አካላት መካከል፡ ወደፊት፡ ለምሥጢረ ሥላሴ ትምህርታችን፡ አንዷ ማብራሪያ ኾና፡ በምሳሌነት የምትቀርበውን ፀሐይን፡ ልንወሰድ እንችላለን። ሥጋዊ ፍጡር፡ የፀሐይን አካል፡ በሌጣ ዓይኑ ትክ ብሎ ሊያይ፡ ሙቀቷንም፡ ከመጠን በላይ ሊቋቋም አለመቻሉ፡ ለማንም ግልጽ ነው።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡
መንፈሳዊው ሃይማኖትና ሥጋዊው ሥነ እውቀት፡፡

ይልቁንም፡ ግዙፍ አካል ያለው መስሎ የሚታየውን፡ የሰማዩን የጠፈር ንዋ፡ ለአያሌ ዘመናት፡ ቢበርሩት ቢበርሩት፡ የማይደረስበት መኾኑ፡ በዓለማውያኑ ጥበቦች ሥራ መረጋገጡን፡ እነሆ እንመለከታለን፡፡

ይህ እውነታ፡ በሥጋዊው ሕዋሳታችን ብቻ፡ የእግዚአብሔርን መልክ ለማየትና ባሕርዩንም መርምረን ልንደርስበት የማይቻለን መኾኑን በቀላሉ እንድንረዳው ያደርገናል፡፡

ምናልባትም፡ ስለእግዚአብሔር ማንነትና ምንነት፡ በራሳችን ልናውቅ የምንችልበት፡ ሌላ ቀላል መንገድ ደግሞ አለን፡ ይህም መንገድ፡ ፈጣሪ፡ ለእያንዳንዳችን ያደረገልን በጎ ሥራዎቹ ሹሉ፡ ልክ፡ አንድ፡ ገንዘብ የተረፈው፡ ባለጸጋ አባት፡ ለሚወድደው ልጁ፡ አስቦ ያደረገለትን፡ ወይም፡ ልጁ፡ በልቡ ተመኝቶት የፈጸመለትን፡ የአባትነት ቸርነት የሚመስል ነው፡፡ ብለን በማሰብ ይኸናል፡፡

ያ አባት፡ ለልጁ ያደረገው ቸርነት ምንድር ነው? “በልምላሜ የተዋበችና በሀብት የከበረች፡ በሥልጣኔ የተራመደችና በልማት የደረጀች፡ አንዲት መልካም አገርን፡ እስከሚበቃህ ድረስ ጎብኝተህ ተመለስ!” ብሎ፡ ማናቸውንም አስፈላጊ ወጪ ሹሉ፡ በቅድሚያ አትረፍር፤ ከፍሎለት፡ ልጁን፡ ወደዚያች አገር መስደዱ ነው፡፡

እንደዚሁ ሹሉ፡ “ዓለሙን፡ አስቀድሞ፡ እንዲህ ከውኆና አዘጋጅቶ፡ እኔንም፡ ‘ፍጠረኝ!’ ባለለው፡ በመልክ ፈጥሮኝ፡ ካለመኖር፡ ወደመኖር ያመጣኝ፡ እኔ፡ ‘እግዚአብሔር’ የምለው፡ እርሴ ግን፡ ‘የሰማዩ አባታችን፡ በሉኝ!’ ያለው ፈጣሪ፡ ለእኔ ያደረገልኝ፡ ማለትም፡ ወደእርሴ፡ እንደገና እንደምመለስ አውቁ፡ በሥጋ፡ ወደዚች ምድር ልኮኝ፡ ራሴን፡ በዚህ ዓለም ያገኘሁት፡ በዚያ መልክ ነው!” ብዬ ማመኑ፡ የእግዚአብሔርን ማንነትና ምንነት፡ በሚበቃ አያስረዳኝምን? አዎን! በእርግጥ ያስረዳኛል፡፡

ስለሦስቱ የሃይማኖት ጸሎቶቻችን፡፡

ከዚህ ቀጥሎ የማስረዳችሁ ደግሞ፡ ይህንኑ፡ “እግዚአብሔር” የምንለውን ፈጣሪያችንንና አምላካችንን፡ በበለጠና በተሟላ ይዞታ እንድታውቁት የሚያደርጋችሁን፡ “ሃይማኖት” የተባለውን ሥርዓተ እውቀት የሚያሳያችሁን፡ መንፈሳዊውን መንገድ ነው፡ ይህን፡ “ሃይማኖት” የተባለውን ሥርዓተ እውቀት፡ ከነፍሳዊው አስተሳሰባችሁና ከሥጋዊው አእምሮአችሁ አልፋችሁ፡ በመንፈሳዊው ልቦናችሁ ተቀብላችሁ፡ በምግባር ልትፈጽሙት የሚገባችሁ ይኸናል፡፡

ይህ ጥልቅና ሰፊ እውቀት፡ በእኛ፡ በኢትዮጵያውያኑ ዘንድ፡ በየዕለቱ ሲገለጽ የኖረባቸው፡ ሦስት የሃይማኖት ጸሎቶች አሉን፡፡ እነዚህም፡- ፩ኛ፡ “የኢትዮጵያውያን”፡ ፪ኛ፡ “የሐዋርያት”፡ ፫ኛ፡ “የሠለስቱ ምዕት” የሚባሉት ናቸው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማንው?

ጥያቄ፡- *ታዲያ! እነዚህ የሃይማኖት ጸሎቶች፡ ምንና ምን እንደሆኑ፡ ዘርዘርህና ተንትኑህ፡ አፍታተህም ብትገልጽልኝ!*

መልስ፡- መልካም! በመጀመሪያ፡ ሦስቱን ጸሎቶች፡ በየአርእስታቸውና በየኹለንተናቸው፡ ለይታችሁ ታውቋቸው ዘንድ፡ እንደሚከተለው አቅርቤላችኋለሁ፡ በ፩ኛው የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ ብቻ የሚገኙት፡ በሌሎቹ፡ ኹለት ተከታታይ የሃይማኖት ጸሎታት ውስጥ ግን የሌሉት ቃላት፡ እንዲሁ፡ ቀለስ እና ጎላ ብለው፡ ተሰምሮባቸዋልና በማስተዋል ተመልከቷቸው!

፩ኛ፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት፡”

“እኛ ኢትዮጵያውያን፡ ኹሉን በያዘ፡ ሰማይንና ምድርን፡ የሚታየውንና የማይታየውን በፈጠረ፡ አንድ አምላክ በሚኾን፡ በእግዚአብሔር አብ እናምናለን፡”

“ዓለም ሳይፈጠር፡ ከእርሱ ጋራ በነበረ፡ አንድ የአብ ልጅ፡ አንድ ጌታ በሚኾን፡ በእግዚአብሔር ወልድም እናምናለን፡ እርሱም፡ ከብርሃን የተገኘ ብርሃን፡ ከእውነተኛ አምላክ የተገኘ አምላክ፡ የተወለደ እንጂ ያልተፈጠረ፡ በመለኮቱ፡ ከአብ ጋራ የሚተካከል፡ ኹሉ በእርሱ የኾነው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፡፡ በሰማይ ካለው፡ በምድርም ካለው፡ ያለእርሱ ምንም ምን የኾነ የለም፡፡ ስለእኛ ስለሰዎች፡ እኛን ለማዳን፡ ከሰማይ ወረደ፡ በመንፈስ ቅዱስ ግብር፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ *ከሥጋዋ ሥጋ፣ ከነፍሷ ነፍስ ነሥቶ፡* ፍጹም ሰው ኾነ፡፡ በጴንጤናዊው ጲላሞስ ዘመን፡ ስለእኛ መከራን ተቀበለ፡፡ ተሰቀለ፡፡ ሞተ፡፡ ተቀበረ፡፡ በሦስተኛውም ቀን፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ፡፡ በክብር በምስጋና ወደሰማይ ዓረገ፡፡ በአባቱም ቀኝ፡ በዙፋኑ ተቀመጠ፡፡ ዳግመኛም፡ በሕያዋንና በሙታን ለመፍረድ፡ በምስጋና ይመለሳል፡፡ ለመንግሥቱ ፍጹሜ የለውም፡፡

“በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስም እናምናለን፡፡ እርሱም፡ ሕይወትን የሚሰጥ፡ ከአብ የሠረዘና በነቢያት አድሮ የተናገረው፡ በሐዋርያት ላይ የወረደውና በኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛነት፡ ዓለሙን በጸጋው የሞላው፡ ቅዱሱ የእውነት መንፈስ ነው፡፡ ለእርሱም፡ ከአብና ከወልድ ጋራ፡ በአንድነት እንሰግድለታለን፡ እናመሰግናለንም፡፡

“ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በአባው ልቦና በመሠረታት፥ በነቢያት ቃል ባጸናትና በሐዋርያት ጉባዔ በፈጸማት፥ የእርሱ ሥጋና ደም፡ ለመሥዋዕትነት በሚቀርብባትና የመንፈስ ቅዱስ ጸጋዎች በሚሰጡባት፡ በአንዲት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እናምናለን፡፡

“ኃጢአት በሚሠረይባት፡ በአንዲት ጥምቀት እናምናለን፡፡

“የሙታንን መነሣት፡ የሚመጣውንም ሕይወት፡ ተስፋ እናደርጋለን፡፡ ለዘለዓለሙ፤ አሜን፡፡”

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት።
ስለሦስቱ የሃይማኖት ጸሎቶቻችን።

፪ኛ፡ “የሐዋርያት የሃይማኖት ጸሎት።”

“የጌታችንና የአምላካችን፡ የመድኃኒታችን፡ የኢየሱስ ክርስቶስ አባት በሚኾን፡ ፍጥረቱን ኹሉ በፈጠረ፡ በአንድ አምላክ እናምናለን። በባሕርይ፡ ምክንያት የለበትምና፡ አስቀድመን እንደተናገርን፡ በዘመኑ ኹሉ ይኖራል እንጂ፡ ጥንት ወይም ፍጻሜ የለውምና። የማይጠፋ ብርሃን አለው፡ ወደእርሱም መቅረብ የሚቻለው የለም።

“ኹለተኛ፡ አይደለም፡ ሦስተኛም፡ አይደለም፡ አይጨመርበትም፡ ብቻውን፡ ለዘላለም የሚኖር፡ አንድ ነው እንጂ። የማይታወቅ፡ የተሠወረ አይደለም፡ ኹሉን የያዘና ከፍጥረቱም ኹሉ በላይ የሠለጠነ መኾኑን፡ በአራትና በነቢያት፡ ፈጽመን አወቅነው እንጂ። ዓለም ሳይፈጠር፡ አንድ ልጁና የተካከለው ኾኖ፡ ከእርሱ የተወለደው፡ ሠራዊትንና ሢመታትን፡ ሥልጣናትንም ኹሉ የፈጠረው፡ የአምላካችንና የመድኃኒታችን፡ የኢየሱስ ክርስቶስ አባት፡ እግዚአብሔር አብ፡ አንድ ነው።

“በኋለኛው ዘመን፡ ሰው ይኾን ዘንድ የወደደ፡ ያለውንድ ዘር፡ ቅድስት ከምትኾን፡ ከድንግል ማርያም፡ ሥጋን ነጣ፡ ያለኃጢአትና ያለበደል፡ እንደሰው አደገ፡ በአንደበቱም፡ ሐሰት የለበትም። ከዚህ በኋላ፡ በሥጋ ታመመ። ሞተም። በሦስተኛውም ቀን፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ። ወደላከውም፡ ወደአብ፡ ወደሰማይ ዓረገ፡ ኃይል ባለውም ቀኝ ተቀመጠ።

“ከአብና ከወልድ ጋር ህልው የሚኾን፡ ከአብ የሠረፀ፡ ዓለምን ኹሉ ያዳን፡ አጽናኝ መንፈስ ቅዱስን ሰደደለን።

“እንግዲህ፡ የእግዚአብሔር ፍጥረት ኹሉ፡ በጎ እንደኾን፡ የሚጣልም እንደሌለበት እንናገራለን።

“የሥጋ ሕይወት የምቼኾን፡ ነፍስም፡ በኹለንተናዋ፡ ንጽሕትና ቅድስት ናት። እኛስ፡ ጋብቻ፡ ንጹሕ እንደኾን፡ ልደትም፡ ርዞሰት እንደሌለበት እንናገራለን። ሕዝቡ ይበዙ ዘንድ፡ እግዚአብሔር፡ አዳምንና ሔዋንን ፈጥሮአቸዋልና። እንግዲህ፡ ከሥጋ ጋር የማትሞትና የማትበሰብስ ነፍስ፡ በሥጋችን፡ እንዳለች እናስተውል!

“እኛስ፡ የሃይማኖት ለዋጮችን፡ ሥራቸውንም ኹሉ፡ መለየታቸውንም ኹሉ፡ ሕግን፡ መለወጣቸውንም፡ እንጸዋላለን፡ እነርሱ፡ በእኛ ዘንድ የረከቡ ናቸውና።

“ዳግመኛም፡ የሞቱ፡ የጻድቃንና የኃጥአን ትንሣኤ እንዳለ እናምናለን። ኹሉ፡ እንደየሥራው፡ ፍጻሜን የሚቀበልበት፡ የፍርድ ቀንም እንዳለ እናምናለን።

“ዳግመኛ፡ ክርስቶስ፡ ሰው ከመኾኑ የተነሣ፡ ምንም ምን፡ ሕፃን (ጌደለት) እንደሌለበት እናምናለን። እርሱ፡ በእውነት፡ ሰው የኾነው፡ የእግዚአብሔር ቃል ነው እንጂ፡ ለአብ፡ ሊቀ ካህናቱ ኾኖ፡ የሰውን ባሕርይ፡ ከእግዚአብሔር ጋር አስታረቀ።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤
“ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“እንግዲህ፡ እንደአይሁድ አንገዘር! እርሱ፡ አራትንና ነቢያትን፡ ሊፈጽማቸው እንደመጣ እናውቃለን።

“አሕዛብ ኹሉ፡ የእርሱን መምጣት፡ ተስፋ የሚያደርጉት ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከይሁዳ፥ ከዕሜይም ሥር የተገኘው፥ ሥልጣኑም፡ በትከሻው ላይ የኾነው ነው። ለእርሱ፡ ምስጋና፥ ክብርና ገናንነት፥ ቡራኬና ውዳሴ፥ ማኅሌትም ይገባል፤ ዛሬም፥ ዘወትርም፥ ለዘለዓለሙ፤ አሜን።”¹⁸

፫ኛ፡ “የሠለስቱ ምዕት የሃይማኖት ጸሎት።”

“ኹሉን በያዘ፡ ሰማይንና ምድርን፡ የሚታየውንና የማይታየውን በፈጠረ፡ አንድ አምላክ በሚኾን፡ በእግዚአብሔር አብ እናምናለን።

“ዓለም ሳይፈጠር፡ ከእርሱ ጋር በነበረ፥ አንድ የአብ ልጅ በሚኾን፡ በአንድ ጌታ፡ በኢየሱስ ክርስቶስም እናምናለን። እርሱም፡ ከብርሃን የተገኘ ብርሃን፡ ከእውነተኛ አምላክ የተገኘ አምላክ፥ የተወለደ እንጂ ያልተፈጠረ፥ በመለኮቱ፡ ከአብ ጋራ የሚተካከል፡ ኹሉ በእርሱ የኾነ፡ በሰማይ ካለው፥ በምድርም ካለው፡ ያለእርሱ ምንም ምን የኾነ የለም።

ስለእኛ ስለሰዎች፡ እኛን ለማዳን፡ ከሰማይ ወረደ፤ በመንፈስ ቅዱስ ግብር፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ ፍጹም ሰው ኾነ። ሰው ኾኖ፡ በጴንጤናዊው ጲላጦስ ዘመን፡ ስለእኛ መከራን ተቀበለ። ተሰቀለ። ሞተ። ተቀበረ። በሦስተኛውም ቀን፡ ከሙታን ተለይቶ ተነሣ፤ በቅዱሳት መጻሕፍት እንደተጻፈ። በክብር በምስጋና ወደሰማይ ዓረገ። በአባቱም ቀኝ፡ ተቀመጠ።

“ዳግመኛም፡ በሕያዋንና በሙታን ለመፍረድ፡ በምስጋና ይመለሳል። ለመንግሥቱ ፍጻሜ የለውም።

“በመንፈስ ቅዱስም እናምናለን፤ እርሱም፡ ጌታ፥ ሕይወትን የሚሰጥ፥ ከአብ የሠረፀና በነቢያት ጽድሮ የተናገረ። ለእርሱም፡ ከአብና ከወልድ ጋራ፡ በአንድነት እንሰግድለታለን፤ እናመሰግንዋለንም።

“ከኹሉ በላይ በምትኾን፡ ሓዋርያት በሰበሰቧት፡ በአንዲት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እናምናለን።

“ኃጢአት በሚሠረዳት፡ በአንዲት ጥምቀት እናምናለን።

“የሙታንን መነሣት፡ የሚመጣውንም ሕይወት ተስፋ እናደርጋለን።

“ለዘለዓለሙ፤ አሜን።”¹⁹

እንግዲህ፡ ለሰው፡ የሀልውናው መሠረትና የሕይወቱ ዋስትና የኾነውን፡ “ሃይማኖት”ን፡ አብዛኛው የዘመኑ ትውልድ፡ ሲያደርግ እንደሚታየው፡ እናንተ፡ በማቃለል የምትመለከቱት ሳይኾን፡ ቀዳሚ ቁምነገር አድርጋችሁ፡ በቀርጥ ልትከታተሉት የተነሣችሁ መኾናችሁን ስለተገነዘብሁ፡ የእነዚህን የሃይማኖት ጸሎታት ሓተታ፡ እያከታተልሁ አቀርብላችኋለሁ።

እናንተ፡ ምናልባት፡ አዘውትራችሁ፡ ወደቤተ ክርስቲያን እየኼዳችሁ የማታስቀድሱ ከኾናችሁ፡ ስለእነዚህ ሦስት የሃይማኖት ጸሎቶች መኖርና ስለአቀራረባቸው መለያየት፡ ልታውቁ አይቻላችሁ ይኾናል።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡ ስለሦስቱ የሃይማኖት ጸሎቶቻችን፡፡

ይልቁንም፡ ቀደም ብዬ፡ በጀኛና በፎኛ ተራ ቊጥሮች ያሰማኋችሁን የሃይማኖት ጸሎቶች፡ ኢትዮጵያውያን ምእመናንና ምእመናት፡ ለረዥም ዘመን፡ እንዲማርዋቸውና እንዲጸልዋቸው፡ በሥርዓተ ቅዳሴያችንም ጊዜ፡ በያግባቡ እንዲያዜግቸው ሲደረግ፡ በ፩ኛው ተራ ቊጥር፡ እኹን፡ እናንተ ለሰማችሁትና የራሳችን ለኾነው፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት” ግን፡ ይህ ዕድል ተነፍጎትና ምንም ዓይነት ቦታ ሳይሰጠው፡ እስከዛሬ ተጥሎ እንደኖረ፡ ላታውቁም ትችላላችሁ፡፡

ጥያቄ፡- እኛ፡ ወደቤተ ክርስቲያን መገኛ ሳይቻለን፡ በዚህ፡ በአየራሳችን ድክመት ምክንያት፡ እውቀቱን ብናጣ አያስደንቅም፡ ነገር ግን፡ የኢትዮጵያውያን ለኾነው፡ “የሃይማኖት ጸሎት”፡ እንደቀሩት፡ ጸሎቶች፡ ለምን፡ እስከዛሬ፡ ይህ ዕድል ተነፍጎትና ምንም ዓይነት ቦታ ሳይሰጠው፡ ተጥሎ እንደኖረ፡ ዛሬስ፡ ይኸው ጸሎት፡ በእንደኛነት ተራ ገብቶ፡ እንዴት፡ ሊጸለይበትና ሊቀደስበት እንደቻለ ብትገልጽልን?

መልስ፡- “ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ!” በሚለው መጽሐፈ ውስጥ በሰፊው እንዳተተሁት፡ ግብፃውያን ጳጳሳት፡ የሃይማኖት መሪዎቻችን ኾነው በቆዩበት ረዥም ዘመን፡ የኢትዮጵያ የኾነው ኹሉ እንዲጠፋና በዚያ ምትክ፡ የእነርሱ የኾነው እንዲተክል፡ የእነርሱ የበላይነትና የኢትዮጵያውያን ጥገኝነት እንዲረጋገጥ፡ ታላቅ ምሥጢራዊ ዘመቻ የተካሄደበት ስለነበረ፡ ማንነታችንና ምንነታችን ተለይቶ የሚታወቅበት፡ ይህ የሃይማኖታችን ጸሎት፡ በይፋ ተገልጸና ተጽፎ፡ ሕፃናት እንዳይማሩት፡ ሕዝቡም፡ በግልም ኾነ በጉብረት እንዳይጸልዩው ማድረግ፡ ለጠላቶቻችን፡ ቀላሉ ዘዴ ኾኖ ኖረ፡፡

ይኹን እንጂ፡ በዚያ የፈተና ዘመን ውስጥ፡ ኢትዮጵያውያን፡ “እንግዲህ ወዲህ፡ ሕጌን፡ በድንጋይ ጽላት ላይ ሳይኾን፡ በልባቸው እጽፈዋለሁ፡ በልባቸውም አኖረዋለሁ፡” ካሁን በኋላም፡ ሰው፡ ሰውን፡ “እግዚአብሔርን እወቅ!” ብሎ አያስተምርም፤ እኔው ራሴ አስተምራቸዋለሁ፡፡” ብሎ፡ እግዚአብሔር፡ ለሰው ልጆች፡ በሰጠው ቃል ኪዳን መሠረት፡ ያን፡ የቅዱሱን ኪዳን፡ የሃይማኖት ጸሎታቸውን፡ በሰውነታቸውና በሕይወታቸው፡ ሕያው እድርገውት፡ ፈጣሪያቸውን፡ በእውነትና በመንፈስ እያመለከቡት፡ እስከዚህ ዘመን ቆይተው፡ እነሆ፡ ዛሬ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ቸርነትና በእናቱ ቅድስት ድንግል ማርያም ረድኤት፡ እንዲህ፡ በጽሑፍ ገልጸው፡ በይፋ ሊያወጡት በትተዋል፡፡

እዚህ ላይ፡ እናንተንና እናንተን የመሰሉ፡ የዚህ፡ የዛሬው፡ የኢትዮጵያ ትውልድ አባሎች ያልተረዳችሁት፡ ወይም ግልጽ ያልሆነላችሁ መሠረታዊ የኾነ፡ አንድ ቁም ነገር መኖሩን፡ ይኸው ቁም ነገር፡ ገብቷቸውና ግልጽ ሆኖላቸው፡ ነገር ግን፡ ሊቀበሉት የማይፈልጉ ወገኖች እንዳሉም ለገልጽላችሁ እወድዳለሁ፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ቁም ነገሩም፡ የዚህ፡ የዛሬው፡ የኢትዮጵያ ትውልድ አባሎች የኾነው፡ የእናንተና የእናንተ መሰሎች፡ የእኔም ተልእኮ፡ ምን እንደሆነ፡ በእኛና እኛን በመሰሉት ዘንድ ሳይቀር፡ በትክክል የመታወቁ ወይም ያለመታወቁ ጉዳይ ነው። እስካሁን ባስተዋልኩትና በተገነዘብሁት መጠን ግን፡ ትውልዱ፡ በጠቅላላ፡ ተልእኮውን፡ በበጎ ጎኑ፡ ያወቀውና የተረዳው አልመሰሰኝም።

ስለዚህ፡ ለእናንተና እናንተን ለመሰሉት፡ የዛሬው ትውልድ አባሎች ለኾናችሁት፡ የኢትዮጵያ ልጆች፡ ለወንዶቹም፡ ለሴቶቹም፡ “ልታወቁት ይገባችኋል!” ብዬ፡ ላሳስባችሁ የምፈልገው ቁም ነገር አለ። ይህም፡ “አሁንና እንግዲህ ወዲህ፡ የእናንተና የእናንተ መሰሎች፡ የእኔም ተልእኮ፡ ዲያብሎስና ባዕዳን፡ እንዲሁም፡ የወገን ጠላቶች የኾኑት ተባባሪዎቻቸው፡ በረቂቅ ጥበባቸውና ምሥጢራዊ ኃይላቸው፡ ሸፋፍነውና አሥረው፡ ሲጨቁኗትና ሲያንገላቷት የኖረችውን፡ የእግዚአብሔር መንግሥት የሆነችውን ኢትዮጵያን፡ ይህን በመሰለ ሰይጣናዊ ደባ፡ በሥውር ከሚካኼድባት ጥቃት ለማዳንና ከዚህ ከምትገኝበት የሃይማኖት እሥራትና ጭቆና በማስፈታት፡ እውነተኛ ማንነቷን ገዢ ማውጣት ነው።” በሚል አጭር ቃል ይጠቀሳል።

የትውልዱ ተልእኮ፡ ይህ እንዲኾን ያስገደደው ዓቢይ ምክንያት፡ በዘመናችን፡ በእየራሳችን፡ በአገራችንና በወገናችን ላይ እየወረደ ያለው፡ ታላቁ መከራ መኾኑን፡ እናንተና እናንተን የመሰሉት ጉሉ፡ አበክራችሁና አጠነክራችሁ መገንዘብ አለባችሁ። ይህንም፡ የትውልዱን ተልእኮ፡ በሥራ ላይ አውሎ፡ ለፍሬ ለማብቃት በቅድሚያ ያስፈልገው ተግባር፡ የኢትዮጵያን እውነተኛ ማንነትና ሃይማኖታዊ አቋም፡ በትክክል መግለጽ ኾና ተገኘ! ስለዚህ፡ ከአዳምና ሔዋን ጀምሮ፡ ሲያያዝ የመጣውና እግዚአብሔር፡ እንደቃል ኪዳን፡ በኢትዮጵያውያን ልቦና ላይ ጽፎ ያኖረው፡ ይህ፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት”፡ ከእርሱም ጋር፡ መሠረታዊዉንና መደበኛውን ዘር ሳይለቁ፡ “የኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት”፡ “ኢትዮጵያውያን፡ ለእግዚአብሔር የሚያቀርቡት የምስጋና ጸሎት” እና ኢትዮጵያውያን ለድንግል ማርያም የሚያቀርቡት የሰላምታ ጸሎት” የተባሉት ጸሎቶች፡ እነሆ፡ ጊዜው ሲደርስ፡ አምላክ ኢትዮጵያ፡ በጽሑፍ ጭምር እንዲዘጋጅና በይፋ እንዲታወቁ አደረገ።

እነዚህ ጸሎቶች፡ በአምላካዊው ዕቅድና እጅ ተመሥርተው፡ ተገደግዶና ተደምድሞ በተሠራው፡ በእያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ፡ በእናንተና በእኔ ጭምር፡ የሰውነት ሕንፃ ውስጥ፡ ሕይዋን ኾነው፡ በልብ፡ በቃልና በእስትንፋስ፡ ሲነበቡ፡ ሲጸለዩ የኖሩትና የሚኖሩት ናቸው፡ እነርሱንም፡ ዛሬ፡ ራሱን፡ ለ“እውነተኛው ኢትዮጵያዊነት” የሚያበቃው፡ ማናቸውም ሰው፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በድንግል ማርያም መንበር ፊት፡ በእውነትና በመንፈስ ቅዱስ አምልኮ፡ ቆሞና ሰግዶ፡ በይፋ በሚሰጠው “የምስክርነት ቃል” ያረጋግጣቸዋል።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡ ሰላምነት የሃይማኖት ጸሎቶቻችን፡፡

ጥያቄ፡- ኢትዮጵያውያን፡ የሃይማኖት ጸሎታቸውና የቀሩት ጸሎቶቻቸው፡ ከሌሎች የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ጸሎቶች ተለይተው፡ “የኢትዮጵያውያን” ሊባሉና ሊኾኑ የተገባው፡ ለምን እንደኾነ ብታስረዳን? በዚህ መልክ መቅረባቸውስ፡ እስካኹን እየተሠራባቸው ያሉትን ጸሎቶች፡ በማሻሻል፡ ወይም በመለወጥ የቀረቡ ናቸው ሊያስኝ ይቻላል ወይ?

መልስ፡- ኢትዮጵያውያን፡ የሃይማኖት ጸሎታቸውና የቀሩት ጸሎቶቻቸው፡ ከሌሎች የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ጸሎቶች፡ የተለዩ ሊኾኑ የተገባው፡ በእምልኮተ እግዚአብሔር ላይ የተመሠረተው ነፃ ህልውናቸው፡ ከኹሉ የቀደመ በመኾኑ ነው፡፡ ይህን የእግዚአብሔር እውነት፡ አሌ ሊል የሚችል ማንም የለም፡፡ ይህ፡ የኢትዮጵያ ህልውና፡ የእግዚአብሔር ሥራ ስለኾነ፡ ይህን መለኮታዊ እውነት መቃወም፡ ራሱን እግዚአብሔርን መቃወም፡ ሥራውንም ለማፍረስ መሞከር ይኾናል፡፡

የቀደመው ነገር፡ ወይም ሥራ፡ በኋለኛው፡ ይሻሻላል፡ ወይም፡ ይለወጣል እንጂ፡ የኋለኛው፡ በቀደመው፡ ሊሻሻል፡ ወይም፡ ሊለወጥ አይቻልም፡፡ ሃይማኖትም፡ ቀዳሚ ስለኾነ፡ ሊሻሻል፡ ወይም፡ ሊለወጥ፡ ከቶ አይቻልም፡፡ “ኢትዮጵያዊ” የኾነው ኹሉ ደግሞ፡ ቀዳሚ መኾኑ ተረጋግጧል፡፡ ስለዚህ፡ ይህን፡ የቀደመውን፡ “ኢትዮጵያዊውን ሃይማኖት” ሊያሻሽሉና ሊለውጡ የሞከሩ፡ እነርሱ፡ ሌሎች፡ የዓለም አብያተ ክርስቲያናትና የሃይማኖት ድርጅቶች ናቸው ማለት ነው፡፡ ያ የቀደመው፡ “ኢትዮጵያዊው ሃይማኖት” ደግሞ፡ በእግዚአብሔር መንፈስ፡ በሰዎች ልቦና ላይ ስለተጻፈ፡ ሊሻሻል፡ ወይም፡ ሊለወጥ አልተቻለም፡፡

ዛሬ፡ የተደረገ አዲስ ነገር፡ ወይም፡ የተሠራ አዲስ ሥራ ቢኖር፡ ያ፡ እግዚአብሔር፡ እንደቃል ኪዳን፡ በኢትዮጵያውያን ልብ ላይ ጽፎት፡ በልቦናቸውም ውስጥ አሳድሮት፡ እነርሱም፡ በሕይወት እየኖሩትና በቃል እየተናገሩት፡ ለልጅ ልጆቻቸውም በቃል እያስተላለፉት የቆየው የኢትዮጵያዊነት ሃይማኖት፡ ጊዜው ሲደርስና አስፈላጊ ኾኖ ሲገኝ፡ በጽሑፍ ሠፍሮና ተዘጋጅቶ መቅረቡ ብቻ ነው፡፡

ዙሪያውን፡ በዱር አራዊት ተከብቦ፡ በመካከሉም፡ በተሓዋስያን የእባብ ዝርያዎች ተመልቶ እንደሚጨነቅ የእንስሳት መንጋ፡ በባዕዳን ጠላቶቹና በወገን ባላጋራዎቹ፡ በሥጋዊውም ኾነ፡ በመንፈሳዊው አግጣሚ፡ ሲሠቃይ የሚታየው፡ ዛሬ፡ እናንተና እኔ የምንገኝበት፡ ይህ፡ ኢትዮጵያዊ ትውልድ፡ እየወረደበት ያለው ፈተናና መከራ፡ ካለፉት ኹሉ ይልቅ፡ የበለ የረቀቀና የጠለቀ፡ የበዛም ኾኖ፡ እነሆ ይታያል፡ ይኹን እንጂ፡ ይህ ዓይነቱ ፈተናና መከራ፡ ከእኛ ቀደም ባሉት፡ ኢትዮጵያውያን ትውልዶችም ላይ፡ በየዘመናቱ ሲደርስ የኖረ ለመኾኑ፡ እዚህ ላይ፡ አንዱን፡ የቅርቡን፡ ለማስረጃነት አቀርብላችኋለሁ፡ ይህም፡ ከአራት መቶ ዓመታት በፊት የኾነውን፡ የአጼ ገላውዴዎስን ዜና መዋዕል የሚያስታውሰው ዝክረ ነገር ነው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ያ ጊዜ፡ እንደዛሬው ኹሉ፡ በዘመኑ በነበረው ኢትዮጵያዊ ትውልድ ላይ፡ ከውስጥ፡ በአንድ ወገን፡ መንፈሳዊው ጦርነት፡ በአምልኮ ባዕድና በዲያብሎስ አገልጋዮች በኾኑ የክፋት ሠራዊት፡ በምሥጢር በፍኖ ይካኼድበት የነበረ ሲኾን፡ በሌላው ወገን ደግሞ፡ ሥጋዊው ጦርነት፡ በአሕመድ ግራኝ ውይፍና በአረማውያን ተከታዮቹ ጦር፡ በይፋ እየተመመ፡ አገሪቱንና ሕዝቡን ያጥለቀለቀበት ዘመን ነበር። ይኼ መራራ ጽዋ አልበቃ ብሎ፡ አገሪቱና ሕዝቡ፡ በዚያ የተደራረበ መቅሠፍት መዳከማቸውን ተመልክተው፡ ከውጭ፡ ባዕዳኑ፡ ኢጋጣሚውን በመጠቀም፡ በአንድ በኩል፡ የዘመኑ ኃይል የነበረው፡ የቱርክ መንግሥት፡ የግዛት ድንበሩን ለማስፋፋት፡ በኢትዮጵያ ላይ፡ ሥጋዊ ጦርነትን ያወጀበት፡ በሌላው በኩል ደግሞ፡ የካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን፡ የሃይማኖት መረቧን፡ በኢትዮጵያ ላይ ለመዘርጋት ቆርጣ ተነሥታ፡ ሠራዊቷን ያሰማራችበት ወቅት ነበር።

ታዲያ፡ እነዚያ፡ የኢትዮጵያ የዘር ጠላቶች፡ እንደዚሁ ኹሉ፡ በዚያን ሰዓትም፡ ያን በመሰለ፡ በተባበረና በተቀናባበረ፡ በተቀናጀም መልክ፡ እርሷንና ትውልዷን፡ ጨርሰው፡ ከምድር ገጽ ለመደምሰስ፡ በየፊናቸውና በሙሉ ኃይላቸው፡ ብርቱ እንቅስቃሴ አድርገው፡ በአራቱም ማዕዘን ተረባርበው በወደቀባት ጊዜ፡ ኢትዮጵያ፡ በልጆቿ ተጋዳይነት፡ እነዚያን፡ ረቂቃንና ግዙፋን ወራሪዎቿን ተቋቁማና አሸንፋ፡ በድል አድራጊነት፡ ገድሏን እንድትፈጽም፡ ከዚያ ረቂቅና ግዙፍ አጣብቂኝና ወጥመድ፡ ነበልባልና ማዕበልም ተርፋ፡ በህልውናዋ እንድትቀጥል ያስቻላት፡ ምን ይመስላችኋል?

በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት”።

ጥያቄ፡- ኢትዮጵያን፡ ከነልጆቿ፡ በነጻነት ህልውናዋ፡ እንዲህ እንድትቀጥል ያስቻላት፡ ያ ታላቅና የማይበገር ተአምራዊ ኃይል፡ ከቶ ምን እንደኾነ ለማወቅ፡ ያንንልና፡ እስኪ፡ ፈጥነህ ንገረን?

መልስ፡- የዚያን ጊዜዎቹ ኢትዮጵያውያን አባቶቻችንና እናቶቻችን፡ ወንድሞቻችንና እንቶቻችን፡ መሪዎቻችንና አዋቆቻችን፡ ለዚያ ለነበሩበትና ያን ለመሰለው፡ እጅግ አባዛኝና ተስፋ አስቈራጭ ኹኔታ፡ ጽኑ ትጥቅና ፍቱን መሣሪያ ኾኗቸው የተጋደለበት ኃይል፡ አዎን! ያው፡ ከቀደሙት ትውልዶቻቸው የተረከቡት፡ ይኸው፡ ዛሬ፡ እኛም ልጆቻቸው፡ የምንጋደልለት፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊ ሃይማኖታችን ነው።

ያም ሃይማኖት፡ ምን ዓይነት እንደኾነ፡ በ፲፭፻፶፬ ዓ.ም. በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን የተዘጋጀው፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት”፡ እንደጥሩ መስታዎትና እንደማንያ መነጽር፡ ቀላጭ አድርጎ ያሳየናል።

ምዕራፍ ፪፤ ሃይማኖት።

በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት”።

እርሱም፡ ልክ፡ እኛ፡ የዛሬዎቹ ኢትዮጵያውያን፡ አሁን ላለንበት፡ ተመሳሳይ ወይም የከፋ ችግር፡ ጽኑ ትጥቅና ፍቱን መሣሪያ ይኸንን ዘንድ፡ እየተመራንበትና እየተጠቀምንበት እንዳለው፡ እንደዛሬው “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት” እና “የኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት” እንደሚለው የጸሎታችን ዓይነት ማለት ነው።

እነዚህም ጸሎቶቻችን፡ እነሆ፡ በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን ከነበሩት ኢትዮጵያውያን ወገኖቻችን ሲያያዝ በደረሰን፡ በዚያው፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነት ሃይማኖታችን ላይ ተመሥርተው የተዘጋጁት ናቸው።

ጥያቄ፡- እንዴ! በዚያን፡ በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን፡ የእርሱንና በዘመኑ የነበሩትን ኢትዮጵያውያን ሃይማኖት የሚገልጽ፡ የተለየ፡ የሃይማኖት ጸሎት ነበር ማለት ነው? ካለማ፡ ጎረ እስኪ እባክህ ግለጽልንና እንወቀው?

መልስ፡- መልካም! ዋናው የተዘጋጀው፡ በግእዝ ስለነበረ፡ እርሱን አስቀድሞላችሁና፡ ትርጉሙን፡ አስከትልላችኋለሁ። ስሙት!

“በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ ፩ አምላክ።

“ዝንቱ ውእቱ ሃይማኖትየ ወሃይማኖተ አበውየ ነገሥተት ለሥራሌላውያን፤ ወሃይማኖተ መርዳትየ፡ እለ ሀለጢ በፀደ መንግሥትየ።

“ንሕን [ኢትዮጵያውያን] ነአምን በአሐዱ አምላክ፤ ወበወልዱ ዋሕድ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ውእቱ ቃሉ፡ ወውእቱ ኃይሉ፡ ውእቱ ምክሩ፡ ወውእቱ ጥበቡ፤ ዘሀለወ ምስሌሁ፡ እምቅድመ ይትፈጠር ዓለም። ወበድነሪ መዋዕል፡ መጽእ ኀቢን፤ እንዘ ኢየሐርቅ እመንበረ መለኮቱ። ወተሰብአ እመንፈስ ቅዱስ፡ ወእማርያም እምቅድስት ድንግል። ወተጠምቀ በዮርዳኖስ፡ በ፱ ክረምት። ወኮነ ብእሴ ፍጹመ፤ ወተሰቅለ ዲበ ሶፀ መስቀል፡ በመዋዕለ ጲላጦስ ጲንጢናዊ፤ ሐመ፤ ወሞተ፤ ወተቀብረ፤ ወተንሥኦ በሣልስት ዕለት። ወእምዝ፡ በ፱ ዕለት፡ ዓርገ በስብሐት ውስተ ሰማያት፤ ወነበረ በየማነ አቡሁ። ወካዕበ ይመጽእ በስብሐት፤ ይኩንን ሕያዋን ወሙታን፤ ወአልቦ ማገለቅት ለመንግሥቱ። ወነአምን በመንፈስ ቅዱስ፤ እግዚእ ማገያዊ፤ ዘሠረፀ እምአብ። ወነአምን በአሐቲ ጥምቀት፡ ለሥርየተ ኃጢአት። ወንሲፎ ትንሣሔ ሙታን፤ ወሕይወተ ዘይመጽእ ለዓለም፤ አሜን።

“ንሕንስ ነሓድር በፍኖተ ንጉሠ ጽዮን፡ ወኢናጸንን፡ ኢ ለየማን፡ ወኢ ለፀጋም፡ እምትምህርተ አበዊን ፲ወ፪ ሓዋርያት፤ ወጳውሎስ ፈልፈለ ጥበብ፤ ወ፪ወ፪ አርድእት፤ ወ፪፻፲ወ፳ ርቱዓን ሃይማኖት፡ ዘተጋብኡ በኒቅያ፤ ፻ወሃ በተሰጥንጥንያ፤ ወ፪፻ በኢፌሶን።

“ከመዝ ወከመዝ እሜህር፡ እነ ገላውዴዎስ ንጉሥ ዘኢትዮጵያ፡ ወስመ መንግሥትየ፡ አጽናፍ ሰገድ፤ ወልደ ወናግ ሰገድ፤ ወልደ ናየድ።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“ወበእንተ ምክንያተ አክብሮትን ሶለተ ቀዳሚት ሰንበት፡ አኮ ዘናከብራ ከመ አይሁድ፡ እለ ሰቀልዎ ለክርስቶስ፡ እንዘ ይብሉ፡ ደሙ ላዕሌን ወላዕለ ውሉድን፡ እስመ እሙንቱስ አይሁድ፡ ኢይቀድሑ ማየ፡ ወኢያንድዱ እሳተ፤ ወኢያበሰሉ ጸብን፤ ወኢያሓብዙ ገብስተ፤ ወኢይትፈለሱ እምቤት ውስተ ቤት፡፡

“ወባሕቱ፡ ንሕነስ፡ ናከብራ፡ እንዘ ነዓርግ ባቲ ቀሩባን፤ ወንገብር ባቲ ምሳሐ፡ በከመ አዘዙን አበዊን ሓዋርያት በዲድስቅልያ፡፡ አኮ ዘናከብራ ከመ ሰንበተ አይሁድ፡ እንተ ይእቲ ሶለተ ሓዳስ፡ ዘይቤ ዳዊት በእንቲአሃ፡ ‘ዛቲ ሶለት፡ እንተ ገብረ እግዚአብሔር፡ ንትፈሃሕ ወንትሓሣይ ባቲ፡፡

“እስመ ባቲ ተንሥኦ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ወባቲ ወረደ መንፈስ ቅዱስ፡ ላዕለ ሓዋርያት፡ በጽርሓ ጽዮን፡ ወባቲ ተሰብኦ ውስተ ክርሠ ቅድስት ማርያም፡ ድንግል በኩሉ ጊዜ፡፡ ወባቲ ይመጽእ ዳግመ፡ ለዕሄተ ዳድቃን፡ ወለፍጻ ኃጥኣን፡፡

“ወበእንተ ሥርዓተ ግዝረትኒ፡ አኮ ዘንትዝር ከመ አይሁድ፡ እስመ ንሕን ነአምር ቃለ ምህሮሁ ለጳውሎስ፡ ፈልፈለ ጥበብ፡ ዘይቤ፡ ‘ተገዢሂ ኢይበቀሶ፡ ወኢተገዢሂ ኢያውልጥ፡ ዘእንበለ ዳእሙ፡ ሓዲስ ፍጥረት፡ ዘውእቱ እሚን፡ በእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ፡፡ ወካዕበ ይቤ፡ ለሰብኦ ቆሮንቶስ፡ ዘሂ ነሥኦ ግዝረተ፡ ኢይንሣእ ቀልፈተ፡፡ ኩሉ መጽሓፈ ትምህርት ለጳውሎስ፡ ሀለወ ንቤን፡ ወይሚሀረን፡ በእንተ ግዝረት፡ ወበእንተ ቀልፈተ፡፡ ወባሕቱ፡ ግዝረትስ፡ ዘኮነ ቡክሌን፡ በልማደ ሀገር፡ ከመ ብጥንተ ገጽ፡ ዘኢትዮጵያ ወኖባ፡ ወከመ ስቀረተ እዝን ዘሰብኦ ሕንድ፡ ዘንተስ ዘንገብር፡ አኮ በወቂበ ሕገ ኦሪት፤ ዳእሙ፡ በልማደ ሰብኦ፡፡

“ወበእንተ በሊዓ ሓራውያን፡ አኮ ዘንትከላእ፡ በዓቂበ ሕገ ኦሪት፡ ከመ አይሁድ፡ ለዘኒ በልዓ፡ ኢናስቈርሮ፡ ወኢናረከሶ፡ ወለዘኒ ኢበልዓ፡ ከመ ይብላዕ ኢናከብሮ፡ በከመ ጸሓፊ አቡን ጳውሎስ ለብሔረ ሮሜ፡ እንዘ ይብል፡ ‘ዘኒ በልዓ፡ ኢይመንኖ ለዘኢይበልዕ፡ ወለኩሉሙ እግዚአብሔር ተወክሮሙ፡፡ መንግሥተ እግዚአብሔር፡ ኢኮነት፡ በመብልዕ ወበመስቲ፡ ኩሉ ንጹሕ፡ ለንጹሓን፡ ወእኩይስ ለሰብኦ፡ በሊዕ ምስለ ዕቅፍት፡፡ ወማቴዎስ ወንጌላዊ ይቤ፡ ‘አልቦ ዘይክል ኦርኩሶቶ ለሰብኦ፡ ዘእንበለ ዘይወዕእ እምኣቶሁ፡ ወዘሰ ውስተ ክርሥ፡ ይበውእ፡ ወይትገመር ጽመ፤ ወይትገደፍ፤ ወይትከዓው፤ ወያንጽሕ ኩሉ መብልዕት፤ ወበብሂለ ዝንቱ ቃሉ፡ ነሠተ ኩሉ ሕንፃ በሕተቶሙ ለአይሁድ፡ እለ ተምህሩ እመጽሓፊ ኦሪት፡፡

“ሊተሰ፡ ሃይማኖትየ ወሃይማኖተ ካህናት ማእምራን፡ እለ ይሚህሩ በትእዛዝየ፡ በዐዐደ መንግሥትየ፡ ወኢይትገኘሡ እምፍኖተ ወንጌል፡ ወእምትምህርተ አቡን ጳውሎስ፡ ኢ ለየማን፡ ወኢ ለፀጋም፡፡ ወበመጽሓፈ ታሪክኒ፡ ጽሑፍ ሀሉ፡ በመጽሓፈ ዚኣነ፤ እስመ ቆስጠንጢኖስ ንጉሥ፡ አዘዘ፡ በመዋዕለ መንግሥቱ፡ ለኩሉሙ እለ ተጠምቁ አይሁድ፡ ከመ ያብልዕዎሙ ሥጋ ሓራውያ፡ በሶለተ ትንሣኤሁ፡ ለእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ፡፡

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡

በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት”፡፡

“መባራቱ፡ በዘመ አደሞ ልቡ ለሰብእ ይትሔረም እምበሊዓ ሥጋ እንስሳ፡ ዘይፈቅር ሥጋ ዓሣ፡ ወቦ፡ ዘይፈቅር በሊዓ ሥጋ ይርሆ፡ ወቦ፡ ዘይትሔረም እምበሊዓ ሥጋ በግዕ፡ ወክሎ፡ ዘዘመ አደመ ልቡ ይተሉ፡፡ ከመዝ ውእቱ ሥምረቱ ወፈቃዱ ለሰብእ፡ በእንተ መብልዓ ሥጋ እንስሳ፡ አልቦ ሕገ፡ ወአልቦ ቀኖና፡ ውስተ መጽሐፈ ሓዳስ፡ ክሉ ንጹሕ፡ ለንጹሓን፡ ወዳውሉስኒ ይቤ፡ “ዘቦ የአምን፡ ክሉ ለይብላዕ፡፡

“ዘንተ ክሉ ዘጽሑፍ፡ ለጽሑፍ፡ ከመ ታእምር፡ ጽድቀ ሃይማኖትዮ፡፡

“ተጽሕፈ በ፲ወረዳ በ፶ወረዳ ዓመት፡ እምልደተ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ አመ ጽወ፤ ለሰኔ፡ በሀገረ ዳሞት፡፡”

ትርጉሙ (በእኔ)

“በአብና በወልድ፡ በመንፈስ ቅዱስም ስም፡ አንድ አምላክ፡፡

“የእኔ ሃይማኖት፡ የእሥራኤላውያን ነገሥታት አባቶቼም ሃይማኖት፡ በመንግሥቱ ክልል ያለው የመንጋዬም (የሕዝቤም) ሃይማኖት ይህ ነው፡፡

“እኛ፡ (ኢትዮጵያውያን) በአንዱ አምላክ እናምናለን፡፡ በአንድ ልጁ፡ በኢየሱስ ክርስቶስም እናምናለን፡፡ እርሱ፡ ቃሉ ነው፡ ኃይሉም ነው፡ ምክሩ ነው፡ ጥበቡም ነው፡፡ ዓለም ሳይፈጠር፡ ከእርሱ ጋር የነበረው፡ በኋለኛው ዘመን፡ ከመንበረ መለኮቱ ሳይለይ፡ ወደእኛ መጣ፡፡ ከመንፈስ ቅዱስና ከቅድስት ድንግል ማርያም ሰው ኾነ፡፡ በሠላሳ ዓመቱ፡ በዮርዳኖስ ተጠመቀ፡፡ ፍጹም ሰውም ኾነ፡፡ በጴንጤናዊ ጲላጦስ ዘመንም፡ በእንጨት መስቀል ላይ ተሰቀለ፡ ተሠቃዩ ሞተ፡ ተቀበረ፡ በሦስተኛውም ቀን፡ ተነሣ፡፡ ከዚህም በኋላ፡ በአርባኛው ቀን፡ በምስጋና ወደሰማያት ዓረገ፡፡ በአባቱም ቀኝ ተቀመጠ፡፡ በሕዋዋንና በሙታን ለመፍረድም፡ እንደገና በምስጋና ይመጣል፡፡ ለመንግሥቱ መጨረሻ ያለውም፡፡ በመንፈስ ቅዱስም እናምናለን፡፡ እርሱም፡ ጌታ፡ ሕይወትን የሚሰጥ፡ ከአብ የሠረዘ ነው፡፡ ኃጢአት በሚሠረደባት፡ በአንዲት ጥምቀት እናምናለን፡፡ የሙታንን መነሣት፡ የሚመጣውንም የዘለዓለም ሕይወት ተስፋ እናደርጋለን፡፡ አሜን፡፡

“እኛም፡ በጽዮን ንጉሥ መንገድ እንጌዳለን፡፡ ከአባቶቻችን፡ ከዓሥራ ኹለቱ ሐዋርያት፡ ከጥበቡም ምንጭ፡ ከዳውሎስ፡ ከሰባ ኹለቱም ረዳቶች፡ ሃይማኖታቸው ከቀናው፡ በኋቅያ ከተሰበሰቡት፡ ከሦስት መቶ ዓሥራ ስምንቱ፡ በተሰጥንጥንያ ከተሰበሰቡትም፡ ከመቶ ዐምሣው፡ በኤፌሶን ከተሰበሰቡትም፡ ከኹለት መቶው ሊቀውንት ትምህርት፡ ወደቀኝም፡ ወደግራም አናዘነብልም፡፡

“የናዮድ ልጅ ወናግ ሰገድ የወለደኝ፡ ስመ መንግሥቱ፡ ‘አጽናፍ ሰገድ’ የኾነ፡ እኔ ገላውዴዎስ፡ የኢትዮጵያ ንጉሥ፡ እንዲህና እንዲህ አስተምራለሁ፡፡

“ስለመጀመሪያዋ ዕለተ ሰንበት፡ ስለቅዳሜ፡ ያለን አክብሮት፡ ምክንያቱ፡ ‘ደሙ፡ በእኛና በልጆቻችን ላይ ይኹን’ ብለው ክርስቶስን እንደሰቀሉት፡ እንደአይሁድ ሥርዓት፡ የምናከብራት አይደለም፡፡ እነርሱ አይሁድማ፡ በቅዳሜ ቀን፡ ውኃ አይቀዱም፡ እሳት አያንድዱም፡ ወጥ አይቀቅሉም፡ እንጀራ አይጋግሩም፡ ከቤት ወደቤትም አይዘዋወሩም፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡
“ፈጣሪያ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“እኛ ግን፡ የምናከብራት፡ አባቶቻችን ሐዋርያት፡ በዲድስቅልያ፡ እንዳዘዙን፡ በዕለተ ቀኗ፡ በጧት ቀድሰን፡ የቁርባኑን መሥዋዕት በማሳረግና በመቀበል፡ ከዚያም ወጥተን፡ ጠበል ጠዲቁን በመሳተፍ ነው። አዲሲቱ ዕለት በመኾኗ፡ ዳዊት ስለእርሷ፡ ‘እግዚአብሔር የሠራት ቀን ይህች ናት፡ በእርሷም፡ ደስ ይበለን! ሐጻኑንም እናድርግ!’ ብሎ እንደዘመረላት፡ እንደሰንበተ እሑድ የምናከብራት አይደለም። በእርሷ (በሰንበተ እሑድ)፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ተነሥቶባታልና፡ በእርሷ፡ መንፈስ ቅዱስ፡ በጽርሐ ጽዮን፡ በሐዋርያት ላይ ወርዶባታልና፡ በእርሷ፡ ምንጊዜም ድንግል በኾነችው፡ ቅድስት ማርያም ማሕወን ተፀንሶ ሰው ኾኗልና፡ ለጳድቃን፡ ዋጋቸውን፡ ለኃጥአንም፡ ፍዳቸውን ሊከፍል፡ በእርሷ፡ ዳግመኛ ይመጣባታልና።

“ስለግዝረት ሥርዓትም፡ እንደአይሁድ የምንገዛር አይደለንም፡ የጥበብ ምንጭ ጳውሎስ፡ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በማመን፡ አዲስ ፍጥረት መኾን እንጂ፡ መግዛር ቢኾን፡ አይጠቅምም፡ አለመገረዝም ቢኾን፡ አይሠለጥንም፡ ሲል ያስተማረውን ቃል እናውቃለንና። ዳግመኛም፡ ለቆሮንቶስ ሰዎች፡ ‘ማንም፡ ግዝረትን የተቀበለ ቢኖር፡ ወደቄላፍንት አይመለስ!’ ብሏል። የጳውሎስ፡ የትምህርቱ መጽሐፍ፡ በእኛ ዘንድ ሰላላ፡ ስለግዝረትና ስለቄላፍንት ያስተማረውን ኹሉ እናውቀዋለን። ነገር ግን፡ እኛ የምንፈጽመው ግዝረት፡ በኢትዮጵያና በኖባ የሚኖሩ ሰዎች፡ ፈታቸውን እንደሚበጡት፡ የሕንድ ሰዎችም፡ ጀሮአቸውን እንደሚበሉት ዓይነት፡ የአገር ባህል ኾኖ፡ በሰው ልማድ እንጂ፡ ሕገ ኦሪትን ለመጠበቅ ብለን የምናደርገው አይደለም።

“ከአሳማ ሥጋ መብልም የተከለከለነው፡ እንደአይሁድ ሥርዓት፡ የኦሪቱን ሕግ ለመጠበቅ ብለን አይደለም። አባታችን ጳውሎስ፡ ‘የሚበላ፡ የማይበላውን አይናቀው! እግዚአብሔር፡ ኹሉንም ተቀብሎአቸዋል፡ የእግዚአብሔር መንግሥት፡ መብልና መጠጥ አይደለችም። ለንጹሐች፡ ኹሉ፡ ንጹሕ ነው፡ በመጠራጠር ከተበላ ግን፡ ለዚያ ሰው፡ ክፉ ነው፡’ ሲል፡ ለሮሜ ሰዎች እንደጻፈው፡ ማንም ቢበላ፡ ረክሷል!’ ብለን እናገልጻለንም፡ የማይበላውንም፡ እንዲበላ አድርገን፡ እናከብረውም። ወንጌላዊው ማቴዎስም፡ ‘ሰውን፡ ከአፋ ከሚወጣው በቀር፡ ሊያረክሰው የሚችል የለም፡ ወደሆድ የሚገባው ግን፡ መብሉ ኹሉ፡ በዚያ ተጣርቶና በዝግታ አልፎ፡ ወደእዳሪ ይጣላል፡ ይፈሰሳልም፡’ ብሏል። በዚህ ኃይል ቃሉ፡ አይሁድ፡ ከመጽሐፈ ኦሪት ተምረንዋል ብለው ያቆሙትን የሰሕተት ሕንፃ ኹሉ አፈራርሰባቸዋል።

“ለእኔ ያለኝ ሃይማኖት፡ ከወንጌል መንገድና ከአባታችን ጳውሎስ ትምህርት፡ ወደቀኝም፡ ወደግራም ሳያዘነብሉ፡ በመንግሥቱ ክልል ውስጥ፡ በትእዛዜ ሥር የሚያስተምሩ የአዋቂዎች ነዛናትም ሃይማኖት ይህ ነው። በታሪክ መጽሐፍ፡ በተለይም፡ በእኛ መጽሐፍ፡ ‘ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ፡ በዘመነ መንግሥቱ የተጠመቁትን አይሁድ፡ ኹላቸውን፡ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ ዕለት፡ የአሳማ ሥጋ እንዲያበሏቸው ማዘዙን የሚናገር ጽሑፍ አለ።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡

በአጼ ገላውዴዎስ ዘመን፡ “የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት”፡፡

ትእዛዙ ግን፡ የእያንዳንዱ ሰው ልቦና እንዳሰኘው፡ እንዳማረው እንዲኾን፡ የእንስሳ ሥጋ ከመብላት የተከለከለ አለ፡ የዓሣ ሥጋ የሚወድድ አለ፡ የዶሮ ሥጋ መብላት የሚወድድ አለ፡ የበግ ሥጋ ከመብላት የተከለከለ አለና፡ ለሰው ኹሉ በሚያቀርቡት፡ ልቦናው ያሰኘውንና የማረውን እንዲከተሉ በሚል ነው፡፡ ስለእንስሳ ሥጋ መብል፡ የሰው ፍላጎቱና ፈቃዱ፡ እንደዚህ ስለኾነ፡ በአዲስ ኪዳን መጽሐፍ ውስጥ፡ ሕግም አልተሠራ፡ ሥርዓትም የለም፡ ለንጹሐን፡ ኹሉ ንጹሕ ነው፡ ጳውሎስም፡ “ማንም፡ የሚያምን ቢኾን፡ ኹሉን ይብላል” ብሏል፡፡

“በጽሑፍ ለቀረበው የነቀፌታ ክርክር፡ በጽሑፍ የተሰጠው ይህ ኹሉ የምላሽ ቃል የተጻፈው፡ የሃይማኖቱን እውነተኛነት ታውቁ ዘንድ ነው፡፡

“ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተወለደ፡ በ፲፭፻፲፭ኛው ዓመት፡ ሰኔ ፳፫ ቀን፡ በዳሞት አገር ተጻፈ፡፡”

ስለኢ(ኧ)በገደ ፊደላችንና ስለመዓዛ ቅዳሴያችን፡፡

ጥያቄ፡- ታዲያ፡ ይህን መሳይ የቅርብ ጊዜ ሕይወት የታሪክ ድርጊት እያለ፡ እንዴት፡ ይህን የመሰለው በደል፡ ለዚህን ያህል ዘመን ሲቀጥል ቆይቶ፡ በአሁኑ ዘመን፡ በዚህ ትውልድ ላይ እንደገና ሊከሰት ቻለ? እንዴትስ፡ የእኛ ሊቃውንት፡ ይህን እውነታ ሳይገልጹት እስከሣሬ ዝም አለ?

መልስ፡- እናንተ! ይህ ነው የሚደንቃችሁ? “ኢትዮጵያውያን፡ ከራሳቸው ወገኖች መካከል፡ ጳጳሳት እንዳይመርጡ፡ እንኳንስ መምረጥ፡ ግብዓዊውን እንኳ፡ በእጩነት ለማቅረብ፡ የተከፋይነት መብት እንዳይኖራቸው፡ በኒቅያ ጉባዔ ተወስኗል፡፡” ብለው፡ ግብዓውያን፡ “ፍትሐ ነገሥት” በተባለው መጽሐፋቸው፡ በሥርዋዕ (በእመጫት) ያገቡትንና በአዋጅ ያስታወቁትን ቃል፡ የኢትዮጵያ ቤተ ምልክት፡ ሥጋዊና ምድራዊ፡ ዓለማዊም የኾነ ጠባብ ፍላጎቱን ለማስፈጸም ሲል፡ ተስማምቶ ሲቀበለውና ቤተ ሕዝቡንም እንዲቀበለው ሲያደርግ፡ የኢትዮጵያ ሊቃውንት የሚገኝበት ቤተ ክህነት ጭምር፡ ለ፳፻፲፫ ዓመታት ያህል፡ ተቀብላውና ቀንበሩን ተሸክማ ኖራ የለምን? ይህ፡ እንዴት ያስደንቃችኋል! የዚህን ዝርዝር፡ ቀደም ብዬ በገለጽሁላችሁ፡ የባዕዳት መጽሐፍና በተለይ፡ “ኢትዮጵያ፡ የዓለሙ መፋረጃ!” በሚለው መጽሐፌ ውስጥ ታገኜታላችሁና፡ እዚያ ተመልከቱት!

በዚያ መጽሐፌ ውስጥ ከቀረቡት፡ የበደል ዝርዝሮች መካከል፡ ሐተታ ሳይሰጥበት የቀረ ቢኖር፡ በ“አበገደ” ፊደላችን እና “መዓዛ ቅዳሴ” በተባሉት ቅዳሴያችን ላይ የተፈጸመው ደባና በደል ነው፡፡ ይህንንም፡ እንደሚከተለው፡ ባጭሩ ልግለጽላችሁ!

፩ኛ፡ “የአዳምና ሔዋን ልሳን” ተብሎ፡ ለዓለም ቋንቋዎች፡ ሥርና ግንድ ለኾነው ለ“ግእዝ” ማንነት፡ መታወቂያው የኾነውንና በአሌፋቱ (በፊደሎቹ) ተራ፡ በግልጽ የሚታወቀውን፡ የ“ኢ(ኧ)በገደ”ን ሥርዓት ፊደል፡ ግብዓውያን፡ ኾን ብለው፡ መሠረታዊ አቋሙን አፋሉበው፡ ደብዛውን ጭምር ለማጥፋት ሲሉ፡ ሥርዓቱን፡ ወደ“ሀሁ” መለወጣቸው ነው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ይህ የኾነው፡ ግብፃውያን፡ “በኢትዮጵያ፡ የመጀመሪያው ጳጳሳችን ነው!” በሚሉት፡ እኛ ግን፡ በኢትዮጵያዊነቱ፡ “አባ ሰላማ፡ ከሣቲ ብርሃን” በምንለው፡ በፍሬምናጦስ ዘመን እንደኾነ ይነገራል። ይህ ድርጊት የተፈጸመው፡ እርግጥ፡ በእርሱ ዘመን ከኾነ፡ “የፊደሉ ተማሪ የኾነው፡ ኢትዮጵያዊው ሕፃን፡ መሠረታዊውን፡ የአ(እ)በገደን ፈደል፡ በትክክል አውቆ እንደኾነ ለማረጋገጥ እንዲያስችል፡ ምናልባት፡ በቅን ዓላማ ታስቦ፡ ፈደላቱ፡ በሌላ መልክ ተዛንቀው (ተሠባጥረው) እንዲቀርቡ የተደረገበት መማሪያ ሊኾን ይችላል።” ብሎ መገመቱ ያስኬዳል። አለዚያ ግን፡ “ይህን የመሰለው አሠራር፡ በኋለኞቹ ግብፃውያን ተወጥኖ የተፈጸመ የጠላትነት ግብር ነው።” ከማለት በቀር፡ ሌላ ምክንያት ሊቀርብበት ይዳግታል።

ጀኛ፡ ለእናታችንና ንግሥታችን ቅድስት ድንግል ማርያም፡ የቅዱስ ተርባን ምስጋና ኾና፡ መሥዋዕት ሲቀርብባት የኖረችው፡ “መዓዛ ቅዳሴ” የተባለች፡ ኢትዮጵያዊው፡ አባ ጊዮርጊስ፡ ዘጋስጫ የደረሳት፡ የቅዳሴ መጽሐፍ አለች።

ይህች የቅዳሴ መጽሐፍ፡ “ከግብፃውያን የተገኘ” ተብለው ከሚታሰቡት፡ ከሌሎቹ፡ የቅዳሴ መጽሐፍቶቻችን መካከል፡ የኋላ ኋላ፡ በተለይ፡ አጼ ኃይለ ሥላሴ፡ የሥልጣን ዘመን፡ በግብፃውያን ጳጳሳት፡ ተለይታ እንድትወጣ፡ በእርሷ የመቀደሱ ባህልና ሥርዓትም፡ በመላ የኢትዮጵያ አድባራትና ገዳማት፡ እንዲቋረጥ መደረጉ፡ ሌላው በደል ነው።

ቅዳሴ ማርያምና መዓዛ ቅዳሴ፡ ኹለቱም ቅዳሴያት፡ ከተደረሱበት ዘመን ጀምሮ፡ በዳግማዊ አጼ ምኒልክ ዘመን እስከተከሠተው፡ “የኅዳር በሽታ” ድረስ፡ በፍልሰታ ሱባዔ፡ ቅዳሴ ማርያም፡ በወርኅ ጽጌ ደግሞ፡ መዓዛ ቅዳሴ፡ ተመድበው፡ በሌሎቹ፡ የእመቤታችን በዓላት ግን፡ በየተራ፡ ይቀደሱ ነበር። በተለይም፡ መቅሠፍት በሚኾንበት ወራት፡ ማለትም፡ ቸነፈር (ወረርሽኝ በሽታ)፡ ድርቅና ረሃብ፡ ወይም ጦርነት በተነሣ ጊዜ፡ አብያተ ክርስቲያናት፡ ምሕላ እንዲይዙ ሲታዘዙ፡ “ምሕላ ያዙ! መዓዛ ቅዳሴን ቀድሱ!” እየተባለ፡ የምሕላው ጊዜ እስኪፈጸም ድረስ፡ መደዳውን የምትቀደሰው፡ መዓዛ ቅዳሴ ነበረች።

ግብፃውያን፡ የአገራቸው ሊቃውንት የደረሷቸውን የቅዳሴ መጽሐፍት ተቀብለውና አክብረው፡ በየትምህርት ቤቶቻቸው ሲያስተምሩዋቸውና በየቤተ መቅደሶቻቸው ሲቀድሱባቸው፡ በሌላውም አገር፡ አሠራራቸው እንዲሠራባቸው ሲያደርጉ፡ የካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን እንኳ ሳትቀር፡ መዓዛ ቅዳሴን፡ ተቀብላና አክብራ፡ ከሊቃውንቱ ቅዳሴያትም፡ ቅድሚያ ሰጥታና ተራ አስገብታ በማሳተም፡ በኢትዮጵያ ብቻ ሳይኾን፡ በሮም ባሉ ቤተ መቅደሶቿ ጭምር እንድትቀደስ ስታደርግ፡ በግብፃውያን አመራር ሥር የነበረችው፡ የራሳችን ቤተ ክህነት፡ ከቅዳሴው መጽሐፍ ተራ አውጥታና ራሳቸው፡ ኢትዮጵያውያን እንዳይቀድሱባት ወስና፡ ወደውጭ መጣሏ፡ ይልቁንም፡ ነፃ የወጣችው፡ የዛሬዋ ቤተ ክህነት ኢትዮጵያውያን መሪዎች፡ ወደነበረችበት የክብር ቦታዋ ሳይመልሷት መቆየታቸው፡ እጅግ ያስገርማል።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት።
ስለአበገደ ፊደላችንና ስለመዓዛ ቅዳሴያችን።

በተለይም፡ የዚህ ኹሉ በደል፡ ምንጩ ምክንያት፡ መዓዛ ቅዳሴን የደረሳት፡ ኢትዮጵያዊ ሊቅ መኾኑና በጸሎቱ ውስጥ፡ የኢትዮጵያውያን አባት፡ የመልክ ጼዴቅ ስም መነሣቱ ሲኾን፡ ይህም፡ እንደወንጀል ተቈጥሮ፡ የቅዳሴዋን ዕድል፡ ከዚህ ማድረስ፡ በጣሙን ያሳዘናል።

ስለዚህ፡ ይህ የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት፡ ይህን የመሰለ በደል ተፈጽሞበት መቆየቱ፡ “ይህን ያህል ሊያስደንት አይችልም!” ያልጓችሁ፡ ለዚህ ነው።

ስለኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት ሐተታ።

ጥያቄ፡- በ፩ኛው ተራ ቅጥር የተመለከተው የኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት፡ በ፪ኛና በ፫ኛ ተራ ቅጥሮች ከተመለከቱት፡ ከሐዋርያትና ከሊቃውንት የሃይማኖት ጸሎቶች የሚለየው፡ ቀዳሚ ሊኾን የቻለውስ፡ በምንና እንዴት ነው?

መልስ፡- እኛ ኢትዮጵያውያን፡ በ፩ኛው ተራ ቅጥር ከተመለከተው፡ የሃይማኖት ጸሎታችን ጋር፡ በ፪ኛና በ፫ኛ ተራ ቅጥሮች የተመለከቱትን፡ ኹለቱን የሃይማኖት ጸሎቶች፡ በሙሉ ተቀብለንና ጨምረን፡ እንጸልያቸዋለን። በ፩ኛው ተራ ቅጥር የተመለከተው፡ የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት፡ በ፪ኛው ተራ ቁጥር ከተመለከተው፡ ከሐዋርያት የሃይማኖት ጸሎት ይልቅ፡ በ፬ኛው ምዕት ዓመት፡ በኒቅያ የተሰበሰቡት፡ ፫፻፲፰ቱ ሊቃውንት ተስማምተው ካወጡት፡ ከ፪ኛው ተራ ቅጥር የሃይማኖት ጸሎት ጋር፡ በበለጠ ይቀራረባል፡ ይኼን እንጂ፡ ከእርሱም ቢኾን፡ በጥቂቱ የሚለይበት አለ፡ ይህም የኾነው፡ የኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት፡ ከሊቃውንቱም ኾነ ከሐዋርያቱ የሃይማኖት ጸሎቶች ይልቅ፡ በጥንታዊነቱና በቀዳሚነቱ ላይ፡ የጥራት፡ የቀጥተኛነትና የግልጽነት ባሕርይ ያለው በመኾኑ ነው፡ የሚለየውም፡ ከዚህ በሚከተሉት ኃይላት ቃላት መኾኑን፡ በማስተዋል ተመልከቱት! እነዚህም፡

፩፡ “እኛ ኢትዮጵያውያን!”፡-

ጸሎቱ፡ የኢትዮጵያውያን ብቻ መኾኑን፡ የሚጸልዩትም፡ ኢትዮጵያውያን ብቻ መኾናቸውን፡ ደግሞም፡ ጸሎቱን፡ በኢትዮጵያዊነት የማያምን ባዕድ፡ ሊጸልየው የማይችልና የማይገባ መኾኑን፡ ገና ከመግቢያው ያመለክታል፡ የሚያምነው ባዕድ፡ ሊጸልየው የሚችለውና የሚገባው፡ በኢትዮጵያዊነት አምኖ፡ ኢትዮጵያዊ ሲኾን ብቻ ነው ማለት ነው።

፪፡ “በእግዚአብሔር ወልድም”፡ “በእግዚአብሔር” መንፈስ ቅዱስም እናምናለን።”፡-

የሃይማኖት ጸሎት፡ በተቻለ መጠን፡ ኹሉንም ምስጢራት፡ በጥራት፡ በቀጥተኛነትና በግልጽነት አካትቶ መያዝ አለበት፡ በምስጢረ ሥላሴም፡ የሦስቱ አካላት፡ አንድ እግዚአብሔርነት ተብራርቶ ሊገለጽበትና ተሟልቶ ሊገኝበት ይገባል።

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ሰለዚህ፡ ቀደም ብሎ፡ ለእግዚአብሔር አብ ብቻ ተሰጥቶ፡ “በእግዚአብሔር አብ እናምናለን።” የሚለው፡ በሌሎች የሃይማኖት ጸሎቶች ውስጥ የሌለው የእምነት ማረጋገጫ፡ በኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ፡ ለወልድና ለመንፈስ ቅዱስም ተሰጥቶ፡ “በእግዚአብሔር ወልድም እናምናለን።” ወረድ ብሎም፡ “በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስም እናምናለን።” መባሉ፡ በምሥጢረ ሥላሴ ሃይማኖታቸው ዘንድ፡ ሕፃዕ እንዳይኖር፡ ኢትዮጵያውያን ያደረጉትን ጥንቃቄ ያሳያል። ይህም፡ “ወልድ ፍጡር ነው!”፡ “መንፈስ ቅዱስም፡ ከአብና ከወልድ ያንሳል! የሠረበውም፡ ከአብና ከወልድ ነው!” የሚሉ መናፍቃን ስላሉ፡ ሃሰቱም፡ በእግዚአብሔርነት፡ አንድና እኩል መኾናቸውን አረጋግጦ ለመግለጽ አብቅቷል።

ይ፡ “ከሥጋዎ ሥጋ፡ ከነፍሷ ነፍስ ነሥቶ።”-

እግዚአብሔር ወልድ፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ ሰው የኾነው፡ ከእርሷ፡ “ከነፍሷ ሳይኾን፡ ከሥጋ አካሏና ባሕርይዋ ብቻ፡ ሰውነትን በመንግት ነው።” የሚሉ ወገኖች መኖራቸው በይፋ ይታወቃል፡ የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነታችን ሃይማኖት ዋና መሠረት ደግሞ፡ “እግዚአብሔር ወልድ፡ ፍጹም ሰው ኾኖ፡ በዚህ፡ በልዩው የተዋሕዶ ምሥጢር፡ ከኹለት (የመለኮትና የሰውነት) አካላት፡ አንድ አካል፡ ከኹለት (የመለኮትና የሰውነት) ባሕርያት፡ አንድ ባሕርይ በኾነው ሰውነቱ፡ መከራን ተቀብሎ፡ ደሙን አፍሰሰ፡ ሞቶና ተነሥቶ አዳነን!” ብሎ ማመን ነው።

በመሠረቱ፡ ፍጹም ሰው ለመኾን፡ የነፍስና የሥጋ አካላትና ባሕርያት፡ ተዋሕዶው መገኘት አለባቸው፡ ይህም፡ ለማንም ሰብአዊ ፍጡር፡ ሥሙር አይደለም፡ ሰለዚህ፡ ኢትዮጵያውያን፡ የሃይማኖት ጸሎታቸው፡ “ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ ሰው ኾነ!” በሚለው ቃል መወሰኑ፡ ሕፃዕ (ጉድለት) በሌለባት፡ የኢትዮጵያዊነት ሃይማኖታቸው ላይ፡ ኾን ተብሎ፡ በባዕዳን የተፈጸመ ደባ መኾኑን በማወቅ፡ “ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ ከሥጋዎ ሥጋ፡ ከነፍሷ ነፍስ ነሥቶ፡ ፍጹም ሰውን ኾነ!” የሚለው ቃል፡ በትርጓሜ ብቻ ሳይኾን፡ በሃይማኖት ጸሎታቸውም ውስጥ፡ እንዲህ፡ በተጣራና በተሟላ አገላለጽ፡ ተካትቶ እንዲገኝ አድርገውት ኖረዋል።

ይ፡ “በቅዱሳት መጻሕፍት እንደተጻፈ።”-

በሠለስቱ ምዕት የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ ብቻ የተጠቀሰው ይህ ሓረግ፡ በሓዋርያትም ኾነ፡ በኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ የለም። በኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ የሌለበት ምክንያት፡ የኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት፡ ከመነሻው እስከመድረሻው፡ እግዚአብሔር፡ “ሕጌን በልቡናቸው አኖራለሁ፡ በልባቸውም አጽፈዋለሁ። ...እያንዳንዱ ሰው፡ ባልንጀራውን፡ እያንዳንዱም፡ ወንድሙን፡ እግዚአብሔርን እወቅ!” ብሎ አያስተምርም፡ ከታናሹ ጀምሮ እስከታላቁ ድረስ፡ ኹሉ ያውቁኛልና!” ብሎ፡ በነቢያቱ አንደበት፡ በተናገረው መሠረት፡ በቅዱሳት መጻሕፍቱ ውስጥ በተመዘገበው ትንቢታዊ ቃሉ መሠረት፡ ከኪዳን ልቦናው ጀምሮ እስከኪዳን ምሕረቱ ድረስ፡ በኢትዮጵያውያን የልብ ጽላት ላይ፡ በቃል ኪዳን ተቀርጾ ስለሚገኝ ነው።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡
ስለኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት ሓተታ፡፡

ኢትዮጵያውያን፡ ለዚህ መለኮታዊ ቃል ኪዳን፡ ቅድሚያን መስጠታቸውና በእርሱ፡ እስከመጨረሻው መጽናታቸው፡ ይህ አቋማቸው፡ ራሱ፡ እውነተኛቸው፡ የቅዱሱ ኪዳን ሕዝብ መኾናቸውን፡ እስካገኙን መስክሩዋል፡ ዛሬና ወደፊትም ሲመሰክር ይኖራል፡፡ ለዚህም፡ በዓለም ላይ ያሉትን፡ የእግዚአብሔር አማኞች ሃይማኖቶች፡ ክርስቲያኖቹን ጭምር፡ እርስ በርሳቸው እንዲለያዩ ያደረጋቸው፡ በቅዱሳት መጻሕፍቱ ቃላት ላይ የተካሄደው፡ “ፀጉር እስከመሠንጠቅ ያደረሰው” አተረጓጎም መኾኑ፡ በቂ ማስረጃ ነው፡ ይህንም እውነታ፡ ሓዋርያው፡ “በዎች ጉሉ የሚያውቁትና የሚያነቡት፡ በልባችን የተጻፈ መልእክታችን፡ እናንተ ናችሁ፡ እናንተም፡ በሕያው እግዚአብሔር መንፈስ እንጂ፡ በቀለም ባይደለ፡ ሥጋ በኾነ፡ በልብ ጽላት እንጂ፡ በድንጋይ ጽላት ያልተጻፈ፡ በእኛም የተገለገለ፡ የክርስቶስ መልእክት እንደኾናችሁ የተገለጠ ነው፡፡ በክርስቶስም በኩል፡ ወደእግዚአብሔር የሚያደርስ፡ እንዲህ ያለ እምነት አለን፡፡ ብቃታችን፡ ከእግዚአብሔር ነው እንጂ፡ በገዛ እጃችን እንደሚኾን፡ አንዳችን እንኳ ልናስብ፡ ራሳችን፡ የበቃን አይደለንም፡ እርሱም ደግሞ፡ በመንፈስ እንጂ፡ በፊደል ለማይኾን፡ ለአዲስ ኪዳን አገልጋዮች እንኾን ዘንድ አበቃን፡ ፊደል ይገድላልና፡ መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል፡፡” ባለው ቃሉ አብራርቶታል፡፡

ስለዚህ፡ ይህ፡ “በቅዱሳት መጻሕፍት እንደተጻፈ” የሚለው ሓረግ፡ ለኢትዮጵያውያን፡ በሃይማኖት ጸሎታቸው ውስጥ፡ ጥንቱኑም፡ ዛሬም፡ ለመቼውም ጊዜ ሳያስፈልጋቸው ኖርዋል፡ ይኖራልም፡፡

፩፡ “በዙፋኑ ተቀመጠ፡፡”፡-

ከጸሎቱ ወደታች፡ “ለመንግሥቱ ፍጻሜ የለውም!” ብሎ፡ የንጉሥነት ሥልጣኑን የሚገልጽ ስለኾነ፡ “በአባቱ ቀኝ” የተቀመጠው፡ በዙፋን ላይ መኾኑን፡ እግዝፎና እውን አድርጎ ያሳያል፡፡

፪፡ “በሐዋርያት ላይ የወረደውና በኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛነት፡ ዓለሙን በጸጋው የሞላው፡ ቅዱሱ የእውነት መንፈስ ነው፡፡”፡-

የመንፈስ ቅዱስን ማንነት፡ እግዚአብሔርም፡ በቸርነቱ፡ ለሰውና ለቀረው ፍጥረት ዓለም ያበረከተውን በኅ ነገርና የሰጠውን ጸጋ፡ በበለጠ አብራርቶ በማስረዳት፡ የኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት፡ ሊቀር የማይገባውንና ከሌሎቹ ጸሎቶች የጎደለውን ከፍል፡ እንዴት አድርጎ፡ አሟልቶት እንደሚገኝ፡ አስተውሉት!

፫፡ “ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በአበው ልቦና በመሠረታት፡ በነቢያት ቃል ባጸናትና በሐዋርያት ጉባዔ በፈጸማት፡ የእርሱ ሥጋና ደም፡ ለመሥዋዕትነት በሚቀርብባትና የመንፈስ ቅዱስ ጸጋዎች በሚሰጡበት፡”፡-

ይህ፡ በሐዋርያት የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ የሌለው፡ በሠለስቱ ምዕት የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ ደግሞ፡ “ከጉሉ በላይ በምትኾን፡ ሐዋርያት በሰበሰቧት” በሚል ሓረግ የተወሰነውና ለእንዲቷ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን የተሰጠው ማብራሪያ፡ በኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት ውስጥ ብቻ ሊገኝ የቻለው፡ በምን ምክንያት እንደኾነ፡ ከዚህ የሚከተለው ሓተታ ያስረዳችኋል፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

“የሐዋርያት” እና “የሠለስቱ ምዕት” ጸሎታት ሃይማኖት የተዘጋጁት፡ ከክርስቶስ ዕርገትና ከመንፈስ ቅዱስ ርደት (መውረድ) በኋላ፡ በዘመነ ሐዲስ፡ በመጀመሪያው ምዕት ዓመት፡ በኢየሩሳሌም በተሰበሰቡ ሐዋርያትና በ፬ኛው ምዕት ዓመት፡ በኒቅያ በተሰበሰቡ፡ በ፫፻፲፰ ሊቃውንት ሊኾን፡ እነርሱም፡ በአዲስ ኪዳን መሠረት፡ ወደክርስትና እምነት ለገቡት አይሁድ፡ አብዛብና አረማውያን፡ የሃይማኖት ማሳወቂያና ማጽኛ ኾነው እንዲያገለግሉ የተጻፉ መኾናቸው፡ የታወቀ ነው። ለእነሁ ወገኖች፡ በዘመነ ሐዲስ የተሰበሰቡትን የክርስትናን ሃይማኖት እንድታስተምርና እንድትጠብቅ የተቋቋመችው ቤተ ክርስቲያን፡ በሐዋርያት እንደተመሠረተች ተደርጎ የተጻፈው፡ ሐዋርያት ባዘጋጁት የሃይማኖት ጸሎት ላይ ሳይኾን፡ በኋለኛው፡ በሊቃውንቱ የሃይማኖት ጸሎት ላይ መኾኑን አስተውላችሁ ተመልከቱት!

ጥያቄ፡- ይህ ለምን ኾነ?

መልስ፡- ምክንያቱ፡ ግልጽ ነው። በመጀመሪያ ነገር፡ “ኢትዮጵያውያን፡ ከራሳቸው ሰዎች መካከል፡ ጳጳሳትን መርጠው አይችሉ!” የተባለበትን፡ “ፍትሐ ነገሥት” የተባለውን መጽሐፍ ያዘጋጁት፡ እኒህ፡ በኒቅያ የተሰበሰቡት ሊቃውንት መኾናቸው፡ በግብፃውያኑ ተነግሮአል። በዚያ መጽሐፍ ውስጥ፡ ያን የመሰለ፡ ግልጽ ስሕተት የተፈጸመ ከኾነ፡ ይኸም የሃይማኖት ጸሎት በተዘጋጀበት ጊዜ፡ ምናልባት፡ ከማወቅም ኾነ ካለማወቅ የተነሣ፡ ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያውያንን በሚመለከት፡ ሌላ ስሕተት ሊደርስ አይችልም ብሎ ለመደምደም፡ ያዳግት ይኾናል።

የዚህም መነሻ፡ ኢትዮጵያውያን፡ ብፍጥረት መጀመሪያ አንሥተው፡ ዘመነ አበውንና ዘመነ ነቢያትን ባጠቃለለው፡ በብሉይ ኪዳን ዕድሜያቸው ውስጥ፡ ባላለፉት ህልውናቸው ጊዜ፡ ማለትም፡ ኪዳነ ልቦናንና ኪዳነ ኦሪትን ተቀብለው በቆዩበት ጊዜ፡ ይዘውት የኖሩት ሃይማኖትና ሥርዓት፡ በእግዚአብሔር መንግሥት ሥር፡ እምልኮተ እግዚአብሔርንና ሥልጣኑ ክህነትን እዋህዶ ያካተተ መኾኑን፡ እርግጥ፡ በኒቅያ የተሰበሰቡት፡ እኒያ፡ የአዲስ ኪዳን ሊቃውንት የማያውቁ ከኾነ፡ ወይም፡ ያን እውነታ እውቀውት፡ ነገር ግን፡ ለመቀበል፡ ሳይፈልጉ ቀርተው እንደኾነ፡ ያ አላዋቂነት፡ ወይም፡ ያ ዝንባሌ፡ ለዚያ ስሕተት፡ መንሥዔ ሊኾን ስለሚችል ነው።

ስለዚህ፡ የኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት፡ የሐዋርያትንና የሊቃውንቱን የሃይማኖት ጸሎቶች፡ አጠቃልሎና አዋህዶ እንደያዘ ኾኖ፡ በተጨማሪ ግን፡ ኢትዮጵያ፡ ከኹሉ ይልቅ፡ በዘመነ ብሉይ፡ ከኪዳነ ልቦናና ከኪዳነ ኦሪቱ ጊዜ ጀምሮ፡ በእምልኮተ እግዚአብሔርና በሥልጣኑ ክህነት፡ በእግዚአብሔር መንግሥትነትም፡ ቅድሚያና ጥንታዊነት ያላት መኾኗን ለማመልከት፡ ይህ፡ የተጠቀሰው ቃል፡ የኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት፡ አካል ኾኖ መኖሩ፡ ሙሉ አግባብነት አለው።

ምዕራፍ ፪፤ ሃይማኖት፡፡ ስለኢትዮጵያውያኑ የሃይማኖት ጸሎት ሓተታ፡፡

ቀዳሚነቷና ጥንታዊነቷም፡ ከኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ በኋላ፡ በአዲስ ኪዳን መሠረት በተቋቋሙት፡ ዛሬ፡ “እርቶዶክስ” እና “ካቶሊክ” ተብለው በተከፋፈሉት፡ በቅርቡም “ፕሮቴስታንት” ተብለው በተለዩት የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ነው፡፡ ይህንን ይዞታዋንና አቋሟን፡ የአዲሱ ኪዳን መሥዋዕት በኾነው፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም፡ አጽንታና ለፍጹምነት አብቅታ፡ ቤተ መቅደሷንም፡ “ቤተ ክርስቲያን” ብላ ሠይማ፡ ህልውናዋን የቀጠለች በመኾኗ፡ የብቻዋ ስለኾነው፡ ስለዚህ የሃይማኖት ጸሎቷ ቃል ተገቢነት፡ አንዳችም የሚያጠያይቅ ነገር አይኖርም፡፡ ይህ፡ የሃይማኖት ቃል፡ የእግዚአብሔር እውነት ያስገኘችውና በኢትዮጵያውያን የልብ ጸላት ላይ፡ በመለኮት ጥቶች ተጽፎ፡ እንዲህ፡ በሕያውነት ሲነበብ በመኖሩ፡ እናንተም፡ እኔም፡ ኢትዮጵያውያንም ኹሉ፡ እጅግ ደስ ሊለን ይገባል፡፡

ስለኢትዮጵያውያኑ የቃል ኪዳን ጸሎት ሓተታ፡፡

ጥያቄ፡- የዚህን ክፍል ማብራሪያህን ከማብቃትህ በፊት፡ ከዚህ፡ ከኢትዮጵያውያን የሃይማኖት ጸሎት ጋር እንድንጸልየው ስለተደረገውና ማንነታችንን በይበልጥ ስለሚያመላክተው፡ ስለኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት፡ አያይዘህ፡ ዝርዝር መግለጫን ብትሰጠን?

መልስ፡- አዎን! እንደሃይማኖቱ ጸሎት ኹሉ፡ ይህንም፡ የቃል ኪዳኑን ጸሎት ምንነትና ይዘት፡ ከያዘው ታላቅ መልእክት ጋር በዝርዝር ማወቅ፡ ለእያንዳንዱ ኢትዮጵያዊና ለእያንዳንዷ ኢትዮጵያዊት፡ ቀዳሚ ግዴታ ስለኾነ፡ ይህን ቁም ነገር ማንሣታችሁ፡ ተገቢ ነው፡፡ በዚህ ጸሎት ውስጥ ስለተካተቱትና ኢትዮጵያዊዉን ሰው ስላስገኙት፡ ስለሰባቱ ቅዱሳት ቃል ኪዳናት፡ ቀደም ብለውና ተከታትለው በታተሙት መጻሕፍቱ ውስጥ የሠፈሩትን ዝርዝር ማብራሪያዎች እትዘነግታቸውም፡፡ ይልቁንም፡ የዚህ፡ ውይይታችን፡ ፊታውራሪ በኾነው፡ በአንደኛው ውይይታችን ላይ፡ በየራሳቸውና በአጠቃላይ፡ የተሰጡትን ሓተታዎች፡ ከዚህ ጋር አያይዛችሁ ልታስታውሷቸው እስፈላጊ ይኾናል፡፡

እርግጥ ነው! በእግዚአብሔር ፊት፡ በእውነትና በመንፈስ የሚቀርብ፡ ተሰሚነትና ተቀባይነት ያለውን አምልኮ ለመፈጸም፡ የሚጸልዩትን ግናቸውንም ጸሎት፡ ያወቁትና የተረዱት፡ ያመኑበትም ሊኾን እንደሚገባ፡ ግንኛውም እውነተኛ ምእመን ይገነዘበዋል፡፡ ነገር ግን፡ በየዘመናቱ እየተነሣና እያለፈ፡ በሥጋ ልደት ሲወርድ ሲዋረድ፡ ከዚህ የደረሰውን ኢትዮጵያዊ ትውልድ፡ ዛሬ በሕይወት ያለውን ጨምሮ፡ በማንነቱና በህልውናው ረገድ ችግር ሲያደርስበት፡ ሲጎዳውም የኖረው፡ አኹንም እየጎዳው ያለው፡ ይህንን የቅዱሱ ኪዳን ሃይማኖቱን፡ ከሕጻንነቱ ጀምሮ፡ አፋን በፈታበት እናት ቋንቋውና በተገቢው ሥርዓተ ትምህርት እንዲያውቅ ባለመደረጉ መኾኑ ተረጋግጦ የታወቀ እውነታ ነው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

በተለይም፡ ከእግዚአብሔር በተማረው ትምህርት ብቻ ጠብቆት የኖረውን፡ የቃል ኪዳን ሃይማኖቱን ሊያስከዱት፡ የበግ ለምድ ለብሰውና በዘመናዊው ሥርዓት ትምህርት ውስጥ ተሠውረው የመጡበትን ጠላቶችን ሊቋቋማቸው ይቃተው፡ ከዚህ ጉድለቱና ደካማነቱ የተነሣ መኾኑ፡ ሊታበል ከቶ አይቻልም፡፡

እንዳንድ ቤተሰቦች፡ ልጆቻቸውን፡ “የቂስ ትምህርት ቤት” ይባል ወደነበረው (በአኹኑ ዘመን ግን፡ እርሱውም ወደቀረው) የትምህርት ገበታ የሚልኩ ቢኖሩም እንኳ፡ በዚያ ገበታ ይቀርብ የነበረው ትምህርት፡ ለሕጻናቱ ይሰጥ የነበረው፡ ትርጉሙ፡ በማይገባቸው፡ በግእዝ ቋንቋ ብቻ በመኾኑ፡ የአላዋቂነቱን መጠን፡ በበለጠ ከፍ አድርጎ አባብሶታል፡ ሕጻኑ ካደገ በኋላ፡ በዚህ መልክ ባገኘው የቃል ትምህርቱም ቢኾን፡ ዘወትር በሚደግመውና በሚሰማው ጸሎቱ አማካይነት፡ ሃይማኖቱን እንዳያጠናክርበት እንኳ፡ የጸሎቱ ቋንቋ የኾነውን የግእዝን ፍቺውን ስለማያውቀው፡ በጸሎቱ አማካይነት ከፈጣሪው ጋር የሚያካኪደው ግንኙነት፡ ከቶውንም፡ ከልቦናው፡ በተፈጥሮው ከሚገነዘበው በቀር፡ በአእምሮው ተረድቶ፡ ሊሠምርለት ሳይችል እንደኖረ፡ በማንም አስተዋይ ተመልካች ዘንድ፡ በቀላሉ ይታወቃል፡፡

ስለዚህ፡ ለዚህ ችግር፡ በቀደመው ጊዜ የነበረው መፍትሔ፡ ራሱን፡ ግእዝን፡ ፊደሉን፡ ንባቡንና አጻጻፉን ብቻ ሳይኾን፡ የቋንቋውን ትርጉምና የሰዋሰዉን ሥርዓት ጭምር፡ ለእያንዳንዱ ኢትዮጵያዊና ለእያንዳንዷ ኢትዮጵያዊት፡ ከሕፃንነት ጀምሮ ማስተማሩ ነበረ፡ ጻዱ ግን፡ ያ፡ ስላልኾን፡ በአኹኑ ጊዜ ያለው ምርጫ፡ አንድ ብቻ ኾኖ ይታያል፡ እርሱም፡ ለወደፊቱ፡ ግእዝን፡ በትምህርት እንዲያውቅ ማብቃቱ ሲኾን፡ እስከዚያው ድረስ ግን፡ ጸሎቱን፡ ለኹለቱም ልሳናት፡ ምንጭ የኾነው ግእዙና መንጋገርያው የኾነው ኢትዮጵያኛው (ዐማርኛው)፡ በትርጉም፡ ጎን ለጎን በሚጼዱ፡ በኹልት አዕማድ ተጽፎ እንዲቀርብ ማድረግ ይኾናል፤ ይኹን እንጂ፡ አኹን ያለው ዕድል፡ በዚህ፡ በኢትዮጵያኛው ፍቺ ብቻ ጽፎ ማስነበብ ኾኖ ተገኝቷል፡፡

ግእዝ፡ ለኢትዮጵያዊው ትውልድ፡ እናንተንና እኔን ጨምሮ፡ የማንነቱ፡ አንዱ፡ የተለየ መታወቂያ ሀብቱ ስለኾነ፡ በሰዋሰው ሥርዓቱ፡ የጠራ፡ በቃላቱ የበለጸገና በሥነ ጽሑፉ የተሟላ የኾነውን፡ ይህን፡ እናትና መሠረታዊ ቋንቋ፡ ዛሬም፡ ወደፊትም፡ ለምንጊዜውም ቢኾን፡ በማስተማር ማሳወቅ የሚገባና የሚያስፈልግ፡ ትውልዱም፡ ይህንኑ ልሳኑን በመማር፡ ማወቅ የሚገባውና የሚያስፈልገው መኾኑን፡ በዚህ አጋጣሚ፡ እዚህ ላይ፡ አበክሬ እንድንልጽላቸው ግዴታዬ ይኾናል፡፡

የሃይማኖቱ መሠረቶች እንደኾኑት፡ እንደዓሠርቱ የእግዚአብሔር ቃላትና እንደሌሎቹ፡ የሃይማኖት፡ የምስጋናና የሰላምታ ጸሎታት ኹሉ፡ ይህም የቃል ኪዳን ጸሎት፡ በኢትዮጵያውያን የልብ ጽላት ላይ፡ በመንፈስ ቅዱስ ጣቶች ተጽፎ፡ ቅዱሱ ኪዳን፡ በእነርሱ ማደሪያነት፡ ገዢና ሕያው ኾኖ፡ እነርሱም፡ በእርሱ ሕያዎን ኾነው፡ መልካሙን የኢትዮጵያዊነት ጸጋ፡ ሕይወት አድርገውት፡ ይኸው እስከዛሬ ኖረዋል፡ ዛሬም እየኖሩት ናቸው፤ ወደፊትም፡ ለዘለዓለም ይኖሩታል፡፡

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡
ስለኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት ሐተታ፡፡

ኢትዮጵያውያን፡ እንዲህ፡ ሕይወት አድርገውት የኖሩት፡ እየኖሩ ያሉትና ወደፊት የሚኖሩት፡ ማለትም፡ በእነርሱ ሰውነት ላይ ሕያው ኾኖና ገዝፎ የኖረው፡ እየኖረ ያለውና የሚኖረው፡ ሰባቱን ቃል ኪዳናት የያዘው ቅዱሱ ኪዳን፡ በጽሑፍ ሠፍሮ የሚሰማበትንና የሚነበብበትን፡ የኢትዮጵያውያንን የቃል ኪዳን ጸሎት፡ እናንተ፡ በየዐረፍተ ነገሩ እያሰማችሁኝ፡ እኔ፡ ማብራሪያውን እየሰጠኝችሁ፡ እንደሃይማኖቱ ጸሎት፡ ከዚህ በሚቀጥለው መልክ እንወያይበታለን፡፡

ጥያቄ፡- መልካም! ምን ዓይነት መልእክታዊ ቀላም ነገርን እንደያዘ፡ በቅድሚያ እያብራራህ ልታስረዳን የሚያስፈልገው፡ “እኛ ኢትዮጵያውያን፡ እግዚአብሔር ለሰው ልጆች፡ የሰጣቸውን ቃል ኪዳናት፡ ጠብቆ በኖረው፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነታችን እናምናለን፡፡” ስለሚለው፡ ስለጸሎቱ መግቢያ ይኾናል፡፡

መልስ፡- አምን! ግዙፉን ፍጥረት ዓለም፡ በፈጣሪነቱ፡ “እምነበ አልቦ፡ ነበ ቦ”፡ ማለትም፡ “ካለመኖር፡ ወደመኖር” የመጣ እግዚአብሔር፡ በመጀመሪያው ዘመን፡ በአዳምና ሔዋን የወጠነውን፡ ከዚያም፡ በኖን፡ በመልክ ጼዴቅ፡ በአብርሃም፡ በሙሴና በዳዊት እያጠናከረ የቀጠለውን እና በመጨረሻው ዘመን፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በድንግል ማርያም የፈጸመውን፡ “ቅዱሱ ኪዳን” የተባለውን፡ ባለሰባት ምዕራፍ የቃል ኪዳን ስምምነት፡ ሰማቸው፡ እዚህ ላይ በተገለጸው፡ በእኒህ ተዋዋሮቹ ምርጦቹ አማካይነት ተካይዶ (ተማምሎ) የሰጠው፡ ለመላው የሰው ዘር፡ ለእያንዳንዱም ሰብአዊ ፍጡር፡ በነፍስ ወከፍ፡ ለኹሉም እንጂ፡ ለኢትዮጵያውያን ብቻ አለመኾኑን፡ በቅድሚያ ልታስተውሉት የሚገባ እውነታ ነው፡፡

እግዚአብሔር፡ እነዚህን ቃል ኪዳናት፡ ለመላው የሰው ልጆች ኹሉ እንጂ፡ ለኢትዮጵያውያን ብቻ ለይቶ ያልሰጠ መኾኑን፡ አጥብቃችሁ እንድታስተውሉት በግድ የሚያስፈልጋችሁ መኾኑን፡ እዚህ ላይ፡ እኔም፡ እንደገና አበክሬ አስታውቃችሁ ዘንድ፡ እናንተም፡ በእርግጥ ታውቁት ዘንድ አግባብ ይኾናል፡፡ ምክንያቱም፡ ፈጣሪ፡ ኢትዮጵያውያንን፡ በቀሩት የዓለም ሕዝቦች ዘንድ፡ ላቆመው ለሰፊው የጸጋ ሚዛን፡ መሥፈሪያ፡ ለሚሰጠውም የመጨረሻ ፍርድ፡ መፋረጃ ያደረገበት አምላካዊ ምክንያት የሚመነጨው ከዚህ እውነታ በመኾኑ ነው፡፡

መለኮታዊ ቸርነቱ፡ እንዲህ፡ ለኹሉ ሰብአዊ ፍጡር የተበረከተ ሲኾን፡ ነገር ግን፡ ይህን፡ የቃል ኪዳን ስጦታውን፡ ኹሉም ሰብአዊ ፍጡር አልተቀበለውም፤ ለምሳሌ፡ በመጀመሪያው፡ በአዳምና ሔዋን ቃል ኪዳን ሰጦታው ላይ፡ በኖን ዘመን ደርሶ እንደታየው ማለት ነው፤ በእግዚአብሔር እምነትና አምልኮት ላይ የተመሠረተውን፡ ያን፡ የመጀመሪያ የጋብቻ ቃል ኪዳን፡ በዚያን ዘመን፡ ከአንዲት ሚስቱና ከምስት ልጆቹ ጋር አከብሮ የተቀበለና ፈጽሞ የተገኘ፡ እንደ ኖን ብቻ ነበር፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

በዚያን ጊዜ፡ በምድር ገጽ በርካተው የነበሩት፡ የቀሩት የሰው ልጆች፡ በሙሉ፡ እንዳቸውም አክብረው እንዳልተቀበሉትና ፈጽመውትም እንዳልተገኙ፡ ከዚህ ዓመፃቸው የተነሣም፡ ኖላና ቤተሰቡ ብቻ ሲተርፉ፡ እነርሱ ግን፡ ሹሉም፡ በጥፋት ውኃ ተደምሰው እንዳለቁ ይታወቃል። በተከታታዮቹ ቃል ኪዳናትም ላይ የደረሰው ዕድል፡ ይኸው ዓይነት መኾኑን፡ ዛሬ፡ በመላው ዓለም ላይ፡ በተለያዩት የሰው ልጆች ቋንቋዎች ተተርጉመው የሚነበቡት ቅዱሳት መጻሕፍት ይመሰክራሉ።

እግዚአብሔር፡ ሰብአውያን ፍጡሮቹ፡ በምድርና በሰማይ፡ በሥጋና በነፍስ፡ ለጊዜውና ለዘለዓለም፡ ያለልዩነትና ያለአድልዎ፡ በመልካም ሕይወት ይኖሩባቸው ዘንድ፡ ሊገለጽ በማይቻል ቸርነቱና ለጋሥነቱ፡ ለሹሉም የሰጣቸውን፡ እነዚህን፡ ሰባቱን ቃል ኪዳናት፡ ከአዳምና ሔዋን ጀምረው፡ እንደኖን፡ በእርሱና ከእርሱም በኋላ፡ በሌሎቹ እማካይነት፡ ባልተቋረጠ ይዘት የተላለፉላቸውን፡ እነዚህን፡ ሰባቱን ቃል ኪዳናት፡ በየራሳቸው የመምረጥ ነጻነታቸውና የመወሰን ሥልጣናቸው ተጠቅመው፡ በሙሉ ተቀብለውና አክብረው፡ ጠብቀውና ፈጽመው የተገኙ፡ ኢትዮጵያውያን ብቻ ኾኑ!

ስለዚህ፡ “እኛ ኢትዮጵያውያን” የሚለው መነሻ፡ እንዲኖር አስፈላጊ የኾነውም፡ በዚህ ምክንያት መኾኑን ልታውቁት ይገባል። እኒህ፡ ሰባቱም ቃል ኪዳናት፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ ተቀባይነትንና ተከባሪነትን አግኝተው፡ ተጠብቀውና ተፈጽመው የኖሩት፡ በኢትዮጵያዊው ሰውነትና በኢትዮጵያዊነት ባሕርይ ስለኾኑ፡ ይህ ሰውነትና ባሕርይ፡ “የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነት” ይባላል፡ እርሱም፡ “ሃይማኖት” ኾኖ የሚታመንበት፡ “ምግባር” ኾኖ የሚሠራበት፡ “ሥርዓት” ኾኖ የሚኖርበት ሊኾን ችሏል።

ጥያቄ፡- መልካም! የሚቀጥለው፡ የጸሎቱ ዓቢይ ዐረፍተ ነገር፡ እንዲህ በሚል ቃል የሚነበብ ነውና፡ በዘመናት ስለተከፋፈለው፡ ታላላቅ ቁም ነገሮችንም ስለያዘው፡ ስለዚህ፡ የጸሎቱ መሠረታዊ መነሻ፡ ያለህን ማብራሪያ ቀጥላለን!

“አምላካችን፡ ይህን ኢትዮጵያዊ ሰውነት፡ በመጀመሪያው የአበው ዘመን፡ በአዳምና ሔዋን ሥርዓት ጋብቻ፡ በኪዳን ልቦና መሠረተው፡ ከዚያም፡ በኖን ቀስተ ደመና፡ በመልክ ጼዴቅ ተርባንና በአብርሃም ግርዛት፡ ገንብቶ አሳደገው፡ በመካከለኛውም የሕግ ዘመን፡ በሙሴ ጽላትና በዳዊት ዜፋን አዋቅሮ፡ የኢትዮጵያዊቷን ንግሥት፡ የማክዳንና የአሥራኤላዊዉን ንጉሥ፡ የሰሎሞንን የዘር ሓረንቶ በማዋሃድ፡ በኪዳን ላሪት አከናውነው፡ በመጨረሻውም የሕይወት ዘመን፡ ከዚህ ምሉእ ትውልድ ከተገኘችው፡ ከድንግል ማርያም በተወለደው ልጅ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ሥጋና ደም አጽንቶና ዘለዓለማዊዉን ዘውድ አቀዳጅቶ፡ በኪዳን መንፈስ ቅዱስ ፈጸመው።”

ምዕራፍ ፪፤ ሃይማኖት፡፡ በለኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት ሐተታ፡፡

መልስ፡- እዚህ ላይ፡ እንግዲህ፡ ልብ አድርጋችሁ አስተውሉ! ይህ ጸሎት፡ እየራሳችሁን፡ እንደመሰታወት፡ በዓይነ ሕሊናና በዓይነ መንፈስ፡ በምልዓትና በጥልቀት የምትመለከቱበት ልዩ መድረክ ነው፡፡ ዛሬ ሕያው ኾኖ እየኖረ ያለው፡ የእያንዳንዳችሁ ኢትዮጵያዊ ሰውነት፡ ምንና ማን እንደኾነ፡ በማንና ከየትስ ተነሥቶ፡ ከዚህ እንደደረሰ፡ ከሥሩ፡ ከመሠረቱ፡ በዚህ ጸሎት እያረጋገጣችሁ፡ ለእየራሳችሁ ታላላቅነት፡ ሥሩ፡ መሠረቱ ከኾነው፡ ከራሱ ከእግዚአብሔር ተነሥቶ፡ በአዳምና ሔዋን በኩል ለበቀለው ሐረግ፡ የዛሬው ፍሬዎቹ፡ በአዳምና ሔዋን ላይ ለቆመውም ሕንፃ ጉልላቱ፡ እናንተው ኾናችሁ፡ እየራሳችሁን ታገኙታላችሁ፡ ይህ እውነታ፡ በእየራሳችሁ ማንነት ገዝፎ በምታገኙበት ጊዜ፡ “ለካ፡ እኔ፡ እንዲህ ነኝና!” እያላችሁ በእንክሮ ከመደነቅና በፍጹም ደስታ ከመዋጥ ጋር፡ በየአፍታው፡ በየልዩነትሁ ውስጥ የሚሰማችሁ የእርካታና የአመሰግናነት ስሜት፡ በቃላት ሊገለጽ ከቶ አይቻልም፡፡

በዚህ የጸሎት ቃል፡ ዘወትር፡ በእየራሳችሁ ውስጥ፡ ለእየራሳችሁ የምታሰሙት የምሥራች ዜና፡ “እኔኮ፡ በቃል ኪዳን የማመልከው ፈጣሪዬ፡ በመጀመሪያው የአበው ዘመን፡ በኪዳን ልቦና ከመሠረተው፡ ከአዳምና ሔዋን ሥርዓተ ጋብቻ ያሰጥኝ ነኝ፡ ከዚያም፡ ሕይወቴን፡ በኖኅ፡ የቀስተ ደመና፡ በመልክ ጼዴት፡ የቀረባንና በአብርሃም፡ የግርዛት ምልክቶች ጠብቆና ተከላክሎ፡ መግባቱ ያሳደገኝ ነኝ፡ በመካከለኛውም የሕግ ዘመን፡ በሙሴ ጽላትና በዳዊት ዜፋን አጐልሞሶ፡ የኢትዮጵያዊቷን ንግሥት፡ የማክዳንና የእሥራኤላዊውን ንጉሥ፡ የሰሎሞንን የዘር ሐረጎች በማዋሐድ፡ በኪዳን አረት፡ ለዓቅመ አዳም፡ ወይም፡ ለዓቅመ ሔዋን ያደረሰኝ ነኝ፡ በመጨረሻውም የሕይወት ዘመን፡ ከዚህ ምሉእ ትውልድ ከተገኘችው፡ ከድንግል ማርያም የተወለደው ልጅ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በመስቀል ላይ የቆረሰው ቅዱስ ሥጋውና ያፈሰሰው ክቡር ደሙ፡ ባሠረፀው፡ በኪዳን መንፈስ ቅዱስ ጸጋ፡ ለእግዚአብሔር ልጅነት፡ ለመንግሥቱ ወራሽነትና ለእውነቱ አገልጋይነት አብቅቶ፡ ይኸው፡ ዘለዓለማዊውን ዘውድ ያቀዳጀኝ ነኝ፡” የሚል ኾኖ ታገኙታላችሁ፡፡

ኢትዮጵያዊው፡ ይህን ምንነቱንና ማንነቱን፡ ለሚያመልከው ፈጣሪው፡ ለራሱና ለሌላውም ሰብአዊ ፍጡር፡ በቃል ኪዳን ሃይማኖቱ አረጋግጦ፡ በይፋ በማሳወቅ ይመሰክራል፡፡ የሚመሰክረውም፡ ከበቂ ማስረጃዎቹና ዋቢዎቹ ጋር፡ ሰባቱም የቅዱሱ ኪዳን ምልክቶች፡ በሕይወቱና በሰውነቱ ላይ፡ በረቂቅና በግዙፍ መልካቸው ታትመው፡ እየኖራቸውና እየሠራባቸው በሚታየው የህልውና ሥርዓቱ ነው፡፡ ይህም ሥርዓቱ፡ ከዚህ በታች ተተንትኗል፡-

፩ኛ፡ “ኪዳን አዳም ወሔዋን” የተባለውን፡ “አንድ ወንድ፡ በአንዲት ሴት፡ አንዲት ሴት፡ በአንድ ወንድ ተወሰነው ይኑሩ!” በሚል መመሪያ፡ በመጀመሪያው ቃል ኪዳን የኾነው ጋብቻ የተመሠረተበትን፡ የእግዚአብሔርን ፈቃድ፡ በተቀደሰ ትዳር አክብሮ በመፈጸም የሚኖር መኾኑ፡ በራሱ ሕይወት ተረጋግጦ ይታወቃል፡፡ (ብሕትውናና ምንነቱንናም፡ በተለየው መንፈሳዊ ትርጉማቸው፡ በዚህ ሥርዓት ይካተታሉ፡፡)

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

፪ኛ፡ “እናንተ፡ አምልኩኝ! እኔም፡ እጠብቃችኋለሁ!” የሚለውን የመለኮትን ቃል በመከተል፡ የሰው ልጆች፡ በቅዱሱ ኪዳን ሃይማኖት ጸንተው ከተገኙ፡ ከማናቸውም የተፈጥሮና የሰው-ሠራሽ ጥፋት ይድኑበት ዘንድ፡ እግዚአብሔር፡ በአባታቸው፡ በኖኅ አማካይነት፡ በቃል ኪዳን የሰጣቸውን፡ ባለሦስት ቀለማት የቀሰተ ደመና ምልክት፡ የቀደሙት አባቶቹና እናቶቹ፡ በቅድሚያ ሲሠሩበት እንደኖሩት፡ አኹንም፡ “ኢትዮጵያ፡ ታበጽሕ እደዊሃ ኀበ እግዚአብሔር” እና “ሞላ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ” የሚሉት መለኮታውያን ትእምርተ ቃላት፡ በመካከሉ ተዋሕደው በማጎተምነት የሠፈሩበትን፡ ይህንን፡ የአረንጓዴ፡ ብሔርና ቀይ ቀለማት ቅስት፡ ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማው አድርጎ እየሠራበት ያለው፡ እርሱ፡ ኢትዮጵያዊው ብቻ፡ መኾኑ፡ ለዚህ ለኢትዮጵያውያኑ የቃል ኪዳን ጸሎት አማናዊነት፡ ሌላው ምስክር ነው።

፫ኛ፡ በመጀመሪያው መልክ ጼዴቅ ተመሥርቶ፡ በመካከለኛው መልክ ጼዴቅ ተጠናክሮና በመጨረሻው መልክ ጼዴቅ ለፍጹምነትና ለዘላለማዊነት የበቃው፡ የዛሬው የቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊነት ሕያው ፍሬ፡ እርሱ ራሱ መኾኑን፡ በዚህ የቃል ኪዳን ጸሎቱ ያረጋግጣል፡ ይህ ቀኝም ነገር ሲብራራ፡-

- የእግዚአብሔር መልክ በኾነችው፡ በረቂቋ ነፍስና በግዙፉ ሥጋ ተፈጥሮ፡ በመንፈስ ቅዱስ፡ የእግዚአብሔር ልጅ የመኾንን ክብር፡ በክርስቲና የጥምቀት ጸጋ የተቀዳጀው፡

- የሴም፡ የካምና የያፌት ነገዶች ተዋሕደውበት፡ የአንድ ኖኅ ዘርነቱ የተረጋገጠበት፡

- በኪዳነ ልቦና ተመሥርቶ፡ በኪዳነ አሪት ጸንቶና በኪዳነ መንፈስ ቅዱስ ተፈጽሞ፡ ለቅዱሱ ኪዳን የበቃው፡

- ቤተ ሕዝብነትን፡ ቤተ ምልክናንና ቤተ ክህነትን አጠቃልሎ የያዘው፡ በመልክ ጼዴቅ፡ “ኢትዮጵያዊ” የሚያሰኘውን መብትና ግዴታ ወርሶ የሚገኘው የዛሬው ሰው፡ እርሱ መኾኑን፡ ለራሱ፡ ለፈጣሪውና ለፍጥረተ-ሰው በአዋጅ ይመሰክራል ማለት ነው።

ይህን እውነታ፡ ኢትዮጵያዊው፡ በየምክንያቱና በተለያየው በዓሉ ላይ፡ “ጠበል ጠዲቅ” ብሎ፡ በሥነ ሥርዓት በሚያቀርበው፡ የመልክ ጼዴቅ የቃል ኪዳን ምልክት በኾነው ኅብስትና ጽዋ፡ ህልውናው፡ በሕያውነት እንዲቀጥል አድርጎታል።

፬ኛ፡ ኢትዮጵያውያን፡ በሥጋ መገረዝን ብቻ ሳይኾን፡ በይበልጥ፡ በልብ መገረዝን፡ ጥንት፡ ከአብርሃም በፊት ጀምረው፡ በኪዳነ ልቦና የአምልኮተ እግዚአብሔር ሃይማኖታቸውና ምግባራቸው፡ ሲፈጽሙት የኖሩት ሥርዓታቸው መኾኑ፡ በኋላም ዘመን፡ ይህንን የግርዛት ሥርዓት፡ አብርሃም፡ በኢትዮጵያዊው መልክ ጼዴቅ አማካይነት፡ አውቆትና ተምሮት፡ ተባርኮም፡ በሃይማኖት እንዲቀበለውና በምግባር እንዲያጸናው በመደረጉ ምክንያት፡ ይኸው የግርዛት ሥርዓት፡ በመለኮታዊው ቃል ኪዳን መጠናከሩ ይታወቃል።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡ ስለኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት ሐተታ፡፡

ኢትዮጵያዊው፡ በዚህ እውነታና በመጨረሻ፡ ለኃጢአት ስርየት በፈሰሰው፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ደም፡ የአዲስ ኪዳን ዘለዓለማዊ ቅድስና በተሰጠው፡ እርሱም፡ በኢትዮጵያዊ ሰውነቱ በተቀበለው፡ ሥጋዊና መንፈሳዊ ግርዛቱ አምኖ፡ የቅዱሱ ኪዳን ሃይማኖቱንና ምግቡን፡ እንደአብርሃም፡ ለፍጹምነት ለማብቃት የታደለ፡ ወደዚህ ግብ ለመድረስ፡ ከረቂቃነትና ግዙፋነት ኃይላት ከሚወረወርበት ጦር አንጻር፡ በቆራጥነት የሚጋደል ሰብአዊ ፍጡር መኾኑን፡ በዚህ የቃል ኪዳን ጸሎት ዘወትር እያስታወሰ፡ ገድሎን ይቀጥላል፡፡

ለአምልኮውም፡ ለምስጋናውም፡ ለሰላምታውም፡ ለአቤቱታውም፡ በደስታውም፡ በመከራውም፡ ለትንሹም፡ ለትላቁም፡ ለሹሉም ነገር፡ እጆቻቸውን፡ ወደፈጣሪያቸው ብቻ የሚዘረጉት ኢትዮጵያውያን፡ እስከዚያ ዘመን ድረስ፡ ማለትም፡ ከአዳምና ሔዋን ጀምሮ፡ ታቦተ ጽዮን ወደኢትዮጵያ እስከመጣችበት፡ እስከነገሥተ ሳባና እስከአጂቀዳማዊ ምኒልክ ጊዜ ድረስ፡ በእግዚአብሔር መንግሥት ሥር እየተዳደሩ፡ ፈጣሪያቸውን ያመልኩ የነበሩት፡ በኪዳን ልቦና እንደነበረ፡ ይህ የቃል ኪዳን ጸሎት፡ ኢትዮጵያዊውን ያስታውሰዋል፡፡ ይህ እውነታም፡ “ኢትዮጵያ ታበጽሕ እደዋሃ ገብ እግዚአብሔር፤ ...እግዚአብሔርሰ ንጉሥ ውእቱ አምትድመ ዓለም፤ ...ይገንዩ ቅድሚሁ ኢትዮጵያ፤ ...መሆብከው ሲሳዩ ለሕዝብ ኢትዮጵያ፤” ማለትም፡ “ኢትዮጵያ እጆቿን ወደእግዚአብሔር ትዘረጋለች፤ ...እግዚአብሔር፡ ግዙፉን ዓለም ከመፍጠሩ በፊትም ንጉሥ ነው፤ ...ኢትዮጵያውያን፡ በፊቱ ቆመው የሚያመለግኑት ዜጎቹ ናቸው፤ ...አንተ ንጉሣቸው፡ እግዚአብሔር፡ ለኢትዮጵያ ሕዝብ፡ ለሕይወታቸው የሚያስፈልጋቸውን ሹሉ ሰጠሃቸው፤” በሚለው የዘሊያት ቃል ተረጋግጦለት አብቅቷል፡፡

፳፭ ፡፡ ጽኑ፡ ኢትዮጵያዊው፡ በዚህ የቃል ኪዳን ጸሎት፡ ስለሰላምና ከእግዚአብሔር ስለተቀበለው ጽላተ ኪዳን፡ በሚመስጥበት ጊዜ፡ ለቅዱሱ ኪዳን በበቃው ኢትዮጵያዊ ሰውነቱና ልቦናው ውስጥ እያለ ትዝታዎች፡ በዓይኑ ሕሊናው ይመለከታቸው ዘንድ፡ ሕያው ሽግግር መጥተው ይደቀኑበታል፡፡ ከእነዚህ መካከል፡ በዋናነት ሊወሳ የሚገባውን ዓቢይ ምክንያት፡ እዚህ ላይ እጠቅሳለሁ፡፡

ይህም፡ እሥራኤላዊው መብ፡ ተወልዶ ካደገበት፡ ከግብፅ፡ ወደኢትዮጵያ እንዲኮበልል፡ በዚያም፡ ኢትዮጵያዊት ግስት አግብቶና ልጆችን ወልዶ፡ ለአርባ ዓመታት እንዲኖር፡ ስለሥነ ፍጥረት፡ ስለዓሠርቱ ትእዛዛት፡ ስለአምልኮተ እግዚአብሔርና መሥዋዕት አቀራረብ፡ ቤተ ሕዝብን፡ ቤተ ምልክትንና ቤተ ክህነትን አዋሕዳ ስለያዘችው፡ የእግዚአብሔር መንግሥት አስተዳደር ተምሮ እንዲያውቅ፡ በመጨረሻም፡ የእሥራኤል ልጆች፡ ይኖሩበት ከነበረው የባርነት ግዛት ነጻ ያወጣቸው ዘንድ፡ እግዚአብሔር፡ ከኢትዮጵያ፡ ወደግብፅ እንዲልከው መነሻ የሆነው ዓቢይ ምክንያት ነው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ያም ምክንያት፡ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ተጽፎ፡ እንዲህ በሚል ቃል ይነበባል፡- “ሙሴ፡ ካደገ በኋላ፡ የፈርዖን የልጅ ልጅ እንዳይባል፡ በሃይማኖት፡ ‘እምቢ!’ አለ፡ ለጊዜው፡ በኃጢአት ከሚገኝ ደስታ ይልቅ፡ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር፡ መከራ መቀበልን መረጠ፡ ከግብፅም ብዙ ገንዘብ ይልቅ፡ ስለክርስቶስ፡ የመስቀል መከራን መቀበል፡ እጅግ የሚበልጥ ባለጠግነት እንዲኾን አውቋልና። በሃይማኖት፡ የንጉሡን ቍጣ ሳይፈራ፡ በግብፅ አገር ኖረ፡ ብድራቱን ተሰፋ አድርጎ፡ ከሚታየው ይልቅ፡ የማይታየውን ሊፈራ ወድዷልና።”

ከዚህ የሙሴ ዜና ሕይወት የተነሣ፡ ኢትዮጵያዊው፡ የዚህ የሃይማኖት ተጋዳይ፡ ታማኝና ጀግና እርበኛ ፍሬ በመኾኑ፡ ራሱን፡ ለዚህ ገድልና ድል ማብቃት እንደሚገባው በማመን፡ እርሱም፡ በየአፍታው ነቅቶና በቅቶ፡ የበኩሉን ግዳጅ ለመቀጠል፡ በተጠንቀቅና በቆራጥነት ተዘጋጅቶ እንዲገኝ፡ የቃል ኪዳን ጸሎቱ ዘወትር ያነቃቃል።

ሰው፡ ጥንት፡ ገና፡ በፍጥረት መጀመሪያ፡ “እግዚአብሔር፡ ሰውን፡ በመልክ ፈጠረ! ...ሰውም፡ ከእኛ፡ እንደአንዱ ኾን!” በተሰኘው ሉዓላዊ ተፈጥሮው ምክንያት፡ የዓሥሩ ቃላት ታቦት፡ ከልቦናው ጋር አብራው ተፈጥረ፡ አብራው ስትኖር ሣለ፡ እያደር፡ የሰው ልጆች ኹሉ፡ አንድ አንድ እያሉ ሲተወዋት፡ የመልክ ጼዴቅ ትውልድ በኾኑት፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ ብቻ፡ ምንም እንኳን በሌለበት ባሕርይዋ፡ ህልውናዋን ቀጠለች።

“መካከለኛ” በተባለው፡ በኋለኛው የሕግ ዘመን ግን፡ ስለወዳጆቹ፡ ስለአብርሃም፡ ስለይስሐቅና ስለያዕቆብ ሲል፡ የቃል ኪዳን ልጆቹ ሊያደርጋቸው የፈለጋቸው፡ “እሥራኤል” የተባሉት ወገኖች፡ በፈጸሙት የክህደት፡ የዐመፅና የምንዝርና ኃጢአታቸው ምክንያት፡ እግዚአብሔርን፡ እርሱ በሚወድደው፡ በእውነትና በመንፈስ ከሚያመልኩት ይልቅ፡ የሚታይና የሚዳሰስ አካል ያለውን ጣዖት መረጡ፤ እርሱም፡ የባለሟሉን የሙሴን አማላጅነት ተቀብሎ፡ እንደፍላጎታቸው ያመልኩት ዘንድ ስለተሰማማ፡ ያቸው፡ በልቦናቸው ውስጥ ያለቸው፡ የዓሥሩ ቃላት ታቦት፡ በመለኮት ጣቶች፡ በጽላት ላይ ተጽፋና ገዝፋ፡ በቃል ኪዳን ተሰጠቻቸው፡ ይኹን እንጂ፡ እነርሱ፡ ከቀደመው ኃጢአታቸው “ይባስ!” ብለው፡ እኹንም፡ ከዚህ ቃል ኪዳናቸው ውጪ፡ በሃይማኖታቸውና በእምልኳቸው፡ በምግባራቸውና በኑሮአቸው፡ ፈጽመው፡ የፈጣሪያቸው ተቃዋሚዎች ኾነው በመገኘታቸው፡ በዚህ ኃጢአታቸው፡ እነርሱም፡ መኖሪያቸው ኢየሩሳሌምም ሊጠፉ ግድ ኾኖ ተገኘ።

በጊዜው ተፈጽሞ ከታየው፡ ከዚያ ፍርድ የተነሣ፡ እርሷ፡ ጽላተ ኪዳን፡ ከነታቦቷ፡ ቀደም ብላ፡ ወደኢትዮጵያ ኼዳ፡ የትስብእቱ ዘመን እስኪደርስ ድረስ፡ በኢትዮጵያውያን ዘንድ፡ በአደራ ስትጠበቅና ስትመለከ እንድትቆይ፡ በፈጣሪ ተወስኖ ኖሮ፡ ይኸው ውሳኔ፡ በሥራ ላይ ዋለ።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡
ስለኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት ሐተታ፡፡

የመጨረሻውም የሕይወት ዘመን ደርሶ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከድንግል ማርያም፡ ሰው ሾኖ በመወለዱና በምድር ላይ በመመላለሱ፡ በፈጸመውም የቤዛነት መሥዋዕትነቱ፡ ይህችው ጽላተ ኪዳን፡ ከነታቦቷ፡ በመንፈስ ቅዱስ ጽድቃ፡ ለዘለዓለማዊ ሕይወት በቃች፡፡

ይህ በመሆኑ፡ “በቁርጥ ከፈለገ፡ ችሎታው አለው!” የሚባለው ሰብአዊው ፍጡር እንኳ፡ ተቋቁሞ ሊያሸንፈው ያቃተውን፡ ከፋፊን ኃይል፡ አጥፊውን ሥጋና ገዳዩን ፍትወት፡ ማለትም፡ ዲያብሎስን፡ በመለኮት ቃል፡ ኃጢአትን፡ በደሟ፡ ሞትንም፡ በመስቀል መከራዋ ድል አድርጋ፡ ቅዱሱን መንፈስ፡ የንስሐን ጸጋ፡ የትንሣኤ ሕይወትን፡ ለባለመብቱ የሰው ልጅ መልሳ አቀዳጀች፡፡

እንዲህ፡ ኢየሱስ ክርስቶስንና ድንግል ማርያምን ሾኖ፡ ወደልዕልናዋ ካረገች በኋላም፡ በዘለዓለማዊው ዙፋኗ ላይ ተቀምጣ፡ በነፍሳውያንና በሥጋውያን ዘንድ፡ በሰማይም፡ በምድርም፡ በእውነትና በመንፈስ እየተመለከች፡ በፈጣሪነትና በፍጡርነት፡ በአባትነትና በእናትነት፡ በክህንነትና በመቅደስነት፡ በንጉሥና በንግሥትነት፡ የመንግሥት አስተዳደርዋን ታካቪዳለች፡፡

ይህን ሹሉ፡ ወደር የማይገኝለትን የአምላክን የቸርነት ሥራ፡ ኢትዮጵያዊው ደህና አድርጎ ያውቃል፡፡ እነሆ፡ ዛሬም፡ በእርሱ፡ የልብ ጽላት ላይ፡ በመንፈስ ቅዱስ ተቀርጸ፡ በልቦናውም አድራ የምትመራው፡ እርሱም እየኖራት ያለ መሆኑን፡ ይኸው የቃል ኪዳን ጸሎቱ፡ ኢትዮጵያዊውን ዘፀትር ያስታውሰዋል፡፡

ጳጳሩ፡- እንኳንስ፡ በዓለም ላይ የሚኖሩት አሕዛብ ቀርተው፡ በአብርሃም፡ በይስሐቅና በያዕቆብ ምክንያት፡ “የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ወገን ነን!” የሚሉት አሥራኤል እንኳ፡ “ኢየሱስ ክርስቶስ፡ አምላካችንም፡ መሢሐችንም፡ መድኃኒታችንም፡ ንጉሣችንም አይደለም!” ብለው በይፋ የካዱትና የተቃወሙት፡ አሳልፈው ሰጥተው ያስገደሉትም መሆናቸው፡ በወንጌላውያኑ የምስክርነት ቃል ብቻ ሳይኾን፡ ዛሬም፡ በሕይወተ ሥጋ ባሉት ትውልዶቻቸው ዘንድ እውን ሾኖ መታየቱ ይታወቃል፡፡

ኢትዮጵያውያን ግን፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ የእግዚአብሔር ልጅ እንደመሆኑ፡ አምላክነቱንና መሢሐነቱን፡ መድኃኒትነቱንና ሊቀ ካህናትነቱን ብቻ ሳይኾን፡ ንጉሥና ንጉሠ ነገሥት መሆኑን ጭምር በሃይማኖት ተቀብለው፡ በማፈጋገጥ፡ በራእዩ ዮሐንስ፡ “ምፅ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ!” የሚለውን፡ መለኮታዊ ቃል፡ ብሔራዊ ማሳተሚያውና ምልክታቸው አድርገው፡ በይፋ ሲሠሩበት፡ እስከዛሬ ኖረዋል፡፡ እነሆ፡ ዛሬም እየኖሩ ናቸው፡ ወደፊትም፡ ይኖራሉ፡፡ ይህም የሆነው፡ እግዚአብሔር፡ ለዳዊት የሰጠው የተስፋ ቃል፡ የዳዊት ዘር ከኾነችው፡ ከኢትዮጵያዊቷ ድንግል፡ ከቅድስት ማርያም፡ በተወለደው በኢየሱስ ክርስቶስ፡ ለፍጻሜ ፍሬ በቅቶ በመገኘቱ ነው፡፡ ያም የተስፋ ቃል፡ “ዘርህን፡ ስለጌተ በኋላ አስገሃለሁ፡ መንግሥቱንም አጸናለሁ፡ ...ዙፋኑንም፡ ለዘለዓለም አጸናለሁ፡፡ አኔም አባት እኾነዋለሁ፡ እርሱም ልጅ ይኾንኛል፡፡” የሚለው ነው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፡ “ፈጣሪዬ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ኢትዮጵያዊው፡ ይህን የቃል ኪዳን ጸሎቱን፡ ለራሱም ሽን በማንበር መካከል በሚጸልይበት ጊዜ፡ ያ መለኮታዊ የተስፋ ቃል፡ በእንዴት ያለ ስቃይ፡ ይዘትና አካሄድ ተከናውኖ፡ ከመጨረሻው ግብ ሊደርስ የቻለበትን የአምላክ ጥበብ፡ በአንክሮና በተመስጦ ይዘክራል። የሚያዘነረውም፡ እግዚአብሔር፡ የጽላተ ኪዳኑን ታቦት ብቻ ሳይሆን፡ ይህን የዳዊትን የቃል ኪዳን ዘር ጭምር፡ ወደኢትዮጵያና ወደኢትዮጵያውያን እንዲመጣ ለማድረግ፡ በባሕርይ ልጁ፡ በኢየሱስ ክርስቶስ አንደበት “የደቡብ ንግሥት” ብሎ የጠራትን፡ ኢትዮጵያዊቷን ንግሥት ማክዳን፡ የዳዊት ልጅ ሰሎሞን ወደሚኖርባት ወደኢየሩሳሌም እንድትጓዝ ያደረገበትን ታላቅ ቸርነቱን በማሰብ ነው።

አዎን! የቅዱሱ ኪዳን ሰንሰለት፡ ሦስተኛው ቀለበት የሆነው፡ የመልክ ጼዴቅ የቃል ኪዳን ዘር ያስገኛት፡ ድንግሊቱ ኢትዮጵያዊት ንግሥት ማክዳና የቅዱሱ ኪዳን ሰንሰለት፡ ስድስተኛው ቀለበት የሆነው፡ የዳዊት የቃል ኪዳን ዘር ያስገኘው፡ እሥራኤላዊው ንጉሥ ሰሎሞን፡ በእግዚአብሔር ስምና ፍቅር ተገናኝታው፡ እግዚአብሔር ወልድን በሰውነት የምትወልደውን ቅድስት ድንግል ማርያምን የሚያስገኘውን የውሕደት ዘር አፍርተው እንዲያልፉ የተደረገበት መለኮታዊ ምሥጢርና ጥበብ፡ እውን ሽኖ የሚፈጸም መሆኑን፡ እግዚአብሔር፡ አስቀድሞ፡ በገሃድ ያሳወቀበትን ድንቅ ሥራውን፡ ኢትዮጵያዊው፡ በዚህ ጸሎቱ ጊዜ፡ በታላቅ አንክሮና በጥልቅ ተዘክሮ ያስታውሳል። ከሚያስታውሳቸው፡ የአምላኩ ድንቅ ሥራ ጣፋጭ ፍሬዎች መካከል፡ ከዚህ የሚከተሉት ይገኛሉ፦

- መለኮታዊ ቃሉ የተጻፈባቸው ሹለቱ ጽላት፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከድንግል ማርያም የወረሳቸው፡ የሰውነቱ ነፍስና ሥጋ አርአያዎች መሆናቸው፡

- ዓሥሩ ቃላት፡ ራሱ የእግዚአብሔር ቃል የሆነው፡ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑ፡

- የኋላ ኋላ፡ ጽላተ ኪዳኑና የድንግል ማርያም ምሳሌ የሆነችው፡ ጽላተ ኪዳኑን የያዘችው ታቦት፡ ሹለቱም፡ ወደኢትዮጵያ ሼጀው፡ በዚያ፡ በኢትዮጵያዊነት መኖራቸው፡

- እግዚአብሔር፡ በመጨረሻው ዘመን፡ ለፍጥረተ-ዓለሙ የሰጠው፡ ዘለዓለማዊው የቃል ኪዳን ምሕረቱ የተገኘው፡ ከኢትዮጵያና ከኢትዮጵያውያን መሆኑ፡

- የኢትዮጵያዊነት አብነት እንደሆነው፡ እንደቀዳሚ ምሳሌው፡ እንደመልክ ጼዴቅ፡ በቤተ ሕዝብ ወገንነቱ፡ በቤተ ክህነት ሥልጣኑና በቤተ ምልክና ሹመቱ ብቻ ሳይሆን፡ ከኢትዮጵያዊት እናቱ፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም፡ በሰውነት በመወለዱ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በትውልዱና በመልኩ ጭምር ኢትዮጵያዊ መሆኑ፡

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡
ስለኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት ካተታ፡፡

- ይኸው ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ወደአይሁድ የተላከው፡ ልክ፡ እንደኢትዮጵያው ነቢዩ ኤርምያስና የእሥራኤልን ልጆች፡ ከግብፅ የባርነት አገዛዝ፡ ነጻ ያወጣቸው ዘንድ፡ የእርሱ ሌላ አርአያው የኾነውን፡ ሙሴን፡ እግዚአብሔር፡ ወደፈርዖን በላከው ዓይነት፡ በኢትዮጵያዊነቱ መኾኑ፡

- ያን ሙሴን፡ እግዚአብሔር፡ ለዚያ ተልእኮ የመረጠውና የጠራው፡ አስቀድሞ፡ በጣዖት አምልኮ ከኖረበት፡ ከግብፅ፡ ወደኢትዮጵያ አምጥቶ፡ ስለአምልኮተ እግዚአብሔርና ስለኢትዮጵያዊነት፡ ከኢትዮጵያው ካህን፡ ከዮቶር፡ የተሟላ እውቀትን እንዲያገኝና እነዚህን ምስጢራት፡ በሃይማኖት እንዲቀበል ካደረገ፡ ኢትዮጵያዊቷን፡ የዮቶርን ልጅ፡ ሲጻራን አግብቶ፡ ልጆችን ከወለደም በኋላ መኾኑ፡

- ከዚህ የተነሣ፡ “ምዕ አንበሳ”፡ ወይም፡ “ድል አድራጊው አንበሳ” የተባለው ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ኢትዮጵያዊ በመኾኑ፡ አንበሳው፡ የእኛ የኢትዮጵያውያን፡ የብቻችን ብሔራዊ፡ ሕዝባዊና መንግሥታዊ ምልክታችን ኾኖ መኖሩ፡ እውነተኛቹ እሥራኤላውያንም፡ እኛ ኢትዮጵያውያን መኾናችን፡

- “ምዕ አንበሳ” ከሚለው ቃል ጋር፡ “ዘእምነገደ ይሁዳ” የሚለው ሓረግ፡ ተያይዞ የሚነበብበት ምክንያት፡ ኹለት መሠረታውያን መነሻዎች ያሉት ሲኾን፡ ከእነዚህ መካከል፡ ፩ኛው፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ በኢትዮጵያዊነቱ፡ የኖሩ ልጆች ከኾኑት፡ ከካምና ከያፌት ብቻ ሳይኾን፡ የሴም ነገድ ከኾነውና “እሥራኤል” ከተባለው፡ ከያዕቆብ፡ ልጅ፡ እርሱም፡ “ሥርወ ለዳዊት”፡ ወይም፡ “የዳዊት ሥር” ከተባለው፡ ከይሁዳ ዘር፡ ከዳዊትም መወለዱን ለማመልከት መኾኑ፡ ፪ኛውም መነሻ፡ “ይሁዳ፡ የአንበሳ ደቦል ነው! ... ገዢ የኾነው እስኪመጣ ድረስ፡ በትረ መንግሥት፡ ከይሁዳ አይጠፋም!” ሲል፡ እግዚአብሔር፡ ከ፲፪ቱ የያዕቆብ ልጆች መካከል ፩ዱ ለኾነው፡ ለይሁዳ፡ በአባቱ አንደበት፡ የሰጠውን የተስፋ ቃል መሠረት የሚያደርግ መኾኑ፡

-ይኹን እንጂ፡ ለእግዚአብሔር፡ ስለቸርነቱ፡ ምስጋናችን፡ ለወላጆቻችንም፡ ስለታማኝነታቸው፡ ባለውለተኝነታችን ይድረላቸውና፡ “አይሁድ” የተባሉት የእሥራኤል ሕዝብ፡ ቀድሞ፡ በሙሴ ላይ፡ ኋላም፡ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ በፈጸሙት ክህደት፡ ዓመፅና አመንዝራነት ምክንያት፡ ለዚህ የተስፋ ቃል፡ ሊበቁ ስላልቻሉ፡ በሙሴ አማካይነት፡ ለእሥራኤል ተሰጥታ የነበረችው፡ የድንግል ማርያም አርአያ የኾነችው፡ ጽላተ ኪዳኑና የኢየሱስ ክርስቶስ መታወቂያ የኾነው፡ “ምዕ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ!” የሚለው መለኮታዊ ቃል፡ ኹለቱም፡ ከቃል ኪዳን ባለቤቶቻቸውና በረከቶቻቸው ጋር፡ የኢትዮጵያውያን ሀብታት መኾናቸው ናቸው፡፡

ኢትዮጵያ እና ኢትዮጵያዊነት፤ “ፈጣሪ” የምለው እግዚአብሔር፡ ማነው?

ጌኛ፡- እግዚአብሔር፡ በመልኩ ለፈጠረው የሰው ዘር፡ በሥጋዊውና በመንፈሳዊው የሥነ ፍጥረት ዓለም፡ በሥርዓት አዘጋጅቶለት የነበረው፡ የመልካም ሕይወት ህልውና፡ የክፋትና የሐሰት አበጋዝ በኾነው፡ በዲያብሎስ ወጣኝነትና አነሣሽነት፡ በሰብአዊው ፍጡሩም ፍላጎትና ምርጫ እንደተቃወሰ፡ ኢትዮጵያዊው፡ በሃይማኖቱ ተገንዝቦታል።

በዚህ ምክንያት፡ በምድር ላይ እየቀጠለ የኼደው የኃጢአት ሥራ፡ ጽዋው ሞልቶ፡ በኖኅ ዘመን ከኾነው ጥፋት የባሰ ጠቅላላ ድምሳሴን ሊያደርስ በተቃረበበት ጊዜ፡ ራሷን፡ ለአምላክ እናትነት ያበቃች እንዲት ድንግል፡ በሰዎች መካከል እንደምትገኝና ፍጥረተ-ዓለሙን ከፍጹም መደምሰስ ለማዳን፡ ወደዚህ ዓለም መጥቶ፡ ከእርሷ፡ በሰውነት እንደሚወለድ አስቀድሞ ያወቀው ፈጣሪ፡ ለአዳምና ሔዋን የሰጣቸው ተስፋ መኖሩንም፡ ይኸው ኢትዮጵያዊ ያምናል።

በዚያ የተስፋ ቃል መሠረት፡ እግዚአብሔር ወልድ፡ ያለወንድ ዘር፡ በመንፈስ ቅዱስ ረቂቅ ግብር፡ በዚያች ድንግል ማገፀን፡ በሰውነት ተፀንሶና ተወልዶ፡ ተጠምቆና አስተምሮ፡ ከዲያብሎስ ተፈትኖና የመስቀል መከራን ተቀብሎ፡ ሙቶና ተነሥቶ፡ በርኅና በመንፈስ ቅዱስ እንደገና ወደዚህ ዓለም ተመልሶ፡ የጠፋውን፡ ከበደሉ ጽናት የተነሣም፡ ሙቶ የነበረውን፡ የሰውን ልጅ ፈልጎ ማግኘቱን፡ ስለበደሉ ካሣ፡ ራሱን በቤዛነት በማቅረብ፡ ይቅር ብሎና ሕያው አድርጎ፡ ለመጀመሪያው የመንፈስ ትንሣኤ ካበቃው በኋላ፡ እነሆ፡ ጥንቱ አዘጋጅቶለት ወደነበረው ወደመልካሟ ሕይወት የመለሰው መኾኑን፡ ኢትዮጵያዊው፡ የቃል ኪዳን ጸሎቱን በሚጸልይበት ጊዜ፡ ይህን ትንግርት፡ በራሱ ሰውነትና ህልውና ያረጋግጣል።

ለዚህ እውነታም፡ ኢትዮጵያዊው፡ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ከቅድስት ድንግል ማርያም ወርሶ፡ በቤዛነትና በመሥዋዕትነት ያበረከተለትን ቅዱስ ሥጋና ክቡር ደም በመቀበል ዐትሞ፡ የመጀመሪያው ትንሣኤ ባለቤትነቱን ከማጽናት ጋር፡ ቦታና ጊዜ በማይወስነው፡ ጸጋው፡ በምልዓት በተሰጠውና ምጽም ኃይል ሊቋቋመው በማይቻለው፡ በመጨረሻው የመንፈስ ቅዱስ ኪዳን፡ ዘለዓለማዊውን የንግሥ ዘውድ ተቀዳጅቶ፡ ምሳሌ በሌላት በእግዚአብሔር መንግሥት የጀመረውን ህልውናውን ለመቀጠል መብቃቱ ምስክር ነው።

እንግዲህ፡ ከመሠረቱ ጀምሮ፡ በግድግዳው ቋሚነት ተያይዞና ወደጣሪያነት አድጎ፡ በጉልላት እንደሚደመደመው ሕንፃ፡ ኢትዮጵያዊውም ሰውነት፡ እንዲሁ፡ በመጀመሪያዎቹ ሰዎች፡ በአዳምና በሔዋን ልደት ተመሥርቶ፡ በሌሎቹ ቅዱሳት ቃል ኪዳናት ተካያጆች (ተዋዋሮች) ግድግዳነት ቁመቱ ካደገ በኋላ፡ ለጠፈርነትና ለጣሪያነት ሲበቃ፡ የመጨረሻዎቹና ዘለዓለማዊውን አዳምና ሔዋን በኾኑት፡ በኢየሱስ ክርስቶስና በድንግል ማርያም ጉልላትነት፡ ለፍጹምነት የበቃ መኾኑን፡ ኢትዮጵያዊው፡ በዚህ የቃል ኪዳን ጸሎቱ፡ ለራሱ፡ ለፈጣሪውና ለሌላው የተፈጥሮ ወገኑ ያሳውቃል።

ምዕራፍ ፪፡ ሃይማኖት፡፡

ስለኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ጸሎት ሐተታ፡፡

ኢትዮጵያውያን፡ ተረክበውና ይዘው፡ አክብረውና ጠብቀው ከሚኖሩባቸው፡ ከቀደሙት ቅዱሳት ቃል ኪዳናት ጋር፡ እግዚአብሔር፡ ለእሥራኤላውያን፡ ማለትም፡ ለአብርሃም፡ ለሙሴና ለዳዊት የሰጣቸውን፡ ሦስት ቃል ኪዳናት እንኳ ሳይቀር፡ ኹሉንም፡ እንዴት ወደኢትዮጵያ መልሶ አምጥቶ፡ ቅዱሱን ኪዳንን፡ ለፍጹሙ ሰባትነት ማብቃቱን፡ ኢትዮጵያዊው ያምናል፡፡

ኢትዮጵያዊው፡ በዚህ የቃል ኪዳን ጸሎቱ ጊዜ፡ በአንክሮና በተዘክሮ ከሚመሰጥባቸው የአምላክ ሥራዎች መካከል፡ እግዚአብሔር፡ ኢትዮጵያውያንን፡ ለቅዱሱ ኪዳን፡ ባለአደራነት ጦርቶ የተቀበለበት ቸርነቱና ጥበቡ፡ አንዱ ኾኖ ስለሚያገኘው፡ በመንፈሳዊ ደስታና ምስጋና ይመሰጣል፡፡ በዚህም፡ “የእሥራኤል ልጆች ሆይ! እናንተ፡ ለእኔ፡ እንደኢትዮጵያ ልጆች አይደላችሁምን? ይላል እግዚአብሔር፡፡” የሚለው፡ የነቢዩ ትንቢት እውንና እሙን መኾኑን ያረጋግጣል፡፡

ጥያቄ፡- ግሩም ነው! ሰፊብ ድንቅ ነው! ራሱን፡ ለዚህ ማንነት ያበቃ፡ ሰብአዊ ፍጡር፡ ምንኛ ብዙሶ ነው? ራሱን፡ ለዚህ ማንነት ያላበቃ ሰብአዊ ፍጡር፡ ወይም፡ “ኢትዮጵያዊ ነኝ!” ከሚለው መካከል፡ ይህን የመሰለው ጸጋ የቀረበለት መኾኑን የሚያውቀው፡ ወይም “አውቂአለሁ!” ብሎ፡ ነገር ግን፡ ይህንን ጸጋ መቀበልን “እምቢ!” ያለው ወገን፡ ከቶ፡ የቱን ያህል ተጎድቶ የሚኖር ነው? እንዲህ ብርሃን የኾነው፡ የእግዚአብሔር ምሥራች ያለበትን ቃል መስማትህ፡ እንዴት መታደል ነው?

ስለተሰማን ደስታ፡ ይህን ያህል ከገለጽንላህ፡ የሚቀጥለውን፡ የጸሎቱን ክፍል እናቅርብለህ! ይኸውም፡ “ኢትዮጵያ፡ እንዲህ በቀጠለው፡ በቅዱሱ ኪዳን ኢትዮጵያዊው ሰውነት፡ ቤተ ሕዝቧን፡ ቤተ ክህነቷንና ቤተ ምልክናዋን እንድ አድርጋ የኖረች፡ የእግዚአብሔር መንግሥት እንደኾነች እናምናለን፡፡” የሚለው ነው፡፡

መልስ፡- አኹንም በማስተዋል ተመልከቱ! ኢትዮጵያ፡ ቅድስት ድንግል ማርያም መኾኗን ባለመዘንጋትና ይህን እውነታ መሠረት በማድረግ፡ እዚህ ላይ “ኢትዮጵያ” ስንል፡ ሕያው ኾኖ፡ ዛሬ እየኖረ የሚገኘውን፡ እናንተንና እኔን የሚጨምረውን፡ የእያንዳንዱን ኢትዮጵያዊ ሰውነት መኾኑን፡ ጸሎቱ ይነግረናል፡፡ እናንተም፡ ልብ አድርጉት! ቀደም ብሎ፡ በየበታው በተወሰው በኪዳን መልክ ጼዴቅ ሐተታ ውስጥ እንደተብራራው፡ ይህ ኢትዮጵያዊ ሰውነት፡ በመልክ ጼዴቅ ልጅነቱ ምክንያት፡ ሦስቱ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት የአገልግሎት ዘርፎች የኾኑትን፡ ቤተ ሕዝብን፡ ቤተ ክህነትንና ቤተ ምልክናን፡ በሥጋውና በነፍሱ፡ በመንፈሱም ኹለትና አዋሕዶ የያዘ በመኾኑ፡ የእግዚአብሔር መንግሥት የኾነችው ኢትዮጵያ፡ በዚሁ፡ በሕይወት ቆሞ በሚኖረው፡ በዛሬው ኢትዮጵያዊ ሰውነት፡ ህልውናዋን ቀጥላለች ማለት ነው፡፡